

מבחיני

הסמכה לרבנות

בתוספת מדאי מקומות לתשובות

מפעל
עיקרי
השולחן

איסור והיתר

מצורף לספרי - עיקרי השולחן

יצירת פאר ללומדי "יורה יורה" ולרבנים

לימוד ושינון
השולחן ערוך ונושאי כליו
 עם מקורותיהם בש"ס ובראשונים
 בשיטה יחודית מאירת עיניים המקלה על הזיכרון
 שזכתה להסכמת גדולי הדור ולברכתם

סדרת ספרי הלכה עיקרי השולחן

המעלות שבספרים:

- א. סיכום בהיר ותמציתי
- ב. סדר שיטתי
- ג. הבאת לשון השו"ע והרמ"א
- ד. הגדרת הנושאים העיקריים והמשניים שבכל סעיף
- ה. השתלשלות ההלכה - מהמקור בגמ' עד לפסיקתה
- ו. שינון מהיר
- ז. זכירת הלימוד
- ח. נוטריקונים - לזכירת הדינים
- ט. תוספת סימונים:
 - 📖 סימון למחמיר
 - 👉 סימון למקל
 - 🕒 סימון לשיטה שאינה מחמירה ואינה מקלה
- י. הכנה מצוינת לבחינות הסמכה ל"יורה יורה"

סדרת ספרי מפעל "עיקרי השולחן":

- עיקרי השולחן - הלכות מליחה ובשר בחלב
- עיקרי השולחן - הלכות נדה
- עיקרי השולחן - הלכות ביקו"ח ואבלות
- עיקרי השולחן - הלכות חופה וקידושין
- תלמודו בידו - הלכות מליחה ובשר בחלב
- תלמודו בידו - הלכות נדה
- תלמודו בידו - הלכות ביקו"ח ואבלות
- תלמודו בידו - הלכות חופה וקידושין

רה' בן ציון 24/8 א', ירושלים, 9542337, טל': 02-65-14-196, דוא"ל: E-mail: ikarei613@gmail.com

לרכישה: טל' 02-65-14-196

הפצה ומשלוחים: טל' 03-67-65-382, דוא"ל: E-mail: be2591@012.net.il

מבחני הסמכה לרבנות

הלכות איסור והיתר

ובו ב' חלקים:

חלק א': עיקרי מבחן השולחן - הלכות תערובות

ובו שאלות לחזרה ממבחני הסמכה ל"יורה יורה",
שערכנו אותן לפי סדר הסימנים,
והוספנו עליהן מראי מקומות לתשובות, שיועילו מאוד לנבחנים.

חלק ב': מבחני הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

ובו 21 מבחנים שערכה מחלקת בחינות והסמכה
ברבנות הראשית לישראל,
והוספנו עליהם מראי מקומות לתשובות, שיועילו מאוד לנבחנים.

חובר בס"ד ע"י

משה ב"ר שלמה כהן

וצוות תלמידי חכמים

מפעל "עיקרי השולחן"

עיה"ק ירושלים תובב"א

הרבנים שהשתתפו בספר זה:

ראש מפעל "עיקרי השולחן" ועורך ראשי

הרב משה כהן

רוב השאלות ממבחי הסמכה ל"יורה יורה", בתוספת למעלה מ-1000 מראי מקומות לתשובות שכתבו: הרב אברהם קוביץ', הרב הראל שפירא, הרה"ג יעקב בניזרי, הרב אפרים מרגלית

הרב בנצי רבי, הרב ירון איתן

עורכים

הגהה לשונית

מפתח אלפביתי

הרה"ג ברוך כהנא

עימוד מפתח אלפביתי

הרב משה קפלן

עימוד וסדר

הרב משה נתן לוי

פירושי מפעל "עיקרי השולחן"

אשר התעטרו בכתרה של תורה וצדקתם עומדת לעד

תלמודו בידו

הלכות מליחה ובשר בחלב

ר' שלמה ז"ל ותבלט"א ה"ה יפה כהן תחי'

עיקרי השולחן

הלכות מליחה ובשר בחלב

ה"ה יצחק לייב ורות רעננערט הי"ו

תלמודו בידו

הלכות נדה

עיקרי השולחן

הלכות נדה

ר' שלמה ז"ל ותבלט"א ה"ה מלכה לחמי תחי'

תלמודו בידו

הלכות ביקור חולים ואבלות

עיקרי השולחן

הלכות ביקור חולים ואבלות

הרה"ג רבי משה ויעל סעדון שליט"א

תלמודו בידו

הלכות חופה וקידושין

ר' שלמה ז"ל ותבלט"א ה"ה יפה כהן תחי'

עיקרי השולחן

הלכות חופה וקידושין

ר' שלמה ז"ל ותבלט"א ה"ה יפה כהן תחי'

מהדורה שניה - אדר תשפ"ב

מען למכתבים, הנצחות והקדשות:

מפעל "עיקרי השולחן"

ללימוד פסקי השו"ע והרמ"א
עם מקורותיהם בש"ס ובראשונים
ודברי הנו"כ על השו"ע

בשיטה מאירת עיניים המקלה על הזיכרון

רח' בן ציון 24/8 א', ירושלים, מיקוד: 9542337

טל': 02-65-141-96

E-mail: ikarei613@gmail.com דוא"ל:

כל הזכויות שמורות

היות ובספר זה הושקע הון רב ויגיעה של שנים רבות, לכן על פי דין תורה ולהבדיל על פי הזכויות הבינלאומיות, אנו אוסרים בכל תוקף כל הדפסה, צילום והעתקה מספר זה בכל אמצעי שהוא, בלא לקבל בכתב את רשותו של הרב משה כהן, בעל הזכויות.

עיצוב כריכה ושערים: נ. ויסקופף

דפוס דורות בע"מ

1	הקדמה:
ח	חשיבות הכתיבה, וטו"ב עצות לנבחנים
3	עיקרי מבחן השולחן - הלכות תערוכות, שאלות לחזרה ממבחני הסמכה ל"יורה יורה"
4	מפתח לעיקרי מבחן השולחן - הלכות תערוכות
5	חלק א' - שאלות לפי סדר הסימנים, בתוספת מראי מקומות לתשובות
13	חלק ב' - ג' מבחנים מסכמים, בתוספת מראי מקומות לתשובות
23	מבחני הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר, בתוספת מראי מקומות לתשובות
24	מפתח ל-21 מבחני הסמכה לרבנות
107	מפתח עניינים אלפביתי למבחני הסמכה לרבנות

◀ עיקרי מבחן השולחן - הלכות מליחה ובשר בחלב, הובא בספרינו "עיקרי השולחן" הל' מליחה ובב"ח.

עיקרי השולחן

שיטת לימוד מאירת עיניים המקלה על הזיכרון
שזכתה להסכמת גדולי הדור ולברכתם

הסדר והמעלות שבספרינו

- א. סיכום בהיר ותמציתי
- ב. סדר שיטתי [הקדמה לסעיף (במידת הצורך), עיקר הסעיף, הרחבה לסעיף]
- ג. ניקוד לשון השו"ע והרמ"א
- ד. הגדרת הנושאים העיקריים והמשניים שבכל סעיף
- ה. השתלשלות ההלכה - מהמקור בגמ' עד לפסיקתה
- ו. שינון מהיר
- ז. זכירת הלימוד ["ושנתם - שיהיו דברי תורה מחודדים בפיו" (קידושין ל/א)]
- ח. נוטריקונים - לזכירת נושאי הסימנים והסעיפים, [וכן 'וסימנך...' - ובו קיצור לזכירת מספר דינים]
- ט. תוספת סימונים:
 - ☞ סימון למחמיר
 - 📖 סימון למקל
 - סימון לשיטה שאינה מחמירה ואינה מקלה
- י. הכנה מצוינת לבחינות הסמכה ל"יורה יורה" [ובפרט שהוספנו מאות שאלות מהמבחנים, ומראי מקומות לתשובות]

לזכרון עולם

"וְנָתַתִּי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחֹמֹתַי יָד וְשֵׁם..." (ישעיהו נה,ה)

הלימוד בספר זה

לע"נ

אבי מורי

איש אמת, שעסק בצרכי ציבור באמונה, גבאי ביהכנס"ס "אוהל משה ואבנר",
רחמן וגומל חסדים, האיר פנים, אוהבה של ארץ קודשנו, נתן מבטחו בקב"ה,
וזכה לראות דור ישרים מבורך

ר' **שלמה כהן** ז"ל

ב"ר אהרן וגובהר ז"ל

נלב"ע כ"א בשבט ה'תשפ"א
וזכה להיטמן ברגבי ארץ קודשנו

תנצב"ה

אב הרחמים זכור מעשיו הטובים, ותהא נשמתו בצרור החיים, ולהחיותו בתחיית המתים,
ויקוים בו מאמר הנביא: "הַקִּיצוּ וְרַנְּנוּ שְׂכְנֵי עֵפְרָיִם כִּי טַל אֹרֶת טַלְקָה" (ישעיה כו, יט)

תיבדל לחיים טובים וארוכים אמי היקרה אשת חיל עטרת בעלה

מרת **יפה כהן** תחי'

על כל טוב לבה ודאגתה לכל משפחתה במשך שנים רבות,
ה' יזכה אותה לבריאות איתנה ונחת מכל יוצ"ח,

וכן יברך את כל ילדיה היקרים מפז

ה"ה אליהו וטלי כהן הי"ו

ה"ה יהונתן כהן הי"ו ומרת אורה ע"ה

הרב משה ושושנה פיקאלי שליט"א

ה"ה אבינועם ופלורה ג'בלי הי"ו

הרב משה ותרצה כהן שליט"א

הרב רוני ונויה כהן שליט"א

ה"ה אבנר וצופיה כהן הי"ו

ה' ישמרם מכל רע ויאושר חלקם בזה ובבא,

וזכות רבותינו הראשונים והאחרונים ומאורי הדור שבררנו את מקחם בספר זה,
תגן עליהם ועל כל משפחתם "אלף המגן", ויזכו לבריאות איתנה, אושר, עושר, וכבוד וכל מילי דמיטב,
אך טוב וחסד ירדפום כל ימי חייהם,
כי נאמן הוא ה' הטוב לשלם טוב לכל עושי טוב וחסד

לזכרון עולם

"וַנִּתְּתִי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחֹמֹתַי יָד וְשֵׁם..." (ישעיהו נ,ה)

לע"נ

הגאונים הגדולים עמודי ההוראה
שזכינו להיכנס לקודש לפניהם
ולקבל את ברכתם לספר "עיקרי השולחן"
והמריצונו למלאכת קודש זו

הראשל"צ רבי **מרדכי צמח אליהו** זצוק"ל
בן המקובל רבי סלמאן ומזל זצ"ל
נלב"ע כ"ה בסיוון תש"ע
[הרב הוסיף שספר זה הוא בגדר "הטוב והמיטיב"]

נשיא מועצת חכמי התורה
הראשל"צ רבי **עובדיה יוסף** זצוק"ל
בן רבי יעקב וגורג'יה זצ"ל
נלב"ע ג' במר-חשון תשע"ד
הראשל"צ רבי **אליהו בקשי דורון** זצוק"ל
ב"ר בן-ציון וטובה בהיה ז"ל
נלב"ע י"ט בניסן תש"פ
[הרב בענוותו ביקש ממני באופן אישי להביא לו את ספרנו]

תנצב"ה

"להאי שופרא דבלי בעפרא קא בכינא" (ברכות ה/ב)

לע"נ

הגאונים הגדולים עמודי ההוראה
שזכינו להיכנס לקודש לפניהם
ולקבל את ברכתם לספר "עיקרי השולחן"

רבי **יוסף שלום אלישיב** זצוק"ל
נלב"ע כ"ח בתמוז תשע"ב

רבי **חיים פנחס שיינברג** זצוק"ל
ראש ישיבת "תורה אור", ומורה הוראה דקרית מטרסדורף
נלב"ע כ"ז באדר תשע"ב

רבי **מנשה [קליין]** הקטן זצוק"ל
אבדק"ק אונגוואר, ור"מ דישיבת "בית שערים"
נלב"ע כ"ט באלול תשע"א

רבי **מיכל יהודה ליפקוביץ** זצוק"ל
ראש ישיבת פוניבז' לצעירים, מח"ס מנחת יהודה
נלב"ע כ"ו בסיוון תשע"א

תנצב"ה

"להאי שופרא דבלי בעפרא קא בכינא" (ברכות ה/ב)

לע"נ

מור חמי

אישי ישר ואוהב אמת, חניך באהבה ובמסירות את ילדי ישראל, בעל טוב לב ומסור ליוצ"ח,
אוהבה של ארץ קודשנו, וזכה לראות דור ישרים מבורך

ר' **דב נחמני** (קלופפר) ז"ל

ב"ר דוד שמואל ולאח נחמני ז"ל
נלב"ע י"ד בשבט תשע"ט

תנצב"ה

אב הרחמים זכור מעשיו הטובים, ותהא נשמתו בצרור החיים, ולהחיותו בתחיית המתים,
ויקויים בו מאמר הנביא: "הַקִּיצוּ וְרַגְנוּ שְׁכֵנֵי עֶפְרַיִם כִּי טַל אֹרֶת טַלְפָּה" (ישעיהו כו, יט)

תיבדל לחיים טובים וארוכים חמותי היקרה אשת חיל עטרת בעלה

מרת **רחל נחמני** (לבית פישר) תחי'

על כל טוב לבה ודאגתה לכל משפחתה במשך שנים רבות, ה' יזכה אותה לבריאות איתנה ונחת מכל יוצ"ח,

וכן יברך את כל ילדיה היקרים מפז

הרב הגאון מאיר וברוריה סייג שליט"א

הרה"ג מרדכי אליעזר והדסה נחמני שליט"א

הרב משה ותרצה כהן שליט"א

ה' ישמרם מכל רע ויאושר חלקם בזה ובבא,

וזכות רבותינו הראשונים והאחרונים ומאורי הדור שבררנו את מקחם בספר זה,

תגן עליהם ועל כל משפחתם "אלף המגן", ויזכו לבריאות איתנה, אושר, עושר, וכבוד וכל מילי דמיטב,

אך טוב וחסד ירדפום כל ימי חייהם,

כי נאמן הוא ה' הטוב לשלם טוב לכל עושי טוב וחסד

מבחני הסמכה לרבנות

הקדמה

"עֲזָרִי מַעַם ה' עֲשֵׂה שְׁמִים וְאַרְץ" (תהלים קכ"א, ב), "ה' שְׁפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ" (תהלים נ"א, ז).

מתוך שבח והודאה לה' יתברך על כל אשר גמלנו, ועל הזכות הגדולה שנפלה בחלקנו לזכות את הרבים בסדרת הספרים החשובה "עיקרי השולחן", אשר זכתה לעלות על שולחנם של מלכים "ומאן מלכי רבנן", הם גדולי ומאורי הדור שעודדו אותנו למלאכת קודש זו, ועיטרו את הספרים בהסכמותיהם וברכותיהם הנלהבות.

בס"ד סדרת ספרי "עיקרי השולחן" שיצאה לאור על הלכות מליחה ובשר בחלב, הלכות נדה, הל' אבלות, והל' חופה וקידושין, וחלקם הופיעו אף במהדורה חמישית, הגיעה להיכלי תורה רבים, והתקבלה באהבה וברוב חיבה בקרב לומדי ההלכה והציבור הרחב בארץ ובעולם, הודות לכך שהספרים ערוכים בשיטה מאירת עיניים המקלה על הזיכרון.

אלפי אברכים ובפרט תלמידי חכמים המתכוננים למבחן "יורה יורה" נעזרו בספרים אלו, כיון שיש בהם כמה מעלות: סיכום בהיר ותמציתי, סדר שיטתי, הגדרת הנושאים העיקריים והמשניים שבכל סעיף, השתלשלות ההלכה [מהמקורות בש"ס, שיטות הראשונים והאחרונים, פסקי השו"ע, הרמ"א ונושאי כליהם, ופוסקי זמננו], שינון מהיר, תוספת סימונים [למחמיר ולמקל], ונוטריקונים [המקלים על זכירת הדינים]. ויש בכך הכנה מצויינת לבחינות, מכיון שהכל ערוך בטוב טעם ודעת, דבר דבור על אופניו.

תגובותיהם החמות של מרנן ורבנן, ופניותיהם החוזרות והנשנות של לומדים רבים, הם שעודדו אותי לחבר עוד ספרים, והמוחשה לכך ראה בהערות^{1,2}.

כידוע יש מעלה גדולה בכתובת ספרים כמש"כ הרמב"ם (בפתיחה לספר מורה נבוכים): הכותב ספר, הרי הוא כאילו דרשו לאלפים, עכ"ד, וע"ע בטור ובבית יוסף (יו"ד סי' ע"ד), ובמהרש"א (ב"ב י"ב ד"ה "שהיו אומרים אשרי"), ובהקדמה לספרינו "עיקרי השולחן" הל' חו"ק, כי אין להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה.

התועלת שבספר מבחני הסמכה לרבנות

אין תחליף ללימוד הלכה מתוך עיון בגמ', בראשונים, טור, בית יוסף, שו"ע רמ"א ונו"כ עד לפוסקי הדורות האחרונים. עם זאת לומדים המעוניינים לחזור על לימודם ולהיבחן עליו, יוכלו להיעזר בספר זה שהבאנו בו מאות שאלות שרובן ממבחני הסמכה ל"יורה יורה", שערכה הרבנות הראשית לישראל, והוספנו עליהן למעלה מ-1000 מראי מקומות לתשובות. "נער הייתי וגם זקנתי" לראות לומדים שאכן למדו היטב את הסוגיות, אך כיון שלא תרגלו מבעוד מועד מבחנים שונים, הייתה להם אכזבה בבואם לבחינה, לכן אנו ממליצים בחום רב, לתרגל מבחנים שונים, ולענות עליהם בכתב, וחשיבות רבה לכתובה כדלקמן במאמר "קנה לך חבר", ע"ש.

ספר זה הופיע לראשונה בשנת תש"ס, אולם מזה שנים רבות שהוא אזל, ולכן החלטנו לפרסמו שוב לתועלת הרבים, והוספנו בו בחינות עדכניות מהשנים תשפ"א-תשפ"ב (כי מתכונת המבחנים משתנה מדי פעם), וכן הוספנו 'טו"ב' עצות לנבחנים' כדלקמן.

¹ בכל פעם שפגשתי את הראשל"צ הגאון הגדול רבי יצחק יוסף שליט"א, הרב האיץ בי להוציא עוד ספרים, וזרזני במלאכת הקודש. ויתרה על כך בשנת תשע"ח כשהגעתי לראשל"צ להזמינו לחתונת בתי שתחי', הרב מיזמתו הראה לי את סדרת ספרי "עיקרי השולחן" המונחת בספרייתו, ואמר: "קודם כל תראה את הספרים!" ורק אז נתן לי את רשות הדיבור. (וע"ע במש"כ בהקדמה ל"עיקרי השולחן", הל' חו"ק בהע"1).

² דוגמאות להצלחת הלומדים - בזכות החזרות ב"עיקרי השולחן":

- א. שינון בעל פה של נושאי הסע' בהל' איסור והיתר [=מליחה, בב"ח, תערוכות] - ב-10 דקות בלבד.
- ב. שינון בעל פה של הל' מליחה [במתכונת של "ושנתם"] - בשעה ורבע.
- ג. חזרה על הל' נדה [במתכונת המפורטת ב"עיקרי השולחן"] ב-14 שעות - הכוונה לאחד מהלומדים אשר הכין תוכנית חזרות על לימודו והגיע לרמה טובה, והספיק 30 עמ' תוך שעה, ותוך 14 שעות הקיף 420 עמודים [מ"עיקרי השולחן" הל' נדה] ונבחן על כל לימודו.
- ד. חזרה על כל הלכות נדה [במתכונת של "ושנתם"], ב-20 דקות בלבד.
- ה. כ-5 פעמים נכשל במבחן "יורה יורה" - אך בפעם השישית הצליח בזכות לימוד "עיקרי השולחן".
- ו. שינון בעל פה של 100 נושאי סימנים, בעזרת נוטריקונים המקלים על הזיכרון. [לשם המחשה אציין כשנבחנתי על הל' פסח ויו"ט (סי' תכט-תקטט), בס"ד חיברתי נוטריקונים לנושאי 100 סימנים אלו, וע"י כך זכיתי לזכור בעל פה את רוב ככל נושאי 100 סימנים אלו [כמובא בתחילת כל סימן בשו"ע].

שלמי תודה

טרם צאתי מהקודש אפרוש כפי ו"אודה ה' מאד בפי ובתוך רבים אהללנו" (תהלים קט, ל), על כך שזיכה אותי לשבת באהלה של תורה מזה עשרות שנים, ולברר את דבר ה' זו הלכה, שזה חפץ ה', כמאמר הגמ' בברכות (א/ח) - "...משמיה דעולא מיום שחרב בית המקדש אין לו להקב"ה בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה בלבד", ועי"ש במהרש"א, (וכן דבריו במס' בבא בתרא דף מ/ב). למרנן ורבנן מאורי הדור שליט"א - שנתנו את הסכמתם ואת ברכתם לסדרת ספרי "עיקרי השולחן", והמריצו אותנו להוציא עוד ספרים בסדרה זו.

לאכסניא של תורה, שאני חוסה בצילה - בית המדרש הגדול "דרכי הוראה לרבנים", בראשות הגאון רבי יוסף אליהו שליט"א, ומיסודו של מרן הראש"ל צ"צ רבי מרדכי אליהו זצוק"ל, אשר המריץ אותנו לחבר את ספרי "עיקרי השולחן" והוסיף שהם בגדר "הטוב והמטיב". את דבריו של הרב הבנתי במשנה תוקף לאחר הופעת הספרים הראשונים, וקבלת תגובותיהם החמות של לומדים רבים מהארץ והתפוצות.

ברכה מיוחדת לרבנים שסייעו בהכנת הספר - בעריכת המבחנים והוספה של למעלה מ-1000 מראי מקומות לתשובות, הרב אברהם קובץ שליט"א, הרב הראל שפירא שליט"א, הרה"ג יעקב בניזרי שליט"א, הרב אפרים מרגלית שליט"א. לעורך המפתח האלפביתי - הרה"ג ברוך כהנא שליט"א. למגיה הלשוני - הרב בניצ' רבי שליט"א. למסייעים בהפקת הספר במתכונתו הנאה - לגב' בינור הי"ו על ההקלדה, לגב' ש. שפירא תחי' על הגרפיקה, ולרב משה נתן לוי שליט"א, וה"ה יוחנן לוטפי הי"ו.

ביקר ובכבוד אשא עיני אל ההרים - אלו הורי היקרים על כל הטוב שגמלוני, אאמו"ר שלמה כהן ז"ל שהשיב נשמתו בטהרה, ביום המר כ"א בשבט התשפ"א, "יתומים היינו ואין אב" (איכה ה, ג), "על אלה אני בוכיה, עיני עיני ירדה מים, פי רחק ממני מנחם" (איכה א, טז). יהא הלימוד בספר זה לעילוי נשמתו, ותנצב"ה. תיבדל לחיים טובים וארוכים אמי היקרה מרת יפה כהן תחי', על כל טוב לבה ודאגתה לכל יוצ"ח במשך שנים רבות, ה' יזכה אותה לבריאות איתנה, ונחת מכל יוצאי חלציה, אמן.

אציב מצבת זיכרון למור חמי, האישי הכשר, ר' דב נחמני (קלופפר) ז"ל, אשר סייע בידני רבות, ועי" כך יכלתי לשבת באוהלה של תורה. תיבדל לחיים טובים וארוכים חמותי היקרה אשת חיל עטרת בעלה, גב' רחל נחמני (לבית פישר) תחי', על כל טוב לבה ודאגתה לכל יוצ"ח במשך שנים רבות, ה' יזכה אותה לבריאות איתנה, ונחת מכל יוצאי חלציה, אמן.

ולי נאה לברך - את נוות ביתי הדגולה, רעייתי מרת תרצה תליט"א, עטרת בעלה, מנשים באהל תבורך, אשר עומדת לימיני, ומסייעת בידי לשקוד על דלתי תורתנו הקדושה, אשר "שלי ושלכם שלה הוא", ה' הטוב יראה פועלה הטוב, ותהי משכורתה שלמה מאת ה', ויהי רצון שלא תמוש התורה הזו מפנינו ומפי זרע זרענו עד עולם, אמן.

"הפעם אודה את ה'" - על חתני היקר והנעלה הרב אליהו בנימני שליט"א, ובתי היקרה רינה תחי' וילדיהם היקרים נ"י, ואת בני היקר היקר והחכם הבה"ח אלחנן שלמה הי"ו יברכם ה' בכל מילי דמיטב, אמן.

ובצאתי מן הקודש בכריעה ובהשתחויה - אודה לה' על העבר ואזעק על העתיד, שיזכני לשבת באהלה של תורה, מתוך נחת ושלווה, ולהיות ממזכי הרבים בעוד ספרים מאירי עיניים, שיתקבלו באהבה וברוב חיבה, בהיכלי התורה. ויהי רצון שתקוים בנו הברכה: "והערב נא... את דברי תורתך בפינו... ונהיה אנחנו, וצאצאינו... פלנו יודעי שמה, ולומדי תורתך לשמה".

החותם בכבוד ובאהבה

לכל העמלים בתורתנו הקדושה

משה ב"ר שלמה כהן

ראש מפעל "עיקרי השולחן"

אדר ב' תשפ"ב - תהא שנה פוריה בתורה

עיקרי השולחן

"קנה לך חבר" [חשיבות הכתיבה]

חשוב לסכם את הלימוד ולענות על השאלות [שלקמן] בכתב ולא להסתפק בלימוד בעל פה, מכמה טעמים:

עיקר הלימוד - כתב המהרש"א בבבא בתרא י/ב "אשרי שבא לכאן ותלמודו בידו": יש לפרש כי עיקר הלימוד ושנעשה בו רושם הוא הלימוד הבא **מכתבת יד** אשר על כן נקראו החכמים סופרים (עכ"ל). וידועה המליצה על המשנה במסכת אבות פ"א מ"ו "קנה לך חבר": אל תקרא "קנה" אלא "קנה" = קולמוס, כלי כתיבה. (וע"ע במו"ק כח, א, בכתובות עז, ב, בפסחים נ"א, בחולין ט"א, במאירי סוף מסכת נדה ובשו"ת משנה הלכות ח"ו ס"י קסה ד"ה אהובי). וסיכום במתכונת של "עיקרי השולחן" - ראה בהערה¹.

חידוד הנלמד - הכתיבה מסייעת לחדד את הנלמד, כי פעמים נראה לו שהבין, אך כשבא לכתוב הוא מתקשה ומגלה שיש צורך לחדד את לימודו. [הרה"ג מצליח מאזוז זצ"ל הי"ד היה אומר: "ע"י הבעת הדברים בכתב המחשבה מתבהרת, ולפעמים אינני מרגיש שיבש שיש בדברים, רק אחרי שאני מעלה אותם על הכתב"].

הרגל בכתיבה - ע"י הכתיבה הלומד מתרגל לסדר כל תשובה בסדר הנכון: מהמקורות בגמרא ועד לפסיקת ההלכה. בפרט אלו העומדים להיבחן בכתב, חשוב שיתרגלו לכך מבעוד מועד, כי לעיתים המעמד של שעת המבחן מרגש ומקשה על סידור התשובה ותכנון הזמן כראוי.

טו"ב [17] עצות ללומדים²

- א. **סיכום בסמוך לנלמד** - כלומר בגמר לימוד הסעיף או מספר סעיפים, כשהחומר זכור לך היטב, סכם את הנלמד וענה על השאלות, ואל תשאיר זאת לגמר הלימוד או סמוך למועד המבחן, מפאת השכחה המצויה, ועוד שעלול להתברר לך שלא הכנת את עצמך לרמת הבחינה כראוי.
- ב. **קרא את השאלה פעמיים** - כדי לוודא שהבנת היטב את כוונת השאלה.
- ג. **ענה על השאלה בכוחות עצמך** - ורק אח"כ עיין במראי מקומות לתשובות שב"עיקרי השולחן".
- ד. **רשום ראשי פרקים או לפחות נקודות לתשובה** - ורק אח"כ כתוב תשובה מסודרת וברורה, מכיון שפעמים בקריאת השאלה נזכרים בפרטים, וכשבאים לכתוב זה נשכח.
- ה. **התשובה לא תהיה קצרה מדי ולא ארוכה מדי** - פעמים החכמה היא לא 'מה לכתוב', אלא 'מה לא לכתוב'.
 - ו. **הקפד על סדר השתלשלות ההלכה** - מהמסד עד הטפחות, לאמור: גמרא, ראשונים, טור, ב"י, שו"ע, נו"כ [פוסקי דורנו במידת האפשר]. ציין היכן התחדש כל דין, האם זה בגמ' או בראשונים וכו', עם מקור מדוייק לדבריך [באיזה מסכת/דף/עמ'/סימן/סעי'] - בכדי שזו תהיה כעדות שניתן לבדוק אם אפשר להזימה.
 - ז. **כתוב בכבוד על המחברים ולא בחריפות** [ע"ע ב"לקט הקמח" לרבי משה חגיז (הל' כבוד חכמים על השו"ע יז"ד) וב"רוח חיים" לגר"ח מוולאז'ין (על מס' אבות פ"א מ"ד)].
 - ח. **הכתב** - נאה, מסודר עם רווח בין הפרשיות, שפה ברורה [שאינה צריכה פירושים], דקדוקי לשון, סימני פיסוק. להימנע ממרכאות ומסימוני פיסוק מיותרים, וכן מראשי תיבות וקיצורים משונים.
 - ט. **הבחן בין דין המוסכם להלכה** - לבין דין שיש בו מחלוקת בין השיטות השונות, כגון בין השו"ע לרמ"א.
 - י. **מסקנת ההלכה** - חשוב שתופיע בסוף התשובה בקצרה.
 - יא. **קרא ובדוק את התשובה** - ורק אח"כ עבור לשאלה הבאה.

עצות לנבחנים [בנוסף להנ"ל]

- יב. **מנוחה ותזונה מספיקה לפני הבחינה.**
- יג. **ארגון הציוד הדרוש למבחן** - כלי כתיבה איכותיים, אוכל, שתיה, אקמול, מטליות לחות, טישו וכיוצ"ב.
- יד. **הקדם למבחן** - ומצא מקום נוח, מואר, מאוורר ושקט שאין בו המולה שתפריע לריכוזך.
- טו. **קרא תחילה את כל השאלות** - סמן את הידועות לך היטב, ענה עליהן תחילה ואח"כ על השאלות הקשות.
- טז. **תכנן את הזמן** - כדי שתספיק לענות על כל השאלות בזמן שהוקצב לך.
- יז. **היה רגוע** - ואל תחשוש, חזק וקוה אל ה' וב"ה תצליח!

¹ **בסיכום תובא** - השתלשלות ההלכה מהמקורות בגמרא ועד לפסיקת ההלכה. עם התייחסות ל: א. מהו נושא הסוגיה? ב. מהו המקור בגמרא, ומהם שמות התנאים או האמוראים ודעותיהם? ג. מהן שיטות הראשונים והאחרונים? ד. כמי פסק השו"ע וכמי פסק הרמ"א (כאיזה תנא, אמורא, ראשון). ה. מוהם הדינים העיקריים שנוספו בנושאי הכלים? ו. מה ההלכה למעשה? **למעונינים לסכם במתכונת של "עיקרי השולחן"** - כיוון המחשבה לאורך כל הכתיבה צריך להיות: האם נושא זה שייך לעיקר הסעיף, או להרחבה לסעיף. מי שיתמיד בכך ידע להתמקד בעיקר, ויצליח בעז"ה. ² בעריכת העצות שלקמן נעזרנו בדברי הרה"ג שמואל קדר זצ"ל, ובמאמר "קנה לך חבר" להרה"ג מאיר מאזוז שליט"א.

עיקרי מבחן השולחן

הלכות תערובות

שאלות לחזרה
ממבחני הסמכה
ל"יורה יורה"

בתוספת מראי מקומות
לתשובות
לפי סדר הסימנים והסעיפים,
שיועילו מאוד לנבחנים.

מפתח

לעיקרי מבחן השולחן – הלכות תערוכות

חלק א' - שאלות לפי סדר הסימנים

- 5 סימן צ"ח - דין איסור שנתערב בהיתר ואופן ביטולו
- 5 נאמנות עכו"ם בתערוכות או"ה
- 5 טעם כעיקר
- 5 תערוכות של מין במינו ובשאינו מינו
- 6 סימן צ"ט - דין העצמות אם מצטרפין לבטל איסור, ושלא לבטל איסור לכתחילה
- 6 סימן ק' - בריה, אפילו באלף לא בטיל
- 6 סימן ק"א - דין חתיכה הראויה להתכבד
- 7 סימן ק"ב - דין דבר שיש לו מתירין [=ד"ש"מ]
- 7 סימן ק"ג - דין נותן טעם לפגם
- 8 סימן ק"ד - דין עכבר שנמצא בין או בשכר
- 8 סימן ק"ה - דין איסור שנפל לתוך היתר, [דין כבוש, צלי ומלוח]
- 8 כבוש הרי הוא כמבושל
- 8 כבישה בכלים
- 9 תתאה גבר
- 9 סימן ק"ו - דין היאך מבטלין ב60, [אפשר לסוחטו אסור]
- 9 סימן ק"ז - דין המבשל ביצים ודבר מיאוס הנמצא בתבשיל -
- 9 סימן ק"ח - שלא לאפות היתר ואיסור בתנור אחד [דין ריחא מילתא, דין זיעה]
- 10..... סימן ק"ט - דין [ביטול] יבש ביבש שנתערב, [מין במינו]
- 10..... סימן ק"י - דין ספק טריפות שאירע בבשר, [דיני דבר חשוב, קבוע וספק ספיקא]
- 10..... קבוע
- 11..... ספק ספיקא
- 11..... ספק ספיקא בתערוכות
- 11..... ספק ספיקא בדשיל"מ
- 11..... ספק ספיקא בחזקת איסור
- 11..... ספק ספיקא המתהפך
- 12..... ספק ספיקא משם אחד
- 12..... סימן ק"יא - דין כלים טרפים שנתערבו בכשרים, [דין נפילת איסור לקדרה]

חלק ב' - מבחן מסכם

- 13..... מבחן מסכם מס' 1
- 15..... מבחן מסכם מס' 2
- 18..... מבחן מסכם מס' 3

סימן צח – דין איסור שנתערב בהיתר ואופן ביטולו

1. מתי מהתורה צריך 60 ומתי מספיק רוב, ומתי רבנן הצריכו 60 ומתי השאירו על דין תורה?¹
2. מה ההבדל בין ספק הנמצא לפנינו לספק שנשפך?²

נאמנות עכו"ם בתערובת או"ה³

3. באר את שיטות הראשונים בגדרי טעימת עכו"ם או ישראל בתערובת או"ה: א. האם צריך שיהיה אומן, או מסל"ית או תרווייהו? ב. האם נאמן להקל או רק להחמיר? ג. האם צריך לחפש אחריו גם כשיש ששים כנגד האיסור? ד. מדוע האמינוהו? ה. מה דעת השו"ע ורמ"א בכל זה מעיקר הדין, ובזה"ז?⁴
4. מדוע פסק רמ"א דבזה"ז לא סומכים על עכו"ם אפילו כשהוא קפילא ומסל"ית?⁵
5. כיצד מיישבים האחרונים את הקושי בעניין נאמנות נכרי מסל"ית באם החתיכה קבלה טעם, הרי הגמרא בב"ק אומרת שאין לסמוך עליו אלא בעדות אשה?⁶

טעם כעיקר⁷

6. באר את שיטות הפוסקים (רש"י, ר"ת, רמב"ם), האם טעם כעיקר הוא דאורייתא או מדרבנן, [והאם האיסור הוא בלאו שלוקים או רק איסורא או רק בעשה?] ומה היסוד לפלוגתא זו?⁸
7. מה הנפק"מ בזה להלכה?⁹
8. האם יש לחלק בזה בין שאר איסורים לאיסור בב"ח, ולמה?¹⁰
9. האם אזלינן בתר שמא או בתר טעמא?¹¹
10. הוכח מה דעת השו"ע בזה.¹²
11. האם יש לחלק בזה בין שנתערב ממשות האיסור, או רק טעמו?¹³
12. האם דינו של ר' יוחנן לגבי טעמו וממשו מוכיח שלדעתו טעם כעיקר דאורייתא?¹⁴
13. באר את שיטת הרי"ף ור"ת בדין "ריחא מילתא" והאם זה קשור לדין "טעם כעיקר מהתורה"?¹⁵
14. מה הן השיטות בענין "ריחא מילתא" ובאיזה אופן מותר לצלות או לאפות ביחד ולא חיישינן לריחא?¹⁶

תערובת של מין במינו ובשאינו מינו

15. איסור שנפל למינו ואינו מינו, כיצד דנים בו, ומה דעת הט"ז והש"ך בזה?¹⁷
16. האם איסור יכול להצטרף עם היתר לבטל איסור אחר?¹⁸
17. רואים את שאינו מינו כמי שאינו, מהו המקור לדין זה?¹⁹

1 פרי מגדים בפתיחה, סימן קט סעי' א, סימן צח סעי' א.
 2 סימן צח סעי' ב – ג.
 3 סימן צח.
 4 סימן צח סעי' א ובנו"כ.
 5 רמ"א סימן צח סעי' א.
 6 ש"ך ס"ק ב', ט"ז ס"ק ב'.
 7 סימן צח.
 8 סימן צח סעי' ב ובנו"כ ובפרי מגדים בפתיחה.
 9 סימן צח סעי' ב, שו"ת דברי בניהו חלק יא סי' לא.
 10 חולין קח/א מחלוקת אב"י ור"ב ושם בתוס' ד"ה אמר רבא
 11 רמ"א סימן צח סעי' ב, ש"ך ס"ק ו', פרי מגדים בשפ"ד ס"ק ו', פרי מגדים במש"ז ס"ק ד', חו"ד ס"ק ג'.
 12 סימן צח סעי' א.
 13 לרא"ש ותוס' – אין לחלק, לר"ן ורשב"א – יש לחלק, ועיין בב"י סי' צח עמ' ד-ה.
 14 מחלוקת ר"ן וראב"ד, עיין בב"י סי' צח עמ' ד.
 15 סימן קח סעי' א – ב.
 16 סימן קח סעי' א – ב ובנו"כ.
 17 סימן צח סעי' ב, ש"ך ס"ק ח', ט"ז ס"ק ה'.
 18 סימן צח סעי' ט ובפתי"ש ס"ק י'.
 19 חולין קב, סימן צח סעי' ב ובנו"כ.

סימן צט - דין העצמות אם מצטרפין לבטל איסור, ושלא לבטל איסור לכתחילה

1. באר היטב את שיטות הראשונים עד להכרעת הפוסקים הלכה למעשה בדין ביטול איסור לכתחילה.²⁰
2. האם דין ביטול איסור לכתחילה הוא ד"ת או מדברי סופרים, ומה הנפק"מ בזה לדינא. (יש לפרט את סוגי ה"איסור").²¹
3. מה הדין אם עבר וביטל איסור לכתחילה?²²
4. האם יש לחלק בדין ביטול איסור לכתחילה, בין ג' דברים הללו: איסור דרבנן שאין לו עיקר מה"ת, איסור דרבנן שיש לו עיקר מה"ת, איסור דאורייתא, ומה ההלכה?²³
5. באילו אופנים מותר לכו"ע להרבות על איסור שנפל להיתר כדי לבטלו?²⁴
6. איך התיירו לנער מיד חתיכה שנפל עליה טיפת חלב, הרי קיי"ל דאין מבטלין איסור לכתחילה?²⁵
7. מדוע מותר להרבות 60 בתערוכות מין במינו יבש ביבש כדי לבטל יחדיו, הלא קיי"ל שאסור לאוכלם יחדיו, וא"כ זה ביטול איסור לכתחילה?²⁶
8. לדעת הרמב"ם והמחבר שסוברים שבאיסור דרבנן מותר להוסיף ולבטל, האם לדעתך מתחייב מזה שלא אמרינן חנין בדרבנן?²⁷
9. מותר השמן שבנרות חנוכה שנתערב בשמן אחר ואין בו 60 לבטלו, האם מותר להוסיף עליו שמן כדי לבטלו?²⁸
10. יש הנוהגים לקלות קטניות מחשש תולעים, האם בפירוק התולעים באמצעות החום יש משום ביטול איסור לכתחילה?²⁹

סימן ק – בריה אפילו באלף לא בטיל

סימן קא - דין חתיכה הראויה להתכבד

1. דברים החשובים שאינם בטלים יש מחלוקת ראשונים אי בעינן שלש תערוכות כדי לבטל, או סגי בשתיים. במה תלויה מחלוקתם ומה הקושי בדברי הרמב"ם בפסק הזה?³⁰
2. הסבר בקצרה מהו הגדר של האיסורים הבאים שאינם בטלים: א. בריה³¹, ב. חתיכה הראויה להתכבד³², ג. דבר שיש לו מתירין³³.
3. מהו גדר בריה וחתיכה הראויה להתכבד שאינה בטילה?³⁴
4. האם התולעים הנמצאות בפירות מוגדרות כברייה?³⁵
5. בדברים שאינם בטלים בגלל חשיבותם כיצד יש לנהוג בספק אם הם חשובים?³⁶
6. בדבר שאינו בטל מחמת חשיבותו ונתמעך או נתרסק אחד מהם - מה דינו ומה דין הנשארים, והאם יש הבדל במקרה שנאבד אחד מהם לגמרי?³⁷
7. דברים החשובים שאינם בטלים האם מותר למכור לנכרי חוץ מדמי איסור שבהם?³⁸
8. מהו גדר חה"ל לפי הראשונים? נסה להסביר מהו היסוד לפלוגתא זו. הוכח כיצד הכריעו בזה השו"ע והרמ"א.³⁹

20 סימן צט סעי' ה - ו.
 21 ש"ך ס"ק ז', פתי"ש ס"ק ג', רעק"א ס"ק ב', פרשת דרכים (הובא בדרכ"ת), פרי תואר סוף ס"ק ח'.
 22 סימן צט סעי' ה - ו.
 23 סימן צט סעי' ה - ו.
 24 פרי מגדים במש"ז ס"ק י"ב ד"ה סוף דבר.
 25 ש"ך סימן צב ס"ק ח'.
 26 סימן קט סעי' ב.
 27 ט"ז סימן צ"י ס"ק ד', רעק"א שם ס"ק ב'.
 28 סימן צט סעי' ו, ש"ך ס"ק י"ט, ט"ז ס"ק י"ב.
 29 סי' פד סעי' יג-יד, סי' צט ט"ז ז, פתי"ש ד, קיצושי"ע (רב פויפר), ה"ל תערוכות סי' ח פרק ג.
 30 סימן ק"י סעי' ח ובש"ך.
 31 סימן ק'.
 32 סימן קא.
 33 סימן קב.
 34 סימנים ק', קא.
 35 סימן ק סעי' ד.
 36 ט"ז סימן ק ס"ק א', רמ"א סימן קא סעי' א, שו"ע סימן קב סעי' א, ש"ך ס"ק ב', רמ"א סימן ק"י סעי' א.
 37 סימן קא סעי' ז, סימן ק"י סעי' ז ובנו"כ.
 38 ש"ך סימן קא ס"ק א'.

9. בריה וחה"ל שאינם בטלים אפי' באלף, אימתי אזלינן לחומרא אפי' בספק?⁴⁰
10. אם הוציאו ע"י כף בריה אסורה מקדירה, האם יש להקפיד שלא להחזיר את מה שבכף לקדירה, ואם החזירו האם זה אוסר?⁴¹

סימן קב - דין דבר שיש לו מתירין [=דשיל"מ]

1. ששה תנאים הם לדבר שיש לו מתירין שאינו מתבטל. פרט את התנאים.⁴²
2. יש ב' טעמים שונים לדין דשיל"מ, ציין מהם ומאי נפק"מ ביניהם, הוכח לאיזה טעם נוטה דעת השו"ע.⁴³
3. מתי אין אנו אומרים (לכו"ע) דין דבר שיש לו מתירין לא בטל? פרט לפחות חמש אפשרויות.⁴²
4. חמץ בפסח אוסר במשהו, האם זה מדין דשיל"מ או משום שענושים עליו כרת, מדוע, ומה הנפק"מ בזה להלכה?⁴⁴
5. האם יש להקל בס"ס בדשיל"מ?⁴⁵
6. מהו המקור בש"ס לחומרא זו?⁴⁶
7. האם אותו הדין אמרו גם בדברים שעבידי לחזותא ולטעמא?⁴⁷
8. חתיכת בשר ששהתה ג' ימים בלי מליחה ונתערבה באחרות, האם מקרי דבר שיש לו מתירין משום שמותרת לצלי?⁴⁸
9. מהי הגדרת מין במינו לגבי דשיל"מ והאם אותה ההגדרה קיימת גם לגבי טע"כ [=טעם כעיקר]?⁴⁹

סימן קג - דין נותן טעם לפגם

1. מהו המקור להיתר זה בש"ס,⁵⁰ ומה טעמו?
2. באר בקצרה מהם הגדרים להיתר זה, והנפק"מ ביניהם להלכה.⁵¹
3. באילו דברים קיי"ל היתר דנטלי"פ אפי' כשנותן רק טעם קצת לפגם, ובאילו דברים בעינן שיהא נפסד לגמרי מאכילת אדם, ולמה?⁵²
4. מהו גדר נטלי"פ ב"איסור" וב"כלי איסור"?⁵³
5. האם אמרינן נטלי"פ גם בבב"ח?⁵⁴
6. מדוע אסור להשתמש לכתחילה בכלי שאינו בן יומו, ואילו מאכל שנתבשל בו מותר לאוכלו אפילו לכתחילה?⁵⁵
7. אימתי נאסר גם דבר פגום?⁵⁶
8. האם מותר לגרום נטלי"פ לכתחילה?⁵⁷

-
	39 סימן קא.
	40 ט"ז סימן ק ס"ק א'.
	41 רמ"א סימן קז סעי' ב.
	42 ס"י קב סעי' א-ד, פרי מגדים שער תערוכות ח"ג פ"ב, שו"ת דברי בניהו חלק יא ס"י לח.
	43 ט"ז ס"ק א', ה'.
	44 רמ"א סעי' ד', שו"ת ס"ק יג – יד.
	45 רמ"א סימן קי סעי' ח ובנו"כ.
	46 ביצה ג'.
	47 רמ"א סעי' א', שו"ת ס"ק ה', ט"ז ס"ק ו'.
	48 רמ"א סימן קב סעי' ד, שו"ת ס"ק י"א, פת"ש ס"ק ח', שו"ת סימן סט סעי' יד.
	49 שו"ת ס"ק ג', פרי מגדים בשפ"ד סימן צח ס"ק ו'.
	50 ע"ז ס"ז – ס"ח.
	51 ע"ז סז/א – ...ריש לקיש נטלי"פ שאמרו... מחלוקת רשב"א ור"ן, שו"ת סימן קג סעי' ב, שפתי דעת אות יד.
	52 סימן קג סעי' ב.
	53 ס"י קג סעי' ב, ה, ז.
	54 חו"ת ס"ק א'.
	55 ע"ז עה/ב, תוס' בדף ע"א ד"ה "מכאן" ושם ברא"ש, שו"ת סי' צג סעי' א, סי' צד סעי' ד, סי' קכב סעי' א-ב, שו"ת להורות נתן (סי' לד ס"ק יא).
	56 רמ"א סימן קג סעי' א ובפת"ש ס"ק א'.
	57 ס"י קכב סעי' א-ב, ס"י צה: רמ"א סעי' ג, ט"ז י וש"ך יד, שו"ת סעי' ד, כה"ח (אות ון), בדי השלחן אותיות פו-פח, בעיקרי השולחן עמי 229 בהסבר היביע אומר, יביע אומר חלק ו יו"ד אות ד-ה.

9. מהו הגדר של נותן טעם לפגם, האם בעינין עד שיפגם מאכילה לגמרי?⁵⁸
10. באילו כלים יש צד להתיר לכתחילה כשאינם ב"י?⁵⁹
11. באילו מאכלים יש לאסור את אכילתן, אפ"י שנתבשלו בכלי שאינו ב"י?⁶⁰
12. מה דינם של סתם כלי עכו"ם, האם המתבשל בהם נאסר או לא? ולמ"ד סתם כלי עכו"ם אינם בני יומן, למה הצריכו להגעיל את כלי מדיין ככתוב בפרשת "מטות"?⁶¹
13. מפני מה איסור שנפל להיתר ופגם מעט את המאכל הכל שרי והרי לא נפסל מאכילת אדם, ומה הנ"מ בין הטעמים?⁶²

סימן קד - דין עכבר שנמצא ביין או בשכר

1. מה דין שכר או חומץ שנפל לתוכן עכבר, האם מצד הדין יש הבדל בין עכברא דדברא (עכבר שדה), לעכברא דמתא (עכבר עיר)?⁶³
2. האם עכבר משביח רק בחומץ ובשכר, או שבכוחו להשביח גם שאר משקים?⁶⁴
3. מה דין דברים מאוסים כגון זבובים שנתערבו בתבשיל ונמחה גופן?⁶⁵

סימן קה - דין איסור שנפל לתוך היתר, [דין כבוש, צלי ומלוח]

כבוש הרי הוא כמבושל

1. האם דין כבוש הוא מדאורייתא או מדרבנן?⁶⁶
2. מהו שיעור זמן כבישה כדי שיחשב כבישול?⁶⁷
3. מאכל שנכבש מקצתו, האם נאסר גם החלק שלא נכבש?⁶⁸
4. האם אומרים דין כבוש בכל המשקים?⁶⁹
5. מה הדין בספק כבוש?⁷⁰
6. האם כבוש כמבושל זה ממש או לא ומאי נ"מ לדינא?⁷¹

כבישה בכלים

7. כלי שנאסר מחמת כבישה: א] האם נאסר גם מה שלמעלה ממקום הכבישה?⁷² ב] בישלו בו היתר, כמה צריך שיהא בהיתר כדי לבטלו?⁷³

58 ע"ז סזא, שו"ע ס"י קג סעי' ב.
59 ס"י קח סעי' ג.
60 שו"ע ס"י קג סעי' ו, ש"ך יז, ט"ז ט.
61 ס"י קכב סעי' ו, רמ"א ס"י קיג סעי' ב, והטעם שהצריכו להגעיל משום דמייירי שהם ידעו שהם בני יומן.
62 רשב"א ורי"ן, שו"ע ס"י קג סעי' ב.
63 סימן קד סעי' א.
64 סימן קד סעי' ב, מחלוקת בין השו"ע לרמ"א, ועיין עוד בכף החיים ס"ק י' - כי לספרדים יש לפסוק כשו"ע.
65 סימן קד סעי' ג, ועיין בכף החיים ס"ק כ' - דאף שלדעת השו"ע דברים המאוסים בטלים ברוב, מכל מקום המחמיר תע"ב.
66 חולין קיא/ב, פרי מגדים במש"ז ס"ק א'.
67 סעי' א'.
68 רמ"א סעי' א' ובנו"כ.
69 סעי' א'.
70 רמ"א סעי' א'.
71 פרי מגדים במש"ז ס"ק א'.
72 רמ"א סעי' א', חכמ"א סימן נז סעי' יא.
73 ט"ז ס"ק א', ש"ך סימן צח ס"ק י"ג.

תתאה גבר

8. מאי נפק"מ בדין תתאה גבר, לעניין איסור והיתר?⁷⁴
9. האם יש נאמנות לקפילא לסתור כלל זה לקולא או לחומרא?⁷⁵
10. האם דין תתאה גבר נוהג גם בכלים (כגון היתר חס שנפל לסיר של איסור)?⁷⁶
11. האם דין תתאה גבר נוהג גם בנוזלים?⁷⁷
12. האם אמרינן במליחה תתאה גבר?⁷⁸
13. האם יש הבדל בדין תתאה גבר בין אם הוא איסור עצמי לבין אם הוא איסור בלוע?⁷⁹

סימן קו - דין היאך מבטלים ב-60, [אפשר לסוחטו אסור]

1. מה דין חתיכה שבלעה איסור ואין בה 60 לבטלו ונפלה לתבשיל - האם צריך לשער 60 רק כנגד האיסור הבלוע, או שצריך 60 כנגד כל החתיכה?⁸⁰
2. מה הקושיא בין דברי השו"ע בסימן צ"ב סעי' ד' לדבריו בסימן קו סעי' א' ציין ד' אפשרויות ליישב את דברי השו"ע?⁸¹

סימן קז - דין המבשל ביצים ודבר מיאוס הנמצא בתבשיל

1. מי שבישל הרבה ביצים בקליפתן ועירה את הרוטב תחילה ואחר כך את הביצים, מה דין הביצים? מהן השיטות השונות וכיצד נפסק להלכה?⁸²
2. מה דין תבשיל שמצא בו זבוב או דבר מדברים המאוסים שנפשו של אדם קצה בהם?⁸³

סימן קח - שלא לאפות היתר ואיסור בתנור אחד [דין ריחא מילתא זיעה]

ריחא זיעה (עיי' עוד בעיקרי השולחן הלכות בשר בחלב סימן צ"ז עמ' 276)

1. מה משמעות דינים אלו לענין הלכה, והאם הם איסורים זהים?⁸⁴
2. באר את עיקר שיטות הראשונים בדינים אלו עד להכרעת ההלכה.⁸⁵
3. האם השימוש בתנור אפיה אחד למאכלי בשר וחלב, יש בו איסור ריחא או איסור זיעה, ולמה?⁸⁴
4. מחלוקת בגמ' האם ריחא מילתא אי לאו. האם זה לכתחילה או בדיעבד?⁸⁶
5. באילו תנאים מותר לצלות בשר כשר עם טרף בתנור אחד?⁸⁷
6. האם מותר להריח או לזלף יין נסך או סתם יינם?⁸⁸

74 סימן קה סעי' ג, סימן צא סעי' ד.
75 נאמנות לקולא – סי' צח סעי' א, נאמנות לחומרא – בדי השלחן סי' צב בציונים אות ע.
76 רמ"א סימן קה סעי' ג, ש"ך ס"ק י', פרי מגדים בשפ"ד שם.
77 ש"ך סימן צא ס"ק כ"ג.
78 סימן ע סעי' ד. סימן צא סעי' ה. סימן קה סעי' יא.
79 ט"ז סימן צא ס"ק ה' ובפרי מגדים במש"ז שם.
80 סימן קו סעי' א, מחלוקת השו"ע והרמ"א בדין חני"ן.
81 עיין ב"עיקרי השולחן" סימן צב סעי' ד', את הקושיא וכן ד' הסברים ליישוב דברי השו"ע.
82 בסימן קז סעי' א' מובאות ג' שיטות, ועיין עוד בש"ך ס"ק א', בכף החיים ס"ק ד' ובבן איש חי פרשת בחוקותי סי"ב.
83 סימן קז סעי' ב', סימן קד סעי' ג', ובכה"ח סימן קד ס"ק כ' - אף שלשו"ע דברים המאוסים בטלים ברוב, מכל מקום המחמיר תע"ב.
84 סימן צב סעי' ח, סימן קח סעי' א – ב.
85 רי"ף, רש"י, ר"ת, שו"ע סי' קח סעי' א.
86 סימן קח סעי' א – ב ובנו"כ.
87 סימן קח סעי' א – ב ובנו"כ.
88 סימן קח סעי' ה ובנו"כ.

סימן קט - דין [ביטול] יבש ביבש שנתערב [מין במינו]

1. באר היטב את יסוד פלוגתת רבותינו הראשונים, האם גם בזה הצריכו חכמים 60, או סגי בחד בתרי.⁸⁹
2. למאן דאמר דסגי חד בתרי - האם מותר לאוכלם בבת אחת או לבשלם יחדיו, או האם מותר לאדם אחד לאוכלם בזה אחר זה, ולמה?⁸⁹
3. כיצד נקטו בזה להלכה שו"ע ורמ"א.⁸⁹
4. האם קמח בקמח חשוב יבש ביבש, באר את הצדדים לכאן ולכאן.⁹⁰
5. הא דאמרינן יבש ביבש אחד בתרי בטיל, האם זה ממש בתרי והאם יש הבדל בין איסור תורה לדרבנן?⁹¹
6. יבש ביבש שנתבטל חד בתרי האם מותר **לכתחילה להרבות ולבטל ב-60** כדי שיבשלו והאם יש נ"מ בבישל קודם שנודע לו או לאחר מכן?⁹²
7. הא דאמרינן יבש ביבש אחד בתרי בטיל האם זה ממש בתרי, והאם יש הבדל בין איסור תורה לדרבנן?⁹³

סימן קי - דין ספק טריפות שאירע בבשר [דיני דבר חשוב, קבוע וספק ספיקא]**קבוע**

1. מהו שורש המחלוקת אם להצריך שלש תערובות או שדי בשתיים להתיר דבר חשוב שנתערב, כיצד מכריעים המחבר, הרמ"א והש"ך, ומפני מה באיסור קבוע שנתערב די למחבר בשתי תערובות?⁹⁴
2. מהי הגדרת קבוע דרבנן, ומה ההבדל להלכה בין קבוע דרבנן לקבוע דאורייתא, ומדוע?⁹⁵
3. נודע שיש איסור בחנות לאחר שקנה, מה ההבדל בין קבוע מהתורה לקבוע מדרבנן?⁹⁵
4. אימתי קבוע מדרבנן חמור מקבוע מהתורה?⁹⁶
5. האם קבוע דאורייתא נאמר רק ב"ניכר האיסור"?⁹⁷
6. האם שייך קבוע דאורייתא במקרה שלא ידוע איזו חנות מוכרת נבילה, ומה ההבדל בין קבוע כזה לקבוע הרגיל שאינו יודע מהיכן לקח?⁹⁸
7. מתי דין קבוע כמחצה על מחצה מדאורייתא, ומתי מדרבנן?⁹⁵
8. דבר שנאסר מדין קבוע ואחר כך נתפזרה כל התערובת וחזרה ונתערבה, האם נעור האיסור?⁹⁶
9. איסור מחמת קבוע כמחצה על מחצה דמי שנפל ונתערב, האם דנים בו ס"ס, ואם תמצוי לומר שכן - האם זה גם לשיטות שמצריכות ג' תערובות?⁹⁹
10. כתוב שלושה דינים שבהם נשתמשו הפוסקים בכלל "קבוע חידוש הוא ואין לך בו אלא חידוש".¹⁰⁰
11. דברים החשובים שנתערבו ואינם בטלים ופירש אחד מהם, האם זה מותר, והאם משנה באיזה אופן פירש?¹⁰¹
12. לקח בשר מאחת החנויות ולא היה ידוע שאחת טריפה ולאחר מכן נודע, האם אמרינן בזה כל קבוע כמחצה על מחצה דמי?¹⁰²

89 סעי' א'.
 90 ש"ך ס"ק ב'.
 91 פרי מגדים בפתיחה, ש"ך סימן קט ס"ק ו', גר"א סימן קט ס"ק ד', פת"ש סימן קט ס"ק א'.
 92 סעי' ב'.
 93 ס"י קט: ש"ך ו, פת"ש א, פמ"ג בפתיחה.
 94 סעי' ד, ח.
 95 סעי' ג - ו.
 96 סעי' ו'.
 97 סעי' ג'.
 98 פרי מגדים בשפ"ד ס"ק י"ד ד"ה החלק הב', ש"ך ס"ק יד, יז.
 99 שו"ע סימן קי סעי' ד, ט"ז ס"ק ג', ש"ך ס"ק כ"ג.
 100 ש"ך ס"ק יד, כב, כג, לו.
 101 סימן קי סעי' ו ובנו"כ.
 102 ש"ך ס"ק י"ד.

ספק ספיקא

- 13. במקום שיש ס"ס המתיר וניתן לברר ע"י בדיקה האם חייבים לבדוק?¹⁰³
- 14. בשר שנלקח מהקבוע, ונתערב באחרות, האם יש להתירו מס"ס, ומדוע?¹⁰⁴
- 15. ט' חנויות מוכרות בשר שחוטה ואחת מוכרת ספק טריפה, ואינו יודע מאיזו מהן לקח, האם אפשר לדון בזה דין ס"ס?¹⁰⁵
- 16. מהן שיטות הראשונים אם בספק ספיקא ספקות צריכים ליפול ביחד?¹⁰⁶
- 17. האם גם במקרה שאין הספיקות שוים אמרינן ס"ס?¹⁰⁵
- 18. מה דין ס"ס כשנודע ספק אחד תחילה ואח"כ נודע על הספק השני.¹⁰⁷
- 19. האם הדעה הסוברת שס"ס לא מתירים בדבר שיש לו מתירין תסכים להיתר חדש בחו"ל מטעם ס"ס? וכן האם תתיר ספק מוכן ביום טוב שני של גלויות?¹⁰⁸

ספק ספיקא בתערובת

- 20. מה דין ס"ס בתערובת באיסור דרבנן?¹⁰⁹
- 21. מדוע התירו איסור בס"ס?¹¹⁰
- 22. באר מה דין ספק בגוף וספק בתערובת, מקור הדין, כל פרטיו, ושורש המחלוקת (מתבר ורמ"א), ומה הדין באיסור דרבנן?¹⁰⁵
- 23. ס"ס בתערובת, כמה תערובות צריך כדי להתיר, ומדוע?¹¹¹
- 24. ספק טריפה שנתערב באחרות ואינו ניכר, מה דין תערובת זו?¹⁰⁵

ספק ספיקא בדשיל"מ

- 25. דבר שיש לו מתירין האם שרינן בס"ס? מה דעת המחבר והרמ"א בזה?¹¹²

ספק ספיקא בחזקת איסור

- 26. מה דין ס"ס במקום חזקת איסור: (כל חילוקי הדינים, והכרעת הפוסקים להלכה [האם מהני ס"ס ומה הדין בגי ספיקות?])¹¹³

ספק ספיקא המתהפך

- 27. מה נקרא ס"ס המתהפך, והאם כולם סוברים מתהפך?¹¹⁴
- 28. מהו מקור הדין של ס"ס המתהפך וחילוקיו? באר את דעת הפוסקים (האחרונים) בזה.¹¹⁵
- 29. אימתי מודה השי"ך שס"ס שאינו מתהפך נחשב לס"ס, ומדוע?¹¹⁶
- 30. מפני מה יש פוסקים המצריכים ס"ס המתהפך ובמה תלויה מחלוקתם?¹¹⁵

103 רמ"א סעי' ט', שי"ך ס"ק סו.
 104 סימן קי סעי' ד ובנו"כ.
 105 סעי' ט.
 106 רמ"א סימן קי סעי' ט, ט"ז ס"ק יד.
 107 סימן קי סעי' ט ובנו"כ.
 108 רמ"א סימן קי סעי' ח, שי"ך ס"ק נו.
 109 ׀ שי"ך סי' קי ס"ק נד, ׀ יד יהודה בפירוש הקצר סי' קי ס"ק סח.
 110 פני יהושע כתובות דף ט"א – עפ"י הרמב"ם דספק דאורייתא לחומרא הוא מדרבנן, ולכן ספק דרבנן לקולא. פרי חדש סי' קי ס"ק מט – משום ד"רוב צדדים להקל".
 111 סעי' ח.
 112 רמ"א סעי' ח' ובנו"כ.
 113 רמ"א סוף סעי' ט, שי"ך כללי ס"ס דינים כז – לב, ט"ז ס"ק טו, פרי מגדים בשפ"ד כז – כח. שי"ך דין כ'.
 114 שי"ך כללי ס"ס דינים יג-טו, פרי חדש בדיני ס"ס אות יג, זבחי צדק סימן קי אות קיח.
 115 שי"ך כללי ס"ס דינים יג – טו, פרי מגדים בשפ"ד ס"ק טו.
 116 שי"ך כללי ס"ס דין טו.

31. מפני מה מתירים איסור בס"ס¹¹⁰ והאם בעינן שהס"ס יהיה מתהפך?¹¹⁴
32. האם כל ס"ס משם אחד הוא גם אינו מתהפך, ובאיזה מקרה ניתן לסמוך על ס"ס משם אחד?
33. מה בין ס"ס שאינו מתהפך לס"ס משם אחד?¹¹⁷
34. מה החסרון בס"ס שאינו מתהפך ובס"ס משם אחד?¹¹⁷

ספק ספיקא משם אחד¹¹⁸

35. מה דין ס"ס משם אחד? (כל חילוקי הדינים, והכרעת הפוסקים להלכה).
36. מפני מה לא אמרין ס"ס משם אחד לפי יסוד התוספות בכתובות?
37. אימתי ס"ס משם אחד נחשב לס"ס?

סימן קיא - דין כלים שנתערבו בכשרים, [דין נפילת איסור לקדרה]

1. אימתי אנו תולים לומר שאם יש לפנינו שתי קדירות, אחת איסור ואחת היתר, ונפל איסור - שהוא נפל לקדירת איסור?¹¹⁹
2. "שתי קדירות של היתר ונפל איסור ואין ידוע להיכן, ואין באחת כדי לבטל ויש בשתייהן כדי לבטל" באילו תנאים ניתן לצרף את הקדירות לביטול והאם מדובר על איסור דאורייתא?¹²⁰
3. "שתי קדירות של היתר שנפל איסור לאחת מהן", האם דין זה - שאנו מתירים בתנאים מסויימים - דומה לדין של שני שבילים?¹²¹
4. איסור שנפל לאחת משתי קדירות ולא ידוע לאיזו, האם צריך שיהיו של אדם אחד?¹²²

117 ש"ך כללי ס"ס דינים יא, יג, יד, בית יצחק שער הספיקות סוף סי' יז.

118 ש"ך כללי ס"ס דינים יא - יב.

119 סעי' א - ד.

120 שו"ע סימן קיא סעי' ז ובנו"כ.

121 ש"ך ס"ק יג, יט.

122 סימן קיא סעי' ז ובנו"כ.

מבחן מסכם בהלכות תערובות מס' 1

1. באר היטב לפחות ג' דברים המונעים את ביטול האיסור (מלבד דבר המעמיד ודשיל"מ), והסבר מדוע.¹
2. מאכל שנאסר במשהו, כחמץ בפסח, ונפל מהתערובת הזאת לקדירה אחרת משהו, מה דעת הט"ז והש"ך בזה?²
3. מה דין תבשיל שהועמד על האש וטרם שהגיע ליד סולדת נפל לתוכו איסור?³
4. כלי ראשון, עירוני מכלי ראשון, כלי שני: א. מה הנפק"מ בין ג' הדרגות הללו לענין בליעה ופליטה של או"ה? ב. באלו אופנים אנו חוששים שכלי שני מבליע?⁴
5. איסור שנפל להיתר ובשעת נפילתו לא היה בו ששים והצטמק ועתה יש ששים כנגדו האם מותר? ומה הדין באם בשעת נפילתו היה בו ששים ועתה אין בו?⁵
6. סיר מתכת הבלוע מאיסור, בכמה אוסר את התבשיל אם הבליעה בו היתה ע"י: א. בישול ב. עירוני ג. כבישה ד. מליחה.⁶
7. איסור והיתר אחד שמן ואחד כחוש שנמלחו, האם אמרינן אזיל האי ומפטם להאי לאסור את ההיתר?⁷
8. בדבר שצריך כדי קליפה, אם לא קלפוהו ובשלו כך, האם מותר בדיעבד?⁸
9. כלי שבלע איסור שנתערב בכלים אחרים ואינו ניכר, האם בטל ברוב, האם יש הבדל בין כלי איסור או כלי בשרי שנתערב בכלי חלב? והאם יש הבדל בין כלי מתכת לחרס?⁹
10. איסור והיתר שנצלו או שנמלחו ביחד אימתי אוסרים עד ס' ואימתי סגי בנטילה או בכדי קליפה?¹⁰
11. איסור שנותן טעם ביותר מס' בעביד לטעמא, האם אסור מהתורה? וכן כל האיסורים שאוסרים במשהו האם זה רק מדרבנן?¹¹
12. איסור שנפל להיתר ונתבטל ולאחר מכן נפל עוד פעם איסור, האם אמרינן חוזר וניעור בין נודע או לא נודע מנפילה הראשונה, או האם זה משנה אם זה מין במינו או באינו מינו?¹²
13. באילו איסורים אומרים חוזר וניעור?¹³
14. איסור והיתר שנצלו או נמלחו ביחד אימתי אוסרים עד ס' והאם גם במליחה אמרינן תתאה גבר?¹⁴
15. איסור שנפל לקדירה וסלקוהו ונפל עוד פעם, האם צריך ס' פעם שניה, והאם יש נ"מ באם נפל לקדירה הראשונה?¹⁵
16. מה דינה של תערובת איסור והיתר שנפל חלק ממנה ואין ידוע אם היה בהיתר ס' כנגד האיסור: א. כשטעם האיסור וההיתר שוה, ב. כשהטעם שונה אך השם שוה, ג. כשיש בהיתר מינו ושאינו מינו של האיסור?¹⁶

-
- 1 סימן ק', סימן קא, סימן קי סעי' א.
 - 2 ט"ז סימן צב ס"ק ט"ז ובנקה"כ.
 - 3 סימן קה סעי' ב ובש"ך ובפתי"ש.
 - 4 סימן קה סעי' ב ובנו"כ, פרי מגדים במש"ז סימן ס"ח.
 - 5 ש"ך סימן עב ס"ק י"ז.
 - 6 סימן קה.
 - 7 סימן קה סעי' ז – ט ובש"ך.
 - 8 סימן צא סעי' ד ובנו"כ.
 - 9 סימן קב סעי' ג ובנו"כ.
 - 10 סימן קה סעי' ד – ט.
 - 11 רמ"א סימן צח סעי' ח, ש"ך ס"ק כט ובפרי מגדים בשפ"ד שם, ט"ז סימן ק ס"ק א, ש"ך סימן קא ס"ק ב', רמ"א סימן קי סעי' א, פתי"ש סימן קא ס"ק א'.
 - 12 רמ"א סימן צט סעי' ו ובש"ך ס"ק כ"א.
 - 13 רמ"א סימן צט סעי' ו ובש"ך ס"ק כ"א.
 - 14 סימן קה סעי' ד – יא, סימן ע סעי' ד, סימן צא סעי' ה.
 - 15 רמ"א סימן צח סעי' ד.
 - 16 סימן צח סעי' א – ג.

17. כשרב נשאל שאלה האם צריך לחקור אם נוסף היתר לתערובת אחר שכבר נתערב איסור בחלקה או לאו, והאם משתנה הדין באם מדובר בתערובת בו"ח או שאר איסורים?¹⁷
18. האם מותר לטעום בלשון דבר של מאכל איסור? מהי דעת הש"ך והט"ז בנידון?¹⁸
19. בכמה משערים איסור שנפל פעמיים לאותה קדירה, ומה הדין כאשר שתי חתיכות איסור נפלו זה אחר זה?¹⁹
20. מהי דעת הרמ"א והש"ך לגבי עירווי שנפסק הקילוח?²⁰
21. הסבר את המושגים: א. אין הנאסר יכול לאסור אלא עד מקום שהאיסור מגיע.²¹
ב. אין חני"ן בחצי חתיכה.²²
- האם כללים אלה מוסכמים להלכה?
22. **תערובת כלים:**²³ א. כלים של או"ה שנתערבו, מה דין הכלים?
ב. האם יש לחלק בזה בין כלי חרס לכלי מתכת?
ג. מה הדין בזה כשנתערבו כלי חלב עם כלי בשר?

17 רמ"א סימן צט סעי' ה ובנו"כ.
18 ט"ז סימן צח ס"ק ב' ובפרי מגדים במש"ז שם, פתי"ש ס"ק א'.
19 רמ"א סימן צח סעי' ד, רמ"א סימן צט סעי' ו.
20 ש"ך סימן קה ס"ק ה', ט"ז שם ס"ק ד', פרי מגדים במש"ז סימן ס"ח.
21 רמ"א סימן קה סעי' יד.
22 רמ"א סימן צו סעי' א, ש"ך ס"ק ט', ט"ז ס"ק ו'.
23 סימן קב סעי' ג ובנו"כ.

מבחן מסכם בהלכות תערוכות

מבחן מס' 2

1. באר את שיטות הראשונים בעניין ששים וטעימת עכו"ם - האם צריך את שניהם או שדי באחד מהם?²⁴
2. האם עצמות של איסור והיתר מצטרפין לביטול האיסור?²⁵
3. באר והסבר את כל הפרטים בדין כבוש בכלים!²⁶
4. כף חלבית בת יומה נתחבה בטעות לתוך סיר של בשר רותח – מה דין הבשר ומה דין הכף?²⁷
5. כלי בשרי וכלי חלבי שנשטפו יחד ברותחים – מה דינם?²⁸
6. מהו המקור בתורה לדין ביטול? ומהו המקור בתורה לדין ביטול בששים?²⁹
7. מתי כלי נקרא "שאינו בן יומו". ציין דעת רש"י ור"י בנידון – וכמו מי פסק השו"ע?³⁰
8. הדין של "אין מבטלין איסור לכתחילה" – האם הוא מן התורה או מדרבנן? ציין את מקור הדין, ואת פרטי הדינים בנידון.³¹
9. מה הדין כשעבר וביטל את האיסור או כשהוסיף היתר בכדי לבטל את האיסור?³²
10. לגבי תערוכות איסור בהיתר של מין במינו, ומין בשאינו מינו – האם אזלינן בתר שמא או בתר טעמא – ציין את השיטות בנידון. הבא דוגמאות ואת פסק ההלכה בזה.³³
11. באר את הדין של "ריחא מילתא היא" – ציין את מקורו בש"ס, דעת רש"י, הרמב"ם, התוס' והשו"ע. ובאיזה אופן מותר לצלות יחד ולא "חיישינן לריחא מילתא היא"?³⁴
12. ביצה שיש בה טיפת דם האם היא נחשבת כ"בריה"?³⁵
13. מה נקרא "מילתא דעביד לטעמא", והאם זה רק בדבר חריף?³⁶
14. איסור שנפל לתוך היתר שאין בו שעור בכדי לבטלו, ואח"כ נוסף עוד היתר, מה יהיה הדין?³⁷

א) בנדע.

ב) בלא נודע.

ג) במקום שאומרים חנ"נ.

ד) ובמקום שאין אומרים חנ"נ.

15. תרומה שנתערבה בחולין, מדוע זה לא נקרא "דבר שיש לו מתירין"?³⁸

16. הניח כלי קר על איסור חם, האם אומרים בו "תתאה גבר"?³⁹

17. מהם האיסורים שאינם בטלים אפילו באלף? ציין דוגמאות ונמק.⁴⁰

מראה מקומות לתשובות - מבחן מספר 2

שו"ע סימן צח סעי' א, ש"ך ס"ק ד', פרי מגדים בשפתי דעת ס"ק ד.	24
שו"ע סימן צט סעי' א, ש"ך ס"ק א' - ב', פרי מגדים בשפתי דעת ס"ק ב'.	25
ט"ז: סימן קה ס"ק א', סימן צג סוף ס"ק ב', סימן סט ס"ק מא. ש"ך: סימן צח ס"ק יג, סימן סט ס"ק סח.	26
שו"ע סימן צד סעי' א, סימן צג סעי' א.	27
שו"ע סימן צח סעי' ג, ש"ך סימן צד ס"ק טו, רמ"א סימן צד סעי' ה.	28
פרי מגדים בפתחה להלכות תערוכות.	29
שו"ע סימן קג סעי' ה.	30
שו"ע סימן צט סעי' ה, ש"ך ס"ק ז', רעק"א ס"ק ב'.	31
שו"ע סימן צט סעי' ה - ו ובנושאי כלים.	32
רמ"א סימן צח סעי' ב, ש"ך ס"ק ו', פרי מגדים בשפתי דעת ס"ק ו' [חוו"ד ס"ק ג'].	33
שו"ע סימן קח סעי' א - ב ובנושאי כלים (שו"ע סימן צז סעי' ג).	34
ש"ך סימן ק' ס"ק ב'.	35
רמ"א סימן צח סעי' ח, ש"ך ס"ק כט, פרי מגדים בשפתי דעת ס"ק כט.	36
שו"ע סימן צט סעי' ה - ו, ש"ך ס"ק טו.	37
סימן קב, פרי מגדים בשפתי דעת ס"ק א' בשם כנה"ג.	38
רעק"א סימן קה ס"ק ט'.	39
סימנים ק, קא, קב, קי סעי' א.	40

18. באר מספר תנאים במהותה של "בריה"⁴¹!
19. האם "גיד הנשה" נקרא בריה?⁴²
20. "דבר שיש לו מתירין" שאינו בטל – ציין מקורו בש"ס, טעמו ותנאיו בכדי שיקרא "דבר שיש לו מתירין"⁴³!
21. האם "חמץ בפסח" נקרא "דבר שיש לו מתירין"? הבא שיטות בזה ונמק!⁴⁴
22. "דבר שיש לו מתירין" שהתערב מין בשאינו מין – האם בטל בששים או לא? ואם בטל – מה הטעם?⁴⁵
23. איסור שנתבטל ונתווסף בו אח"כ מן האיסור הראשון, האם האיסור חוזר וניעור?⁴⁶
24. ביצה שספק נולדה ביו"ט ונתערבה באחרות, מה דין הביצים - אסורות או מותרות?⁴⁷
25. חתיכת בשר ששהתה שלשה ימים בלא מליחה שנתערבה בחתיכות בשר אחרות – האם נקראת "דבר שיש לו מתירין" משום שמותרת בצלייה?⁴⁸
26. איסור יבש שנתערב בחתיכות אחרות והתבטל ברוב, האם מותר לאדם אחד לאכול את כל התערובת בבת אחת?⁴⁹
27. מה הדין באיסור שנתערב בהיתר:⁵⁰
- א) לח בלח או לח ביבש: (1) מין בשאינו מינו. (2) מין במינו.
- ב) יבש ביבש: (1) מין בשאינו מינו. (2) מין במינו.
28. כשהתערב מין בשאינו מין – בתרומה, בערלה, בכלאי הכרם, האם אוסרים עד ששים או יותר?⁵¹
29. מה הדין של חלב בבשר עוף לעניין נשפך?⁵²
30. חתיכה הראויה להתכבד שאיסורה רק מדרבנן שנתערבה בחתיכות אחרות - האם מותר לכתחילה לרסקה כדי שתתבטל לדעת השו"ע?⁵³
31. ספל חלבי העשוי מחרס שנפל על דפנותיו מבחוץ מרק של בשר על ידי עירוי – מה דינו?⁵⁴
32. באר את דיני צלייה ומליחה של איסור בהיתר (חם בחם בלא רוטב) מתי צריך ששים ומתי סגי בכדי קליפה במליחה, או בהסרת כדי נטילה בצלי – ופרט אותם בג' אופנים:⁵⁵
- א) שָׁמֵן ממש.
- ב) שיש בו סרק שמנונית.
- ג) כחוש לגמרי.
33. חתיכת בשר הבלועה מחלב שנאסרה ונגעה כשהיא חמה בחתיכת בשר אחרת, מה דינה של החתיכה האחרת? באר דין זה לדעת השו"ע, ולדעת הרמ"א שסובר כי אין אנו בקיאים להבחין בין כחוש לשָׁמֵן.⁵⁶
34. האם מותר לערות מים מכלי ראשון על כלי ריק טריפה?⁵⁷

41. סימן ק'.
42. שו"ע סימן ק סעי' א.
43. סימן קב.
44. רמ"א סימן קב סעי' ד ובנושאי כלים.
45. שו"ע סימן קב סעי' א, ט"ז ס"ק ה', ש"ך ס"ק ד (גליון מהרש"א ס"ק ג').
46. רמ"א סימן צט סעי' ו, ש"ך ס"ק כ"א.
47. שו"ע סימן קב סעי' א, ש"ך ס"ק ב', ט"ז ס"ק ג'.
48. רמ"א סימן קב סעי' ד, ש"ך ס"ק יא, פרי מגדים בשפתי דעת ס"ק יא.
49. שו"ע סימן קט סעי' א (דרכי משה ס"ק ד').
50. שו"ע סימן צח סעי' א, סימן קט סעי' א, פרי מגדים בפתיחה.
51. פרי מגדים בשפתי דעת סימן צ"ח ס"ק כז.
52. שו"ע סימן צח סעי' ב, ש"ך ס"ק ז', ט"ז ס"ק ה'.
53. רמ"א סימן קא סעי' א, שו"ע סימן קא סעי' ו.
54. שו"ע סימן קה סעי' ב ובנושאי כלים, שו"ע סימן צב סעי' ה – ז ובנושאי כלים.
55. שו"ע סימן קה סעי' ד – ט ובנושאי כלים, רעק"א ס"ק יט.
56. שו"ע סימן קה סעי' ד – ז, ש"ך ס"ק י"ז, ט"ז ס"ק י"ג.

35. מתי סמכין "אקפילא" 58
 (ד) לדעת רש"י?
 (ה) לדעת הר"י והרא"ש?
 (ו) מה פסק הרמ"א?
36. בכמה ביצה אסורה בטלה ובכמה בטל כחל? ומה הטעם? 59
37. באר את המושגים הבאים 60:
 (א) דבר העשוי למראה
 (ב) דבר המעמיד.
 (ג) איסור קבוע.
38. האם המקרים הבאים נחשבים לבישול 61:
 (א) חום של כלי ראשון שהיד סולדת בו.
 (ב) חום של כלי ראשון שאין היד סולדת בו.
 (ג) עירו מכלי ראשון שלא נפסק הקילוח.
 (ד) חום של כלי שני וכלי שלישי שהיד סולדת בו.
39. הניחו איסור והיתר זה אצל זה, מה הדין לדעת הרמ"א, מהרש"ל והט"ז? 62
40. האם גם בצלי שייך הכלל של "תתאה גבר"? 63
41. דבר שדרכו להימכר פעמים במנין ופעמים באומדן – האם בטל? 64
42. האם תערוכת של קמח בקמח נחשבת לתערוכת של "יבש ביבש" או לזה נקרא תערוכת של "לח בלח"? 65
43. הא דאמרינן "ספקא דאורייתא לחומרא" - האם הוא מן התורה או מדרבנן? ציין את השיטות והסברם. 66
44. חתיכה של ספק דרוסה שנתערבה באחרות, האם יש להתיר על ידי ספק ספקא? 67
45. מה דין חתיכת בשר שנמלחה בכלי שאינו מנוקב ונגעה באוכל חס? 68
46. למה בנמצא הולכים אחר הקבוע, ובפריש הולכים אחר הרוב? ציין את מקור הסוגיא וההסבר לזה. 69

57 ש"ך סימן צה ס"ק כ"י (ט"ז סימן צה ס"ק י"ג).
 58 שו"ע סימן צה סעי' א, ש"ך ס"ק ב', ט"ז ס"ק ב'.
 59 שו"ע סימן צה סעי' ז - ח ובנושאי כלים, שו"ע סימן צ סעי' א ובנושאי כלים.
 60 א. פרי מגדים במש"ז סימן ק"י ס"ק א'. ב. שו"ע סימן פז סעי' ט - יא ובנו"כ. ג. שו"ע סימן ק"י סעי' ג - ה.
 61 שו"ע סימן קה סעי' ב, ש"ך ס"ק ה', ט"ז ס"ק ד', פרי מגדים במש"ז סימן ס"ח.
 62 רמ"א סימן קה סעי' ג ובנושאי כלים.
 63 שו"ע סימן קה סעי' ו.
 64 שו"ע סימן ק"י סעי' א, ש"ך ס"ק ט.
 65 ש"ך סימן קט ס"ק ג'.
 66 ש"ך בכללי ס"ס אות כ"ה, ובפרי מגדים בשפתי דעת שם.
 67 שו"ע סימן ק"י סעי' ט.
 68 שו"ע סימן קה סעי' ז ובנושאי כלים.
 69 שו"ע סימן ק"י סעי' ג.

מבחן מסכם בהלכות תערוכות**מבחן מס' 3**

1. מהו הגדר של **נאמנות קפילא** ואיך בכלל אפשר לסמוך עליו?⁷⁰
2. **איסור והיתר שנמלחו יחד**, אימתי נאסר ההיתר?⁷¹
3. **האם מותר לבטל איסור לכתחילה**, נמק. ומה הדין כשעבר וביטל?⁷²
4. מה מקרי "**חתיכה הראויה להתכבד**" שאינה בטלה?⁷³
5. אם שמו **פלפלין בקדירה של איסור שאינה בת יומא**, האם הפלפלין נאסרו?⁷⁴
6. האם **דין "אפשר לסוחטו אסור" וחנ"ן** - הם הלכות הקשורות זו בזו?⁷⁵
7. **ספק טריפה באיסור דרבנן שנתערב באחרים**, האם התערוכות מותרות? והאם יש נפקא מינה אם לאיסור דרבנן יש שורש מהתורה או לא?⁷⁶
8. תערוכות של **יבש ביבש שבטל**, האם צריכים ששים והאם יש נפקא מינה בין איסור דאורייתא לדרבנן?⁷⁷
9. תערוכות **שיש בה איסור שאינו בטל**, שנפל אחד מהן לים או נאכל, האם כעת הותרו האחרים?⁷⁸
10. איסור **שנפל לאחת משתי קדרות**, אחת מהן היא קדירה של איסור ואחת מהן היא קדירה של היתר ולא ידוע להיכן נפל האיסור, אימתי אפשר לתלות שהאיסור נפל לתוך קדירת איסור?⁷⁹
11. מה הם הגדרים של "**בריה**" שאינה בטלה?⁸⁰
12. **כלי בשר וכלי חלב ששטפום יחד ברותחים**, האם נאסרו?⁸¹
13. יש ראשונים שמצריכים שלוש תערוכות **בדברים החשובים שיתבטלו** וי"א שדי בשתים, במה תלויה המחלוקת וכיצד מכריע השו"ע?⁸²
14. **האם בדבר שיש לו מתירים או אומרים "ספק ספיקא להקל"** - מה דעת השו"ע, הרמ"א והש"ך בזה?⁸³
15. האם אומרים **ספק ספיקא להקל בדאיתחזק איסורא**?⁸⁴
16. מהן שיטות הפוסקים בעניין **אי בעינן שידעו את שני הספיקות ביחד**?⁸⁵

מראה מקומות לתשובות - מבחן מספר 3

שו"ע סימן צח סעי' א ובנושאי כלים.	70
שו"ע סימן קה סעי' ט ובנושאי כלים.	71
שו"ע סימן צט סעי' ה, ש"ך ס"ק ז', רעק"א ס"ק ב'.	72
סימן ק"א.	73
שו"ע סימן צו סעי' א - ג, שו"ע סימן קג סעי' ו ובנושאי כלים.	74
שו"ע סימן צב סעי' ד, שו"ע סימן קו סעי' א.	75
שו"ע סימן קי סעי' ט ובנושאי כלים.	76
שו"ע סימן קט סעי' א, ש"ך ס"ק ט.	77
שו"ע סימן קי סעי' ז.	78
שו"ע סימן קיא סעי' א - ד.	79
סימן קי.	80
שו"ע סימן צה סעי' ג, ש"ך סימן צד ס"ק ט"ו, רמ"א סימן צד סעי' ה.	81
שו"ע סימן קי סעי' ח ובש"ך.	82
רמ"א סימן קי סעי' ח, ש"ך ס"ק נז, נח.	83
רמ"א סימן קי סעי' ט, ש"ך בכללי ס"ס כז - לב, ט"ז ס"ק טו.	84
רמ"א סימן קי סעי' ט, ט"ז ס"ק יד.	85

17. **איסור שנפל לאחת משתי קדירות ואין באחת מהן כדי לבטל את האיסור:**⁸⁶
 (א). האם יש הבדל אם הקדרות של אדם אחד או של שני בני אדם?
 (ב). האם ניתן לצרף את הקדרות (לבטל את האיסור), גם כשהתבשילים ממינים שונים?
 18. **האם הדין הזה שמצרפים את שתי הקדרות כשאנו מסופקים לאיזו נפל האיסור הוא גם לפי השיטות הסוברות חנ"י בשאר איסורים?**⁸⁷
 19. **מהו הגדר של "מינו" ו"אינו מינו" - לעניין ביטול איסורים?**⁸⁸
 20. **האם אמרינן "אפשר לסוחטו אסור" גם לדעת השו"ע שאינו סובר חנ"י בשאר איסורים, ובמה תלויה מחלוקת הטור והב"י?**⁸⁹
 21. **כאשר יש ספק ספיקא גמור האם יש עניין לברר את האיסור ע"י בדיקה?**⁹⁰
 22. **אימתי גם לדעת רמ"א אמרינן שאנו בקיאים להבחין בין כחוש לשמן?**⁹¹
 23. **באר היטב לפחות ג' דברים המונעים את ביטול האיסור (מלבד דבר המעמיד ודשיל"מ), ומדוע?**⁹²
 24. **אימתי מותר להוסיף על תערובת שלא היה בה כדי לבטל את האיסור?**⁹³
 25. **מנה שלושה מקרים שבהם לא אמרינן "דבר שיש לו מתירין" אינו בטל אפילו באלף!**⁹⁴
 26. **האם יש חומרה מיוחדת באחד משמונה שרצים שנפל למשקה ונחתך?**⁹⁵
 27. **מה הדין בספק כבוש והאם יש הבדל בין כל האיסורים לדין בשר וחלב?**⁹⁶
 28. **האם יש איסור לטעום בלא לבלוע דבר שאסור באכילה?**⁹⁷
 29. **תערובת המכילה דבר שאינו בטל באלף ואסורה בהנאה, האם מותר למכרה לנכרי בלי חתיכת האיסור שבה?**⁹⁸
 30. **ספק בגוף וספק בתערובות, מה דינו לפי השו"ע והרמ"א?**⁹⁹
 31. **מה הדין באיסור שנתערב בהיתר, מין בשאינו מינו - כשיש עכו"ם לטועמו, וכשאינו עכו"ם לטועמו?**¹⁰⁰
 32. **האם אומרים חנ"י בגוף הכלי ובבלוע בכלי - ומה דעת השו"ע והרמ"א בזה?**¹⁰¹
 33. **חתיכה הראויה להתכבד בקליפה, האם בטלה או לא?**¹⁰²
 34. **דבר איסור ששרה עם היתר מעת לעת בצונן, האם נאסר מדין כבוש? ואם שהה פחות מעת לעת, האם די בהדחה?**¹⁰³
 35. **חצי זית של איסור שנתערב בהיתר, כמה זיתי היתר צריך בכדי לבטלו?**¹⁰⁴

86	א. ש"ך סימן קיא ס"ק יג, ט"ז ס"ק וי. ב. שו"ע סימן קיא סעי' ז, ש"ך ס"ק י"ח, ט"ז ס"ק ח'.
87	ש"ך סימן קיא ס"ק י"ז, ט"ז שם ס"ק י'.
88	רמ"א סימן צח סעי' ב, ש"ך ס"ק וי, פרי מגדים בשפתי דעת ס"ק וי.
89	שו"ע סימן צב סעי' ד, שו"ע סימן קו סעי' א.
90	רמ"א סימן קי סעי' ט, ש"ך ס"ק סו (ובפת"ש).
91	שו"ע סימן קה סעי' ד - ז ובנושאי כלים.
92	סימן ק, סימן קא, סימן קי סעי' א,
93	שו"ע סימן צט סעי' ו ובנושאי כלים (ובפרי מגדים במש"ז ס"ק י"ב ד"ה סוף דבר).
94	סימן קב.
95	סימן קד.
96	רמ"א סימן קה סעי' א ובנושאי כלים.
97	ט"ז סימן צח ס"ק ב', פת"ש ס"ק א'.
98	ש"ך סימן קא ס"ק א', ש"ך סימן קי ס"ק ב'.
99	שו"ע סימן קי סעי' ט.
100	שו"ע סימן צח סעי' א, ש"ך ס"ק ד', פרי מגדים בשפתי דעת ס"ק ד'.
101	שו"ע סימן צח סעי' ה ובנושאי כלים.
102	רמ"א סימן קא סעי' ב, ש"ך ס"ק וי.
103	שו"ע סימן קה סעי' א.
104	שו"ע סימן צח סעי' ו.

36. **חתיכת בשר ששהתה שלושה ימים בלי מליחה ונתערבה בחתיכות בשר אחרות**, האם היא דבר שיש לו מתירין משום שמותרת בצלי?¹⁰⁵
37. **האם באתחזק איסורא אמרינן ספק ספיקא לקולא**, והאם קיים הבדל בין איסור דאורייתא לדרבנן?¹⁰⁶
38. **ספק ספיקא**: באר את דעות הפוסקים בכל אחד מהדינים הבאים:
 (א) ספק ספיקא מתהפך.¹⁰⁷
 (ב) ספק ספיקא משם אחד.¹⁰⁸
 (ג) ספק ספיקא שנודע ספק אחד תחילה ואח"כ נודע הספק השני.¹⁰⁹
39. **בעל חיים** האסור מתחילת ברייתו ונשחט, האם בטל משום **בריה**?¹¹⁰
40. (א) **כשהתערב מין בשאינו מינו בדבר שיש לו מתירין**, מה הדין ומהו הטעם?¹¹¹
 (ב) כשהתערב מין במינו, מתי אינו בטל?¹¹²
41. **איסור שנפל להיתר לח בלח**, כיצד נדע אם בטל? פרט את שיטות הראשונים בזה והכרעת ההלכה!¹¹³
42. מנה שלושה מקרים בהם **דין "בריה"** דומה לדין **"חה"ל"** לעומת דין **"דבר שיש לו מתירין"**?¹¹⁴
43. **מה דינו של איסור שטעמו משובח אולם פוגם בתערובת במקצת**, ומה הנפקא מינה לדינא בין הטעמים?¹¹⁵
44. עד כמה אוסרת תערובת של **חם בחם בלא רוטב**, צלי או מליחה?¹¹⁶
45. **ביצים שבושלו בכלי והוציא את הביצים מהכלי בעודן חמות ביצה ביצה בכף**, עד שהוציא את כולן ונמצא באחת מהן דם, מה דין הביצים?¹¹⁷
46. מה מקרי **"קבוע" מהתורה ומה מדרבנן** - ואימתי יש חומרה בקבוע מדרבנן יותר מבקבוע מהתורה?¹¹⁸
47. האם יש הבדל בין **ספק ביצה טריפה שנתערבה בתערובת ובין תרנגולת ספק טריפה שנתערבה חד בחד עם תרנגולת מותרת ונמצאה ביצה בין שתיהן**?¹¹⁹

105	רמ"א סימן קב סעי' ד, ש"ך ס"ק י"א, פרי מגדים בשפתי דעת ס"ק יא.
106	רמ"א סימן קי סעי' ט, ש"ך כללי ס"ס דינים כ, כז - לב, ט"ז ס"ק ט"ו (ובפרי מגדים בשפתי דעת).
107	ש"ך כללי ס"ס דינים יג - טו ובפרי מגדים בשפתי דעת.
108	ש"ך כללי ס"ס דינים יא - יב.
109	רמ"א סימן קי סעי' ט, ט"ז ס"ק י"ד.
110	שו"ע סימן ק סעי' א.
111	שו"ע סימן קב סעי' א, ש"ך ס"ק ד, ט"ז ס"ק ה.
112	סימן קב.
113	שו"ע סימן צח סעי' א, פרי מגדים בפתחה.
114	פרי מגדים בשפתי דעת סימן ק' ס"ק יא.
115	שו"ע סימן קג סעי' א - ב.
116	שו"ע סימן קה סעי' ד - ט.
117	שו"ע סימן קז סעי' א.
118	שו"ע סימן קי סעי' ג - ו.
119	שו"ע סימן קי סעי' ט, רמ"א סימן קי סעי' ו.

48. שתי קדרות של היתר ונפל איסור לאחת מהן ואין ידוע להיכן, ואין באחת מהן כדי לבטל את האיסור - אימתי הקדרות מצטרפות לבטל את האיסור והאם זה משנה אם הקדרות שייכות לאדם אחד או לא?¹²⁰
49. מהי המחלוקת אם "מין במינו בטל" וכיצד פוסקים להלכה?¹²¹
50. (א) "טעם כעיקר" - האם איסורו איסור חמור או רק איסורא בעלמא?¹²²
(ב) האם "ריחא מילחא" תלוי במחלוקת טעם כעיקר?¹²³
51. מתי איסורים מבטלים זה את זה? ומהו ההסבר לכך?¹²⁴
52. דברים שאינם בטלים בגלל חשיבותם, כיצד יש לנהוג באיסורים שיש ספק אם הם חשובים?¹²⁵
53. לקח בשר מאחת החנויות ולא היה ידוע שאחת טריפה ולאחר מכן נודע, האם אמרינן בזה כל קבוע כמחצה על מחצה דמי?¹²⁶
54. כשהתערב יבש ביבש ונתבטל חז בתרי, האם מותר לכתחילה להרבות ולבטל בששים כדי שיבשלם, והאם יש נפקא מינה אם ביטל קודם שנודע לו שנתערב או לאחר מכן?¹²⁷
55. דבר שאינו בטל מחמת חשיבותו ונתמעך או נתרסק אחד מהם, מה דינו ומה דין הנשארים והאם יש הבדל במקרה שנאבד אחד מהם לגמרי?¹²⁸
56. "דבר שיש לו מתירין", האם הוא מותר בספק ספיקא? מה דעת השו"ע והרמ"א בזה?¹²⁹
57. איסור שנפל לקדירה וסלקוהו ונפל עוד פעם, האם צריך ששים בפעם שניה, והאם יש נפקא מינה באם נפל לקדירה הראשונה?¹³⁰
58. האם איסור יכול להצטרף עם היתר בכדי לבטל איסור אחר?¹³¹
59. האם דין "תתאה גבר" נאמר גם בכלים, כגון היתר חם שנפל לסיר של איסור, או רק במאכלים?¹³²
60. תערובת של "יבש ביבש" שבטלה ברוב, באילו תנאים מותר לאכלה? מהן דעות הראשונים בזה ומהי הכרעת השו"ע והרמ"א?¹³³
61. איסור שנפל למינו ואינו מינו, כיצד נדון אותו, ומה דעת הש"ך והט"ז בזה?¹³⁴
62. ספק אם יש 60: איסור שנתערב בהיתר ונשפך חלק מהתערובת באופן שאמנם ברור שהיה רוב של היתר אך לא ברור אם היה ששים, מה דין התערובת?¹³⁵
63. איסור שנפל להיתר ולא נודע התערובת ונפל עוד פעם איסור, האם אמרינן חני"נ בלא נודע התערובת?¹³⁶
64. מרק ירקות שנמצאו בו תולעים, בכמה הוא נאסר והאם יש נפקא מינה בין גוף הירקות לבין המרק?¹³⁷

120	שו"ע סימן קיא סעי' ז ובנושאי כלים.
121	מחלוקת רי"י וחכמים, פרי מגדים בפתחה.
122	תחילת סימן צח.
123	שו"ע סימן קח סעי' א - ב.
124	שו"ע סימן צח סעי' ט, פת"ש ס"ק י.
125	סימנים ק - קב, פרי מגדים בשפתי דעת סימן ק' ס"ק יא.
126	ש"ך סימן ק' ס"ק י"ד.
127	שו"ע סימן קט סעי' ב, ש"ך ס"ק י"ב.
128	שו"ע סימן קא סעי' ו - ז, שו"ע סימן ק' סעי' ז.
129	רמ"א סימן ק' סעי' ח, ש"ך ס"ק נו - נז.
130	רמ"א סימן צח סעי' ד ובנושאי כלים.
131	שו"ע סימן צח סעי' ט, פת"ש ס"ק יי.
132	רמ"א סימן קה סעי' ג ובש"ך.
133	שו"ע סימן קט סעי' א.
134	שו"ע סימן צח סעי' ב.
135	שו"ע סימן צח סעי' ב.
136	רמ"א סימן צט סעי' ה, ש"ך ס"ק ט"ו.

65. "דבר שיש לו מתירין", האם גם בטעם אמרינן כן ומה הדין בחזותא?¹³⁸
66. תערובת של דברים האוסרים במשהו בהנאה, האם מותר למכרה לנכרי והאם גם הולכת דמיהם לים המלח מועילה?¹³⁹
67. דברים שאינם בטלים אפילו באלף שנתערבו ופירש אחד מהם, האם יש להתיר והאם יש נפקא מינה אימתי פירש, או באם פירש ממילא או בידיים?¹⁴⁰
68. "דבר שיש לו מתירין": האם מותר בספק ספיקא, ומה הדין בגי' תערובות, והאם יש מקרים שגם בספק ספיקא יש מקום להתיר?¹⁴¹
69. איסור דרבנן, האם יהיה מותר להוסיף עליו ולבטלו וכיצד מכריעים השו"ע והרמ"א בזה?¹⁴²
70. חתיכה שלא נמלחה והיא ראויה להתכבד שנתבשלה עם חתיכות אחרות, האם היא בטילה ובכמה?¹⁴³
71. מפני מה "דבר שיש לו מתירין" אינו בטל, וכיצד יוסבר הדבר כשהתערב מין בשאינו מינו?¹⁴⁴
72. מפני מה יש שסוברים שצריך ספק ספיקא מתהפך ואימתי גם לשיטתם לא צריך להיות מתהפך?¹⁴⁵
73. שתי קדרות של היתר ונפל איסור תורה לאחת מהן וידוע להיכן נפל ואח"כ נפל איסור תורה ואינו ידוע להיכן, האם נתלה לומר שנפל לקדירה האסורה?¹⁴⁶
74. איסור והיתר שנצלו או נמלחו ביחד, עד כמה אוסרים והאם יש נפקא מינה בין שָׁמֵן לרזה?¹⁴⁷
75. מה נקרא "קבוע דאורייתא" ומה נקרא "קבוע דרבנן" ובכמה תערובות יתבטל ה"קבוע דרבנן"?¹⁴⁸
76. קבוע אין לך בו אלא חידושו - תן 3 דוגמאות.¹⁴⁹
77. "חוזר ונעור" – מתי אומרים? והאם יש הבדל בין נודע או לא נודע?¹⁵⁰

שו"ע סימן ק סעי' ד ובנושאי כלים.	137
רמ"א סימן קב סעי' א, ד ובנושאי כלים.	138
ש"ך סימן קא ס"ק א', ש"ך סימן קי ס"ק ב'.	139
שו"ע סימן קי סעי' ו ובנושאי כלים.	140
רמ"א סימן קי סעי' ח, ש"ך ס"ק נו - נו.	141
שו"ע סימן צט סעי' ו.	142
רמ"א סימן קא סעי' ב (וברמ"א סימן סט סעי' יד ובש"ך שם).	143
ט"ז סימן קב ס"ק א, ה.	144
ש"ך כללי ס"ס דינים יג – טו ובפרי מגדים בשפתי דעת שם.	145
שו"ע סימן קיא סעי' ו ובש"ך ובט"ז.	146
שו"ע סימן קה סעי' ד – ט ובנושאי כלים.	147
שו"ע סימן קי סעי' ג – ח ובנושאי כלים.	148
ש"ך סימן קי ס"ק יד, כב, כג, לו.	149
רמ"א סימן צט סעי' ו ובש"ך ס"ק כ"א.	150

מבחני הסמכה לרבנות

הלכות
איסור והיתר
("יורה דעה")

בתוספת
מראי מקומות לתשובות,
שיועילו מאוד לנבחני
"יורה יורה".

מפתח

למבחני הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

25	מבחן מס' 1 - תשרי תשנ"ד
30	מבחן מס' 2 - אדר תשנ"ד
35	מבחן מס' 3 - מנחם אב תשנ"ד
39	מבחן מס' 4 - חשוון תשנ"ה
43	מבחן מס' 5 - אדר תשנ"ה
47	מבחן מס' 6 - מנחם אב תשנ"ה
51	מבחן מס' 7 - תשרי תשנ"ו
55	מבחן מס' 8 - אדר תשנ"ו
58	מבחן מס' 9 - מנחם אב תשנ"ו
62	מבחן מס' 10 - תשרי תשנ"ז
67	מבחן מס' 11 - אדר תשנ"ז
71	מבחן מס' 12 - תמוז תשנ"ז
75	מבחן מס' 13 - תשרי תשנ"ח
79	מבחן מס' 14 - אדר תשנ"ח
83	מבחן מס' 15 - מנחם אב תשנ"ח
87	מבחן מס' 16 - תשרי תשנ"ט
91	מבחן מס' 17 - ניסן תשנ"ט
95	מבחן מס' 18 - תמוז תשנ"ט
98	מבחן מס' 19 - תשרי תש"ס
101	מבחן מס' 20 - מנחם אב תשפ"א
104	מבחן מס' 21 - חשוון תשפ"ב
107	מפתח עניינים אלפביתי למבחני הסמכה לרבנות

מבזוּזֵי הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

בחינה מס' 1 – תשרי תשנ"ד

מבחן הסמכה יורה יורה שאלות בהלכות איסור והיתר

הוראות לנבחנים:

1. **מבחן זה מורכב משני חלקים:**
חלק א' ובו 12 שאלות, הוא חובה, ומהווה מרכיב של 70% מתוצאות המבחן.
חלק ב' ובו 12 שאלות, יש לענות בו על 9 שאלות מתוך 12 ובכל מקרה הוא מהווה מרכיב של 30% מתוצאות המבחן.
2. בכל תשובה עליך להתייחס במידת האפשר למקור בש"ס ובשיטות הראשונים, והכרעת שו"ע ורמ"א ונוה"כ, גם אם זה לא צויין בפירוש בגוף השאלה.
3. נא לכתוב בכתב יד קריא, על צד אחד בלבד של הדף ולהשאיר שוליים.

שאלות חלק א'

- א. **בשר שנמלח והודח, שנגע בבשר המצוי בתהליכי מליחה.** במה תלויה מחלוקת הראשונים בזה וכיצד פוסק השו"ע, הרמ"א, והנו"כ?¹

ב. בשר שנמלח בכלי שאינו מנוקב?

1. מה דין הבשר והכלי?
2. מהו שיעור הזמן שישהה הבשר בכלי כדי שיאסר?
3. מהו שיעור הבשר הנאסר, האם רק מה שבתוך הציר, או"ד כל החתיכה ומה הדין בחתיכה שע"ג חתיכה?
4. מהו שיעור המלח שנמלח בו הבשר כדי שיאסר, האם אפילו בשיעור מליחה לצלי, או"ד רק בשיעור מליחה לקדרה?

ג. מחלוקת רבותינו הראשונים בענין דם שמלחו, האם אסור ד"ת או מד"ס

1. באר היטב פלוגתא זו!
 2. פרט את כל הנ"מ הידועות לך שיצאו מפלוגתא זו לענין הלכה!³
- ד. **אילו דברים אסורים משום בשר בחלב – מהתורה, מדרבנן, משום מראית העין.** ומאי נ"מ לדינא בין שלוש הדרגות הללו?⁴

1 סימן ע' סעי' ה'–ו'.
2 סימן ס"ט סעי' י"ח.
3 פמ"ג בפתיחה.
4 סימן פ"ז סעי' א'–ח'.

מבזוזי הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

- ה. קי"ל שדבר המעמיד אוסר בכל שהוא ואינו בטל אפילו באלף
1. האם הוא ד"ת או מד"ס, ומאי נ"מ בזה לדינא?⁵
 2. והאם הוא נוהג רק בשאר איסורים, או אפילו באיסור בב"ח?⁶
- ו. טיפה שנפלה על חתיכה שחציה ברוטב וחציה בחוץ
1. מה הדין בבב"ח?
 2. ומה הדין בשאר איסורים?⁷
- ז. קי"ל נ"ט בר נ"ט מותר⁸
1. האם היתר זה נאמר רק בדרך "עירווי" או אפילו בדרך "בישול" ו"צלי"?
 2. האם היתר זה נאמר אפילו לכתחילה, או רק בדיעבד – ומה הוא גדר בדיעבד לענין זה?
 3. האם היתר זה נאמר רק בבב"ח או אפילו בשאר איסורים?
 4. האם היתר זה נאמר רק [אולי צ"ל גם] כשמרגיש בפועל את טעם האיסור?⁹
- ח. נאמנות קפילא¹⁰
- באר את שיטות הראשונים בגדרי טעימת עכו"ם או ישראל בתערובת או"ה:
1. האם צריך שיהא אומן או מסל"ת או תרוייהו?
 2. האם נאמנות העכו"ם היא רק להחמיר או גם להקל?
 3. האם צריך לחפש אחר העכו"ם גם כשיש ס' בהיתר כנגד האיסור? מהי הכרעת השו"ע ורמ"א בזה מעיקר הדין ובזה"ז?
- ט. טעם כעיקר¹¹
- באר את שיטות הראשונים בדין טעם כעיקר:
1. האם הוא ד"ת או מדרבנן?
 2. מאי נ"מ בזה להלכה?
 3. האם יש לחלק בזה בין שאר איסורים לאיסור בב"ח?
-
- 5 פמ"ג בפתחה לתערובות ח"ג פ"א ד"ה ודבר, מג"א או"ח תמ"ב ט'.
6 סימן פ"ז סעי' טי-י"א.
7 סימן צ"ב סעי' ב', ד' ובנו"כ.
8 סימן צ"ה סעי' א-ב'.
9 מהרש"ל פרק כל הבשר ס"א, או"ה סימן ל"ד סעי' א', פרי"ח סימן צ"ה סעי' ג'.
10 סימן צ"ח סעי' א' ובנו"כ.
11 סימן צ"ח סעי' ב' ובפמ"ג בפתחה.

מבזוזי הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

י. אין מבטלין איסור לכתחילה

באר היטב את שיטות הראשונים עד להכרעת הפוסקים הלכה למעשה בדין זה:

1. האם הוא ד"ת או דרבנן, ומאי נ"מ בזה להלכה?¹²
2. האם יש לחלק בזה בין ג' דברים הללו: איסור דרבנן שאין לו עיקר מה"ת, איסור דרבנן שיש לו עיקר מה"ת, איסור דאוריתא?¹³

יא. דבר שיש לו מתירין¹⁴

קיי"ל דשיל"מ אפילו באלף לא בטיל.

1. מה הטעם לחומרא זו? (בי טעמים).¹⁵
2. מהו המקור בש"ס לחומרא זו?¹⁶
3. באר בקצרה באילו תנאים לא אמרינן חומרא זו.¹⁷

- יב. באיזה מקרה ס"ס משם אחד נחשב לס"ס¹⁸, ובאיזה מקרה מודה הש"ך שס"ס שאינו מתהפך נחשב לס"ס, ומדוע?¹⁹**

שאלות חלק ב'

- א. מהם הטעמים של הסוברים להקל במעשה דרש"י, מה דעת החולקים וכיצד נפסקה ההלכה?²⁰**

ב. בשר לצלי

1. האם צריך מליחה קצת והדחה קמיינתא ובתרייתא – לכתחילה ובדיעבד?
2. באר בזה את שיטות הפוסקים עד להכרעת השו"ע והרמ"א?²¹

ג. הכבד

1. באר היטב את פלוגתת ר"ת והתוס' בדין כבד שנמלח, אם מותר לבשלו.²²
2. אימתי מודים תרוייהו שמותר לבשלו?²³
3. לענין הלכה פסק השו"ע שלכתחילה אסור לבשלו אפילו שנמלח ואפילו לבדו, מדוע?²⁴

12	שי"ך סימן צ"ט ס"ק ז', פתי"ש שם ס"ק ג', רעק"א ס"ק ב'.
13	סימן צ"ט סעי' ה"ו ובנו"כ.
14	סימן ק"ב.
15	ט"ז סימן ק"ב ס"ק א', ה'.
16	ביצה ג.:
17	סימן ק"ב.
18	שי"ך כללי ס"ס דינים י"א-י"ב.
19	שי"ך כללי ס"ס דינים י"ג-ט"ו.
20	סימן ס"ט סעי' כ'.
21	סימן ע"ו סעי' א'-ב'.
22	סימן ע"ג סעי' א'-ב' ובנו"כ.
23	סימן ע"ג סעי' א'-ב' ובנו"כ.
24	פמ"ג משב"ז סימן ע"ג ס"ק ג'.

מבזוזני הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

- ד. מהם הכללים לגבי איסור מראית עין באכילת בב"ח?²⁵
- ה. מה דעת הרמ"א, הש"ך והט"ז בענין הנחת מאכל צונן בכלי שבלע איסור בצונן?²⁶
- ו. מהם שיטות הראשונים לגבי חנ"נ בבלוע, ומה הנ"מ?²⁷
- ז. המתנה 6 שעות בין בשר לחלב²⁸
1. מתוך מכלול ההלכות שלמדת בסימן פ"ט, הבא ארבעה דינים אשר יכולים להיות נ"מ לדינא בין השקפת רש"י והרא"ש אשר תלו המתנת ו"ש שבין בשר לחלב "במשיכת טעם", לבין הרמב"ם אשר תלה המתנה זו "מפני הבשר שבין השיניים".
 2. ולאור זה נסה להוכיח מהי השקפת הטור והשו"ע בזה "מעיקר הדין" ו"לחומרא"?
- ח. חתיכה הראויה להתכבד – אינה בטילה אפילו באלף²⁹
1. מהו גדר חהר"ל במשנת רבותינו הראשונים? (אם אפשר ד' שיטות).
 2. נסה לבאר בסברא מהו היסוד לפלוגתא זו.
 3. הוכח כיצד הכריעו בזה להלכה השו"ע ורמ"א!
- ט. "נותן טעם לפגם – אינו אוסר"
1. מהו המקור להיתר זה בש"ס?³⁰
 2. מה הטעם להיתר זה?³¹
 3. באר בקצרה מה הם הגדרים להיתר זה, והנ"מ שיש לנו בו להלכה.³²
 4. באילו דברים קיי"ל היתר דנטל"פ אפילו כשנותן רק טעם קצת לפגם, ובאילו דברים בעינן שיהא נפסד לגמרי מאכילת אדם, ולמה?³³

25 סימן פ"ז סעי' ד' ובנו"כ.

26 סימן צ"א סעי' ב' ובנו"כ.

27 סימן צ"ח סעיף ה' (רמ"א סימן צ"ב סעיף ד').

28 סימן פ"ט סעי' א'-ב', ובנו"כ.

29 סימן ק"א.

30 עבודה זרה ס"ז-ס"ח.

31 סימן ק"ג סעי' א'-ג'.

32 סימן ק"ג סעי' א'-ג'.

33 סימן ק"ג סעי' א'-ג'.

מבזוזי הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

מין במינו יבש ביבש³⁴

1. באר היטב את יסוד פלוגתת רבותינו הראשונים, האם גם בזה הצריכו חכמים ששים, או סגי בחד בתרי?
2. למ"ד דסגי בחד בתרי, האם מותר לאוכלן בבת אחת או לבשלם יחדיו, או האם מותר לאדם אחד לאוכלן בזה אחר זה, ולמה?
3. כיצד נקטו בזה להלכה שו"ע ורמ"א?

מהי הגדרת קבוע דרבנן

- י.א. מה ההבדל להלכה בין קבוע דרבנן לקבוע דאורייתא, ומדוע?³⁵
- י.ב. האם שייך **קבוע דאורייתא** במקרה שלא ידוע איזו חנות מוכרת נבילה, ומה ההבדל להלכה בין קבוע כזה לקבוע הרגיל שאינו יודע מהיכן לקח?³⁶

כהלכה!!!

34 סימן ק"ט.

35 סימן ק"י סעי' ג'.

36 סימן ק"י – ש"ך ס"ק י"ד, י"ז, פמ"ג בשפ"ד ס"ק י"ד ד"ה החלק ה'.

מבזוּזֵי הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

בחינה מס' 2 – אדר התשנ"ד

מבחן הסמכה יורה יורה שאלות בהלכות איסור והיתר

הוראות לנבחנים :

1. מבחן זה מורכב משני חלקים :
חלק א' ובו 10 שאלות, הוא חובה ומרכיב של 70% מתוצאות המבחן.
חלק ב' ובו 15 שאלות, יש לענות בו על 10 שאלות, ובכל מקרה הוא מהווה מרכיב של 30% מתוצאות המבחן.
2. בכל תשובה חובה להתייחס במידת האפשר למקור בש"ס ובשיטות הראשונים, והכרעת שו"ע ורמ"א ונוה"כ, גם אם זה לא צויין בפרוש בגוף השאלה.
3. נא לכתוב בכתב יד ברור, על צד אחד בלבד של הדף ולהשאיר שוליים.

שאלות חלק א'

- א. 1. האם דם שבשלו אסור מן התורה או מדרבנן?³⁷
2. הוכח מה דעת השו"ע בזה.³⁸
3. ציין לפחות ד' נ"מ לדינא שיש לנו בזה!³⁹
- ב. 1. בשר שנמלח בלא הדחה – מה דינו?⁴⁰
2. בשר שנטחן בלא מליחה – מה דינו?⁴¹
3. בשר שנתבשל בלא מליחה – מה דינו?⁴²
- ג. 1. באר את משנת רבותינו הראשונים בענין דם כבד!⁴³
2. מדוע פסק השו"ע שלכתחילה אסור לבשלו אפילו לבדו ואפילו שנמלח?⁴⁴
3. למה נהגו לצלותו מיד אחרי המליחה?
- ד. אילו דברים אסורים משום בשר בחלב – מהתורה, מדרבנן, ומשום מראית העין, ומה נ"מ לדינא בין שלוש הדרגות הללו?⁴⁵

37 סימן ס"ט פמ"ג בפתחה.

38 סימן ס"ט פמ"ג בפתחה

39 סימן ס"ט פמ"ג בפתחה

40 סימן ס"ט סעי' ב'.

41 סימן ס"ט סעיף ד', יביע אומר, ילקוט יוסף לסימן ס"ט סעיף נ"ח.

42 סימן ס"ט סעי' י"א.

43 סימן ע"ג סעי' א-ב'.

44 פמ"ג מש"ז ס"ק ג'.

45 סימן פ"ז סעי' א-ח'.

מבזוּזֵי הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

- ה. 1. באר את משנת רבותינו הראשונים עד להכרעת הפוסקים : האם אמרינן חנין רק בב"ח או גם בשאר איסורים?⁴⁶
2. למ"ד חנין גם בשאר איסורים, במה חמור חנין דבב"ח יותר מחנין דשאר איסורים?⁴⁷
3. באילו איסורים כו"ע לא פליגי דלא אמרינן חנין?
4. האם אמרינן חנין בבלוע, ומה הנ"מ לדינא בזה?⁴⁸
- ו. 1. כלים של חלב שהודחו במים רותחין עם כלים של בשר בבת אחת בכיור : מה דין הכלים והכיור?⁴⁹
2. ומה הדין כשהודחו בזה אחר זה?⁵⁰
3. באר את הצדדים להתיר או לאסור הדחת כלים של בשר וחלב במדיח כלים בבת אחת. לדברי המתיר, האם יש להוכיח מזה שמותר לגרום נטלי"פ לכתחילה?
- ז. 1. מדוע נאמן עכו"ם בטעימת תערובת או"ה?⁵¹
2. האם צריך שיהא אומן או מסל"ת או תרוייהו?
3. האם הוא נאמן גם להקל או רק להחמיר?
4. האם צריך לחפש אחר העכו"ם גם כשיש ששים?
5. מדוע פסק הרמ"א דבזה"ז לא סומכים על עכו"ם אפילו כשהוא קפילא ומסל"ת?
- ח. קיי"ל אין מבטלין איסור לכתחילה⁵²
1. האם הוא ד"ת או מד"ס, ומאי נ"מ בזה להלכה? (יש לפרט את סוגי "האיסור").⁵³
2. מתי מותר לבטל איסור לכתחילה לכ"ע?⁵⁴
- ט. קיי"ל נותן טעם לפגם מותר
1. מה גדר נטלי"פ "באיסור" ו"בכלי איסור"?⁵⁵
2. האם אמרינן נטלי"פ גם בבב"ח?⁵⁶
3. מדוע אסור להשתמש לכתחילה בכלי איסור שאינו ביי?⁵⁷
4. אימתי נאסר גם דבר פגום?⁵⁸

-
- 46 סימן צ"ב סעי' ד'.
47 רמ"א סימן צ"ב סעי' ד', ט"ז ס"ק י"א, ש"ך ס"ק י"ב.
48 סימן צ"ח סעי' ה' ובנו"כ, רמ"א סימן צ"ב סעי' ד'.
49 סימן צ"ה סעי' ג', ש"ך סימן צ"ד ס"ק ט"ו.
50 רמ"א סימן צ"ה סעי' ג'.
51 סימן צ"ח סעי' א'.
52 סימן צ"ט סעי' ה'.
53 סימן צ"ט : ש"ך ס"ק ז', פת"ש ס"ק ג', רעק"א ס"ק ב', פרשת דרכים (הובא בדרכ"ת), פרי תואר סוף ס"ק ח'.
54 פמ"ג במש"ז ס"ק י"ב ד"ה סוף דבר.
55 סימן ק"ג.
56 חו"ד סימן ק"ג ס"ק א'.
57 סימן ק"ג.
58 רמ"א סימן ק"ג סעי' א' ובפת"ש ס"ק א'.

מבזוזני הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

י. ספק ספיקא⁵⁹

1. מה הדין ס"ס בתערובת באיסור דרבנן, ומה דין בספק בגוף וספק בתערובת באיסור דרבנן?⁶⁰
2. מתי ניתן לדון ס"ס שאינו מתהפך, ולמה?⁶¹
3. באיזה אופן ס"ס משם אחד נחשב לס"ס?⁶²

שאלות חלק ב'

א. הדחת הבשר⁶³

1. באר את כל הטעמים שנמצאו בראשונים להדחה זו!
 2. מה הנ"מ להלכה בין טעמים אלו?
 3. מתוך הנ"מ שביארת, הוכח כיצד הכריעו השו"ע והרמ"א בטעמים אלו.
- ב.** למה הצריך הרמב"ם את חליטת הבשר אחר המליחה, ולמה לא נהגו דין זה לעיכובא בזה?⁶⁴

ג. דגים ועופות שנמלחו זה עם זה, מה דין העופות והדגים ולמה?⁶⁵

1. מה הנ"מ לדינא בין הכלל של "משרק שריק" לבין הכלל של "כבולעו כך פולטו"?⁶⁶
2. והאם שני כללים אלו מוסכמים לדעת כל הראשונים?⁶⁷

ה. נותן טעם בר נותן טעם⁶⁸

1. האם נ"ט בר נ"ט מותר גם בבישול וצלי, או רק בעירווי?
2. האם מותר לגרום לכתחילה נ"ט בר נ"ט, או"ד שלא התירו בזה אלא בדיעבד? ומהו גדר דיעבד לענין זה?
3. האם היתר זה נאמר רק בבב"ח או גם בשאר איסורים? (באר את הצדדים לכאן ולכאן)!

59 סימן קי"י.

60 סימן קי"י סעי' ט'.

61 ש"ך כללי ס"ס דינים י"ג-ט"ו, פמ"ג בשפ"ד ס"ק ט"ו.

62 ש"ך כללי ס"ס דינים י"א-י"ב.

63 פמ"ג בפתיחה להלכות מליחה, סימן ס"ט סעי' א'-ב' ובנו"כ.

64 סימן ס"ט סעי' י"ט.

65 סימן ע"י סעי' א'-ב'.

66 סימן ע"י סעי' א'.

67 סימן ע"ב סעי' ב'.

68 סימן צ"ה סעי' א'-ב'.

מבזוזי הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

ו. טיפת חלב שנפלה על החתיכה שבקדרה: פעמים שאנו מתירים לצרף את כל הקדרה לבטלה בששים, ופעמים שצריך ששים בחתיכה כנגד החלב, ופעמים שסוגי בקליפה, ופעמים שצריך ששים כנגד כל החתיכה. באר את כל האופנים הללו!⁶⁹

ז. נפלה טיפת חלב רותח אל דופן החיצוני של סיר שמבשלים בו בשר: מה הדין הסיר, והאם יש לחלק בזה אם הסיר היה חם או לא, או היכן נפלה הטיפה?⁷⁰

ח. קי"ל דתתאה גבר

1. מאי נ"מ בזה לדינא?⁷¹
2. האם יש נאמנות לקפילא לסתור כלל זה לקולא ולחומרא?
3. האם דין זה נוהג גם בנוזלים?⁷²

ט. קי"ל דדבר המעמיד אינו בטל אפילו באלף

1. האם הוא ד"ת או מד"ס?⁷³
2. והאם הוא נוהג רק בשאר איסורים, או אפילו באיסור בב"ח?⁷⁴

י. טעם כעיקר⁷⁵

1. האם הוא ד"ת או מד"ס?
2. האם יש לחלק בזה בין שאר איסורים לאיסור בב"ח, ולמה?

יא. קי"ל דבר שיש לו מתירין אפילו באלף לא בטל⁷⁶

1. באר את שני הטעמים שנאמרו בזה בראשונים!⁷⁷
2. מה הנ"מ לדינא ביניהם?⁷⁸
3. הוכח לאיזה טעם נוטה דעת השו"ע?⁷⁹

1. באר היטב את שיטת הראשונים בדין ריחא מילתא או לאו מילתא היא!⁸⁰
2. מה נ"מ בזה להלכה – לענין אפיית הפת וצלי הבשר?⁸¹
3. כיצד נקטו בזה שו"ע ורמ"א?⁸²

69	סימן צ"ב סעי' ב', ד'.
70	סימן צ"ב סעי' ה'-ז'.
71	סימן צ"א סעי' ד', סימן ק"ה סעי' ג'.
72	שו"ת סימן צ"א ס"ק כ"ג.
73	פמ"ג בפתיחה לתערובות ח"ג פ"א ד"ה ודבר, מג"א באו"ח סימן תמ"ב ט'.
74	סימן פ"ז סעי' טי-י"א ובנו"כ.
75	סימן צ"ח סעי' ב' ובנו"כ ובפמ"ג בפתיחה.
76	סימן ק"ב.
77	ט"ז סימן ק"ב ס"ק א', ה'.
78	פמ"ג בפתיחה ח"ג פ"ב ד"ה דשיל"מ כיצד.
79	סימן ק"ב סעי' א'.
80	סימן ק"ח סעי' א'-ב', סימן צ"ז סעי' ג' ובנו"כ.
81	סימן ק"ח סעי' א'-ב', סימן צ"ז סעי' ג' ובנו"כ.
82	סימן ק"ח סעי' א'-ב', סימן צ"ז סעי' ג' ובנו"כ.

מבזוזי הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

י"ג. מין במינו יבש ביבש⁸³

1. למ"ד דסגי בחד בתרי, האם מותר לאוכלן בבת אחת או לבשלם יחדיו.
או האם מותר לאדם אחד לאוכלן בזא"ז, ולמה?⁸⁴
2. האם קמח בקמח חשוב יבש ביבש? באר את הצדדים לכאן ולכאן!⁸⁵

יד. מהו גדר דין קבוע דרבנן, ומאי נ"מ לדינא בין קבוע דרבנן לקבוע דאורייתא, ולמה?⁸⁶

טו. מה דין ספק ספיקא שנודע ספק אחד תחלה ואח"כ נודע על הספק השני?⁸⁷

כה3חה!!!

83	סימן ק"ט.
84	סימן ק"ט.
85	שי"ך ס"ק ב'.
86	סימן ק"י סעי' ג' ו' ובנו"כ.
87	רמ"א ק"י סעי' ט', ט"ז ס"ק י"ד.

מבזוּזֵי הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

בחינה מס' 3 – מנחם אב התשנ"ד

מבחן הסמכה יורה יורה שאלות בהלכות איסור והיתר

הוראות לנבחנים :

1. מבחן זה מורכב משני חלקים :
חלק א' : בו 10 שאלות והוא מרכיב 70% מתוצאות המבחן.
חלק ב' : בו 12 שאלות. יש לענות בו על 10 שאלות והוא מרכיב 30% מתוצאות המבחן.
2. בכל תשובה חובה להתייחס במידת האפשר למקור בש"ס ובשיטות הראשונים, והכרעת השו"ע ורמ"א ונושאי כליהם, גם אם זה לא צויין במפורש בגוף השאלה.
3. נא לכתוב בכתב יד ברור על צד אחד בלבד של הדף ולהשאיר שוליים.

שאלות חלק א'

א. דם משרק שריק. כבולעו כד פולטו. איידי דטריד למפלט לא בלע⁸⁸

1. האם שלושת הכללים הללו מוסכמים לדעת כל הראשונים?
2. באר בקצרה את ההלכות התלויות בכ"א מהכללים הללו!

ב. מעשה דרש"י⁸⁹

1. מהו מעשה דרש"י?
2. באר את הצדדים להקל או להחמיר במעשה דרש"י, ומה דעת הראשונים בזה?
3. פרט מהם הנ"מ ממעשה דרש"י?
4. מהי הכרעת ההלכה במעשה דרש"י?

ג. הכשר בשר ע"י צלי⁹⁰

1. האם הוא צריך הדחה קמייתא?
2. האם הוא צריך מליחה קצת קודם הצלי?
3. האם אחר המליחה צריך להדיתו קודם הצלי?
4. מהו שיעור זמן הצליה כדי להכשירו מדמו?

ד. הדחת כלים של בשר וחלב בכיור אחד⁹¹

1. באר את השאלות המתעוררות בזה!
2. באילו תנאים מותר אפילו לכתחילה להדיחם יחד בכיור אחד?
3. במקרה שלא נתקיימו תנאי ההיתר, מה דין הכלים והכיור?

88 סימן ע"י סעי' א', סימן ע"יב סעי' ב'.

89 סימן ס"ט סעי' כ'.

90 סימן ע"ו סעי' א'-ב' ובנו"כ.

91 סימן צ"ה סעי' ג'-ד'.

מבזוזי הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

חתיכה נעשית נבלה

ה.

1. האם אמרינן חניינן בבלוע, ומאי נ"מ בזה לדינא?⁹²
2. האם אמרינן חניינן בחצי חתיכה, ומאי נ"מ בזה לדינא?⁹³
3. האם אמרינן חניינן באיסור דרבנן?⁹⁴
4. האם אמרינן חניינן בדין כבוש הרי הוא כמבושל?⁹⁵

כיסוי קדירה⁹⁶

ו.

באר מה דין התבשיל שבתוך הקדרה בכ"א מהאופנים הללו:

1. טיפת חלב רותחת שנפלה על כיסוי הקדרה.⁹⁷
2. כיסוי חלבי חם ע"ג סיר בשרי חם.
3. כיסוי קר ע"ג סיר חם.
4. כיסוי חם ע"ג סיר קר.

כבוש הרי הוא כמבושל⁹⁸

ז.

1. האם זה דין דאורייתא או דרבנן, ומאי נ"מ בזה לדינא?⁹⁹
2. מהו שיעור זמן הכבישה כדי שיחשב כבישול?¹⁰⁰
3. מאכל שנכבש מקצתו, האם נאסר גם החלק שלא נכבש?¹⁰¹
4. הכובש בשר עם חלב, האם חייב משום "לא תבשל גדיי"¹⁰²?
5. הכובש בשבת, האם חייב משום מבשל?¹⁰³

מליח הרי הוא כרותח

ח.

1. מהו המקור בש"ס לכלל זה?¹⁰⁴
2. מצאנו אופנים רבים שדין הרותח חמור יותר מדין המלוח, פרט בקצרה את האופנים הידועים לך. ומדוע?
3. האם הכלל של "תתאה גברי" להקל או להחמיר נוהג במליח כמו ברותח?¹⁰⁵

-
- 92 סימן צ"ח סעי' ה' ובנו"כ, רמ"א סימן צ"ב סעי' ד'.
 - 93 רמ"א סימן צ"ו סעי' א' ובש"ך ס"ק ט' ובט"ז ס"ק ו'.
 - 94 ט"ז סימן צ' ס"ק ד' וברעק"א שם.
 - 95 פמ"ג במש"ז ס"י ק"ו ס"ק ב', פמ"ג במש"ז סימן צ"ב ס"ק ט"ו.
 - 96 סימן צ"ג, רמ"א ובש"ך.
 - 97 רמ"א סימן צ"ב סעי' ז' ובט"ז ס"ק כ"ח.
 - 98 סימן ק"ה.
 - 99 פמ"ג במש"ז סימן ק"ה ס"ק א'.
 - 100 סימן ק"ה סעי' א'.
 - 101 רמ"א סימן ק"ה סעי' א' ובנו"כ.
 - 102 ש"ך סימן פ"ז ס"ק א'.
 - 103 פמ"ג במש"ז ס"ק א'.
 - 104 חולין דף צ"ז עמ' ב', דף ק"יב עמ' א'.
 - 105 סימן ע"י סעי' ד', סימן צ"א סעי' ה', סימן ק"ה סעי' י"א, ש"ך סימן צ"א ס"ק י"ב.

מבזוזי הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

ריחא זיעה

ט.

1. מה משמעותם לענין הלכה, והאם הם איסורים זהים?¹⁰⁶
2. באר בקצרה את עיקרי שיטות הראשונים בזה ודעת הפוסקים להלכה!¹⁰⁷
3. האם השימוש בתא אפייה אחד למאכלי בשר וחלב יש בו איסור ריחא או זיעה, ולמה?¹⁰⁸

ספק ספיקא¹⁰⁹

י.

1. מה דין ס"ס במקום חזקת איסור?¹¹⁰
 2. מה דין ס"ס משם אחד?¹¹¹
- יש לבאר בזה את כל חילוקי הדינים והכרעת הפוסקים להלכה.

שאלות חלק ב'

א. הוכח לפחות משלושה מקומות **שאלים כח הצליה מכח המליחה** לענין שאיבת הדם!¹¹²

ב. **בשר שנטחן בלא מליחה**, האם יש לו תקנה, ולמה?¹¹³

צליה בתנור חשמלי¹¹⁴

ג.

1. באר היטב את השאלות המתעוררות בצלי של בשר או כבד בתנור חשמלי!
2. מהם דעות הראשונים בענין זה?
3. כיצד נוהגים בזה להלכה?

שיפוד, וסכין שחותך בה הצלי¹¹⁵

ד.

1. מה דינם?
2. באר את השיטות בזה, ומה יסוד מחלוקתם?

נ"ט בר נ"ט, ונטל"פ¹¹⁶

ה.

1. מהי משמעות כללים אלו לענין הלכה?
2. האם מותר לגרום נ"ט בר נ"ט ונטל"פ לכתחילה?

106 סימן צ"ב סעי' ח', סימן ק"ח סעי' א'- ב'.

107 סימן צ"ב סעי' ח', סימן ק"ח סעי' א'- ב'.

108 סימן צ"ב סעי' ח', סימן ק"ח סעי' א'- ב' [וראה בפוסקי זמנינו, כגון: ספר כשרות ושבת במטבח המודרני, קיצושייע של הרב פפויפר, תחומין ועוד].

109 סימן קי"י.

110 רמ"א סימן ק"ט סוף סעי' ט', ש"ך כללי ס"ס דינים כ"ז-ל"ב, ט"ז ס"ק ט"ו, פמ"ג בשפ"ד כ"ז-כ"ח, ש"ך דין כ'.

111 ש"ך כללי ס"ס דינים י"א-י"ב.

112 ש"ך סימן ע"ו ס"ק ט'.

113 סימן ס"ט סעי' ד', יביע-אומר. (שערים מצויינים בהלכה).

114 פת"ש סימן ע"ג ס"ק א', (שו"ע סימן ע"ו סעי' ד').

115 שו"ע סימן ע"ו סעי' ד' ובנו"כ.

116 שו"ע סימן צ"ה סעי' א'- ב', שו"ע ק"ג סעי' א'- ב'.

מבזוזני הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

- ו. האם מותר לאכול או לטגן נקניק צמחי עם חמאה?¹¹⁷
- ז. טיפת חלב שנפלה על החתיכה שחציה ברוטב וחציה מחוץ לרוטב, מה הדין בבב"ח ומה הדין בשאר איסורים?¹¹⁸
- ח. באר היטב את דעת הפוסקים בדין אכילת דבר צונן בכלי איסור. יש לפרט בזה את כל האופנים השונים בענין זה!¹¹⁹
- ט. דבר שיש לו מתירין
1. באר שני טעמים מדוע דשיל"מ לא בטל אפילו באלף, והנ"מ ביניהם לדינא?¹²⁰
 2. באר בקצרה באילו אופנים לכ"ע לא אמרינן דין דשיל"מ?¹²¹
 3. איסור חמץ בפסח במשהו, הוא מדין דשיל"מ או לא. למה, ומאי נ"מ בזה לדינא?¹²²
- י. מליח הרי הוא כרותח¹²³
1. מהו שיעור המלח כדי שיהא בגדר מליח הרי הוא כרותח?
 2. מהו שיעור הזמן שישהה ההיתר עם האיסור המלוח כדי שיאסר?
 3. מהו שיעור הזמן שפוסק את פעולת המליח?
- יא. כבישה בכלים
1. כלי שנאסר מחמת כבישה, האם נאסר גם מה שלמעלה ממקום הכבישה? 124
 2. כלי שנאסר מחמת כבישה ובישלו בו היתר, כמה צריך שיהא בהיתר כדי לבטלו?¹²⁵
- יב. דין קבוע
1. מה הנ"מ לדינא בין קבוע דאורייתא לקבוע דרבנן, ולמה?
 2. מהי הגדרת קבוע דרבנן?¹²⁶

כה3חנה!!!

-
- 117 שו"ע סימן פי"ז סעי' ג' ו' ובנו"כ, פמ"ג במש"ז ס"ק א' ד"ה והנה דלי, ובנידון דידן – הגר"ע יוסף, הרב ואזנר ועוד פוסקים סוברים כיון דמינכר וידוע לכל מציאות של נקניק צמחי – לכן אין בעיה של מראית עין.
- 118 שו"ע סימן צ"ב סעי' א' ו' ובנו"כ.
- 119 שו"ע סימן צ"א סעי' ב' ובש"ד ס"ק ג' ובט"ז ס"ק ג'.
- 120 ט"ז סימן ק"ב ס"ק א', ה', פמ"ג בפתיחה להלכות תערובות.
- 121 סימן ק"ב.
- 122 רמ"א סימן ק"ב סעי' ד', ש"ד ס"ק י"ג, י"ד.
- 123 שו"ע סימן צ"א סעי' ה' ובנו"כ.
- 124 רמ"א סימן ק"ה סעי' א' ובנו"כ, חכמ"א נ"ז, י"א.
- 125 ט"ז סימן ק"ה ס"ק א', ש"ד סימן צ"ח ס"ק י"ג.
- 126 שו"ע ק"י סעי' ג' ו' ובנו"כ.

מבזוזני הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

בחינה מס' 4 – חשון תשנ"ה

שאלות בהלכות איסור והיתר

הוראות לנבחנים:

1. מבחן זה מורכב משני חלקים :
חלק א' : בו 10 שאלות והוא מרכיב 70% מתוצאות המבחן.
חלק ב' : בו 12 שאלות. יש לענות בו על 10 שאלות והוא מרכיב 30% מתוצאות המבחן.
2. בכל תשובה חובה להתייחס במידת האפשר למקור בש"ס ובשיטות הראשונים, והכרעת השו"ע ורמ"א ונושאי כליהם, גם אם זה לא צויין במפורש בגוף השאלה.
3. נא לכתוב בכתב יד ברור על צד אחד בלבד של הדף ולהשאיר שוליים.

שאלות חלק א'

- א. חומרת הגאונים בבשר ששהה ג' ימים – אין לו תקנה אלא בצלי: האם הוא מפני שחששו שמא הדם נתקשה בתוכו ואין המליחה יכולה להפליט את כל דמו, או הוא מפני שברור להם שהדם נתקשה ואינו יכול לפרוש כלל ע"י מליחה, ומה הנ"מ בזה לדינא?¹²⁷
- ב. מה הנ"מ לדינא בין דם שעל פני החתיכה¹²⁸, לדם בעין שבא מעלמא?¹²⁹
- ג.
 1. דם האברים שפירש, מה דינו?¹³⁰
 2. דם שפירש ממקום למקום, מה דינו?¹³¹
- ד.
 1. אילו דברים אסורים משום בב"ח: מהתורה, מדרבנן, ומשום מראית העין?
 2. מה הנ"מ לדינא בין שלוש הדרגות הללו?
 3. באילו דברים אין נוהג איסור מראית העין. ולמה?¹³²
- ה. דבר המעמיד
 1. למה דבר המעמיד אינו מתבטל אפילו באלף?¹³³
 2. האם איסור דבר המעמיד נוהג גם כשהעמידו בדבר האסור מדרבנן?¹³⁴
 3. האם דין זה וזה גורם נוהג באיסור דבר המעמיד?¹³⁵

127 סימן ס"ט סעי' י"ב.

128 סימן ס"ט סעי' ב'.

129 סימן ע"ו סעי' א' וסימן ע' סעי' ו'.

130 סימן ס"ז סעי' א'.

131 סימן ס"ט סעי' י"א ובפמ"ג משי"ז ס"ק כ"ז, סימן ס"ט סעיף י"ח, סימן ע' סעי' ב' ובנו"כ.

132 סימן פ"ז סעי' א'-ח'.

133 פמ"ג בפתיחה לתערובות ח"ג פ"א ד"ה ודבר.

134 דרכ"ת סימן פ"ז סעי' קמ"ה (ובקיצושי"ע של הרב פפויפר).

135 סימן פ"ז סעי' י"א ובנו"כ.

מבזוזני הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

המתנה ו"ש שבין בשר וחלב¹³⁶

ו.

1. באר את פלוגתת הראשונים בטעם המתנה זו!
2. באר לפחות ג' ני"מ לדינא היוצאים מפלוגתא זו!
3. כיצד נוהגים להלכה בשלושת הני"מ הללו?

דין חני"נ

ז.

1. האם אמרינן חני"נ בבלוע?¹³⁷
2. האם אמרינן חני"נ באיסור דרבנן?¹³⁸
3. האם אמרינן חני"נ בלח בלח שבשאר איסורים?¹³⁹

תתאה גבר

ח.

1. מאי ני"מ בזה לענין איסור והיתר?¹⁴⁰
2. האם יש נאמנות לקפילא לסתור כלל זה לקולא ולחומרא?
3. האם דין זה נוהג גם בכלים?¹⁴¹

נאמנות עכו"ם¹⁴²

ט.

1. האם צריך שיהא אומן או מסל"ית או תרוייהו?
2. האם הוא נאמן גם להקל או רק להחמיר?
3. האם צריך לחפש אחר העכו"ם גם כשיש ששים?
4. מדוע פסק הרמ"א דבזה"ז לא סומכים על עכו"ם גם כשהוא קפילא ומסל"ית?

י. באר את דעות רבותינו הראשונים **בדין בליעה והפלטה של: כלי ראשון, עירוי מכלי ראשון, כלי שני**. וכיצד נוהגים בזה להלכה?¹⁴³

דבר שיש לו מתירין¹⁴⁴

יא.

1. באילו תנאים יש לדון דין דשיל"מ?
2. האם דין זה נוהג גם בתערובת מין בשאינו מינו?¹⁴⁵
3. חתיכת בשר ששהתה ג' ימים בלא מליחה, ונתערבה באחרות: האם יש בה דין דשיל"מ הואיל והיא מותרת ע"י צלי?¹⁴⁶

136 סימן פ"ט סעי' א'.

137 סימן צ"ח סעי' ה' ובנו"כ, רמ"א סימן צ"ב סעי' ד'.

138 ט"ז סימן צ' ס"ק ד', וברעק"א שם.

139 רמ"א סימן צ"ב סעי' ד', ט"ז ס"ק ט"ו.

140 סימן ק"יה סעי' ג', סימן צ"א סעי' ד'.

141 רמ"א סימן ק"יה סעי' ג', ש"ך ס"ק י', פמ"ג בשפ"ד שם.

142 סימן צ"ח סעי' א' ובנו"כ.

143 סימן ק"יה סעי' ב', ש"ך ס"ק ה', ט"ז ס"ק ד', פמ"ג במש"ז סי' ס"ח.

144 סימן ק"ב.

145 סימן ק"ב סעי' א'.

146 רמ"א סימן ק"ב סעי' ד', ש"ך ס"ק י"א, פת"ש ס"ק ח', שו"ע סימן ס"ט סעי' י"ד.

מבזוזי הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

ספק ספיקא

יב.

1. מה הטעם ש"ס צריך להיות מתהפך?¹⁴⁷
2. האם גם לדעת הרמב"ם שסובר ספיקא דאורייתא לקולא, צריך ה"ס להיות מתהפך, ולמה?¹⁴⁸

שאלות חלק ב'

דם שנמלח או נתבשל או נכבש מעל"ע בצונן¹⁴⁹

א.

1. האם הוא אסור ד"ת או מד"ס?
2. מה הנ"מ בזה להלכה?
3. מה דעת השו"ע בזה?

דעת הרמב"ם בענין החליטה שאחר המליחה¹⁵⁰

ב.

1. מה הטעם לחומרא זו?
2. האם יש מקום לחוש לזה במקום האפשר, ולמה?

ג. **בשר שהודח ונמלח אולם קודם ששהה כדי שיעור מליחה הוכנס להקפאה, מה דינו לכתחילה ובדיעבד?¹⁵¹**

ד. **פרט ובאר באילו אופנים צריך הדחה, קליפה, וששים?**

ה. **חתיכה שנאסרה כדי קליפה ויש בה ששים כנגד קליפת האיסור, האם צריך לקלוף האיסור?¹⁵²**

ו. **באר את דעת השו"ע והרמ"א כיצד נוהגים בכחל: לבישול, לצלי, ולטיגון – לבדו ועם בשר אחר.¹⁵³**

נותן טעם בר נותן טעם¹⁵⁴

ז.

1. האם מותר לכתחילה לגרום נ"ט בר נ"ט?
2. האם נ"ט בר נ"ט מותר גם בשאר איסורים?
3. האם נ"ט בר נ"ט מותר גם כשמרגיש את טעם החלב או הבשר?¹⁵⁵

147 ש"ך כללי ס"ס דינים י"ג-ט"ו.

148 דגמ"ר ס"ק ד'.

149 פמ"ג בפתחה להלכות מליחה.

150 סימן ס"ט סעי' י"ט ובש"ך ס"ק ע"ח.

151 ש"ך סימן ס"ט ס"ק י"א, באר היטב ס"ק ח'.

152 שו"ע סימן צ"א סעי' ד' ובנו"כ.

153 סימן צ' סעי' א'-ב'.

154 סימן צ"ה סעי' א'-ב'.

155 מהרש"ל פ' כל הבשר ס"א, או"ה סימן ל"ד סעי' א', פרי"ח סימן צ"ה סעי' ג'.

מבזוזי הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

ח. באר את כל הפרטים בדין סכין שחתכו בה איסור ואח"כ חתכו בה היתר!

ט. אין מבטלין איסור לכתחילה¹⁵⁶

1. האם הוא דין דאורייתא או דרבנן?¹⁵⁷
2. מה הנ"מ בזה לדינא?¹⁵⁸
3. מתי מותר לבטל איסור לכתחילה לכ"ע?¹⁵⁹

י. באר משנת רבותינו הראשונים באילו תנאים יש לדון דין חתיכה הראויה להתכבד!¹⁶⁰

יא. תערובת מין במינו יבש ביבש¹⁶¹

1. באר את דעת רבותינו הראשונים, מהו שיעור הביטול, ולמה?
2. למ"ד דסגי בחד בתרי: האם מותר לבשלם יחד או לאוכלם בבת אחת, והאם מותר לאדם אחד לאוכלם בזה אחר זה, ולמה?
3. כיצד הכריעו בזה השו"ע והרמ"א?

יב. ט' חנויות מוכרות בשר שחוטה ואחת מוכרת ספק טריפה, ואינו יודע מאיזו מהן לקח, האם אפשר לדון בזה דין ספק ספיקא?¹⁶²

מה3חנה!!!

156	סימן צ"ט.
157	שי"ד סימן צ"ט ס"ק ז', פת"ש ס"ק ג'.
158	רעק"א ס"ק ב'.
159	סימן צ"ט סעי' ה"ר', פמ"ג במש"ז ס"ק י"ב ד"ה סוף דבר.
160	ק"א.
161	סימן ק"ט.
162	סימן ק"י סעי' ט'.

מבזוּזֵי הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

בחינה מס' 5 – אדר תשנ"ה

מבחן הסמכה יורה יורה שאלות בהלכות איסור והיתר

הוראות לנבחנים :

1. מבחן זה מורכב משני חלקים :
חלק א' : בו 10 שאלות והוא מרכיב 70% מתוצאות המבחן.
חלק ב' : בו 12 שאלות, יש לענות בו על 10 שאלות והוא מרכיב 30% מתוצאות המבחן.
2. בכל תשובה חובה להתייחס במידת האפשר למקור בש"ס ובשיטות הראשונים, והכרעת השו"ע ורמ"א ונושאי כליהם, גם אם זה לא צויין במפורש בגוף השאלה.
3. נא לכתוב בכתב יד ברור על צד אחד בלבד של הדף ולהשאיר שוליים.

שאלות חלק א'

- א. באר ופרט ד' דרגות באיסור דם¹⁶³
1. איסור כרת.
 2. איסור לאו.
 3. איסור דרבנן.
 4. מותר גם מדרבנן.
- ב. באר היטב דין מליחת בשר קפוא בכ"א מהאופנים הללו¹⁶⁴
1. נמלח בהיותו קפוא.
 2. נמצאת אחר המליחה מקצת חתיכה קפואה.
 3. נמלח כדין כשהוא מופשר, אך הוקפא קודם ששהה שיעור מליחה.
- ג. מליחת כמה חתיכות בשר ביחד¹⁶⁵
1. באר ג' טעמים להיתר זה.
 2. האם הם מוסכמים על כל השיטות?
 3. מה הנ"מ בטעמים אלו לדינא?
- ד. מצאנו חילוקים רבים בין דבר חריף לדבר שאינו חריף, באר ופרט את כל החילוקים הידועים לך¹⁶⁶

163 סימן ס"ו סעיף א', ט', י', סימן ס"ז סעיף א', פמ"ג בפתיחה להלכות מליחה.

164 ש"ד, דגמ"ר, פת"ש, באר היטב בסימן ס"ט סוף סעיף א'.

165 סימן ע"י סעיף א'.

166 פמ"ג במש"ז סימן ס"ט ס"ק כ"א רמ"א סימן ס"ט סעיף ט' ובש"ד ס"ק ל"ח פמ"ג במש"ז סימן צ"ה ס"ק א', סימן צ"ו סעיף ג' – מדוכה בשרית, סימן ק"ג – קדרה שאינה בת יומה, רמ"א סימן ק"ח סעיף א' – ריחא מילתא.

מבזוז'י הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

ה. לדעת הפוסקים שקיי"ל חנ"נ גם בשאר איסורים

1. האם הוא דין דאורייתא?¹⁶⁷
2. באילו אופנים לא אמרינן חנ"נ בשאר איסורים, ולמה?

ו. נ"ט בר נ"ט¹⁶⁸

1. האם היתר זה נוהג גם בבישול, או רק בעירווי?
2. האם היתר זה נוהג גם לכתחילה, או רק בדיעבד ומהו גדר דיעבד בזה?
3. האם היתר זה נאמר רק בבב"ח, או גם בשאר איסורים?

ז. טיפת חלב שנפלה אל דופן החיצוני של סיר שמבשלים בו בשר¹⁶⁹

1. מה דין הסיר, והאם יש לחלק בזה אם הסיר היה חם או לא, או היכן נפלה הטיפה?
2. ובאופן שהסיר נאסר, האם צריך להגעיל רק את מקום נגיעת הטיפה או את כל הסיר?

ח. טעם כעיקר¹⁷⁰

1. באר את יסוד פלוגתת הראשונים, האם הוא ד"ת או מדרבנן?
2. מהי הכרעת השו"ע בזה?

ט. דבר שיש לו מתירין¹⁷¹

1. באר למה אינו בטל אפילו באלף?¹⁷²
2. באילו אופנים אינו נוהג חומרא זו?¹⁷³
3. האם במקום ספק ספיקא יש להקיל בדבר שיש לו מתירין?¹⁷⁴

י. האם עכו"ם נאמן בטעימת תערובת או"ה, מדוע, ובאילו אופנים?¹⁷⁵

יא. ריחא וזיעה

1. באר את עיקר שיטות הראשונים בדינים אלו עד להכרעת ההלכה!¹⁷⁶
2. האם השימוש בתנור אפיה אחד למאכלי בשר וחלב, יש בו איסור ריחא או איסור זיעה?¹⁷⁷

167 ט"ז סימן צ"ב ס"ק י"א, ש"ך שם ס"ק י"ב, רעק"א ס"ק ח', פמ"ג בשפ"ד ס"ק י"ב.

168 סימן צ"ה סעי' א'- ב'.

169 סימן צ"ב סעי' ה'- ז'.

170 סימן צ"ח סעי' ב' ובנו"כ ובפמ"ג בפתיחה.

171 סימן ק"יב.

172 ט"ז סימן ק"ב ס"ק א', ה'.

173 סימן ק"יב.

174 רמ"א סימן ק"י סעי' ח' ובנו"כ.

175 סימן צ"ח סעי' א' ובנו"כ.

176 צ"ב סעי' ח', סימן ק"ח סעי' א'- ב' ובנו"כ.

177 סימן צ"ב סעי' ח', סימן ק"ח סעי' א'- ב' [וראה בפוסקי זמנינו: ספר כשרות ושבט המטבח המודרני, קיצושי"ע של הרב פפויפר, תחומין ועוד].

מבזוז'י הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

יב. דין ספק ספיקא המתהפך¹⁷⁸

1. מהו המקור לדין זה וחילוקיו?
2. מהי דעת האחרונים בזה?
3. ומתי נוהג דין ס"ס שאינו מתהפך?

שאלות חלק ב'

א. **בשר שנמלח מצד אחד או עוף שלא נמלח מבפנים**, מה דינו?¹⁷⁹

ב. אין מליחה לכלים¹⁸⁰

1. פרט ובאר את הנ"מ לדינא היוצאים מדין זה!
2. האם דין זה נוהג גם בכלי עץ או בכלי חרס?

ג. 1. **בשר שנטחן בלא מליחה**, מה דינו?¹⁸¹

2. **בשר שנתבשל בלא מליחה**, מה דינו?¹⁸²

ד. האם מותר לאכול נקניק צמחי בארוחה חלבית, והאם מותר לטגן אותו בחמאה?¹⁸³

ה. באר את פלוגתת הראשונים על הרמב"ם בענין החליטה שאחר המליחה. ולמה לא נהגו העולם בחומרא זו אע"פ שהורה הב"י שטוב להחמיר כדעת הרמב"ם במקום האפשר?¹⁸⁴

ו. **אילו דברים אסורים משום בב"ח** מהתורה, מדרבנן, משום מראית העין ומה הנ"מ בין ג' הדרגות הללו?¹⁸⁵

ז. **כף שתחבוה שתי פעמים בקדרה של בשר**, האם צריך פעמיים ששים כנגדה?¹⁸⁶

ח. **בשר עוף שנתבשל בחלב**, האם מותר לבטלו לכתחילה?¹⁸⁷

178 סימן קי"י, ש"ך בכללי ס"ס דינים י"ג-ט"ו, פמ"ג בשפ"ד ס"ק ט"ו.

179 סימן ס"ט סעי' ד', פמ"ג במש"ז ס"ק י"ג ד"ה כתב הפר"ח.

180 רמ"א סימן ס"ט סעי' ט"ז, רמ"א סימן ע' סעי' ב', שו"ע סימן צ"ה סעי' ז', שו"ע סימן ק"ה סעי' י"ב-י"ג ובנו"כ.

181 שו"ע סימן ס"ט סעי' ד', יביע-אומר, ילקוט יוסף לסימן ס"ט סעי' נ"ח.

182 סימן ס"ט סעי' י"א.

183 סימן פ"ז סעי' ג' ובנו"כ [ובנידון דידן – הגר"ע יוסף והרב ואזנר התירו, כיון דמינכר לכל שהוא צמחי], פמ"ג

במש"ז ס"ק א', פתי"ש ס"ק ג'.

184 סימן ס"ט סעי' י"ט ובנו"כ.

185 סימן פ"ז סעי' א'-ח'.

186 סימן צ"ד סעי' ב' ובנו"כ.

187 ט"ז סימן צ' ס"ק ד'.

מבזזני הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

- ט. נותן טעם לפגם¹⁸⁸
1. מה הגדרת נטל"פ באיסור, ובכלי איסור?
 2. האם נוהג היתר נטל"פ גם בבב"ח?¹⁸⁹
 3. האם היתר זה נוהג לכתחילה?
- י. רואים את שאינו מינו כמי שאינו, מהו המקור לדין זה?¹⁹⁰
- יא. כלי ראשון, עירו מכלי ראשון, כלי שני¹⁹¹
1. מה הנ"מ בין ג' הדרגות הללו לענין בליעה ופליטה של או"ה?
 2. באילו אופנים אנו חוששין שכלי שני מבליע?
- יב. ט' חנויות מוכרות בשר שחוטה ואחת מוכרת ספק טריפה, ואינו יודע מאיזו מהן לקח, האם אפשר לדון בזה דין ספק ספיקא?¹⁹²

כה3חח!!!

188 סימן ק"ג.
189 חו"ד סימן ק"ג ס"ק א'.
190 סימן צ"ח סעי' ב' ובנו"כ.
191 סימן ק"ה סעי' ב', ש"ד ס"ק ה', ט"ז ס"ק ד', פמ"ג במשי"ז סימן ס"ח.
192 סימן ק"י סעי' ט'.

מבזוּזֵי הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

בחינה מס' 6 – מנחם אב תשנ"ה

מבחן הסמכה יורה יורה שאלות בהלכות איסור והיתר

הוראות לנבחנים :

1. **מבחן זה מורכב משני חלקים :**
חלק א' : בו 10 שאלות והוא מרכיב 70% מתוצאות המבחן.
חלק ב' : בו 12 שאלות, יש לענות בו על 10 שאלות והוא מרכיב 30% מתוצאות המבחן.
2. בכל תשובה חובה להתייחס במידת האפשר למקור בש"ס ובשיטות הראשונים, והכרעת השו"ע והרמ"א ונושאי כליהם, גם אם זה לא צויין במפורש בגוף השאלה.
3. נא לכתוב בכתב יד ברור על צד אחד בלבד של הדף ולהשאיר שוליים.

שאלות חלק א'

א.

1. **בשר שנמלח בלא הדחה ראשונה ואח"כ הודח ונמלח שנית, מה דינו לבישול וצלי?**¹⁹³
2. האם יש לחלק בזה בין זמן שהיית הבשר במלח וכמות המלח שנמלח?
3. ומה הדין כשנתבשל או נצלה בלא שהודח ונמלח שנית?

ב. בשר ששהה ג' ימים בלא הדחה ומליחה, ונצלה¹⁹⁴

1. האם מותר לבשלו אח"כ?¹⁹⁵
2. האם יש להקל בזה כשקודם הצלי עבר הבשר את כל תהליך ההכשרה כדרך שאנו מולחים לקדירה (הדחה – מליחה – והדחה)?¹⁹⁶

- ג. **מלצר נכרי העובד במסעדה כשרה, ונתן בשר המוכשר לתוך קדירה קודם שהודח ממלחו ע"י המשגיח, ועבר בזה על הוראה מפורשת של הרבנות, האם הוא נאמן לומר שהדיחו קודם הבישול?**¹⁹⁷

ד.

1. מדוע לגבי בבי"ח כ"ע מודים דאמרינן חנ"נ, ואילו בשאר איסורים י"א דלא אמרינן חנ"נ?¹⁹⁸
2. באילו אופנים הכל מודים שלא אמרינן חנ"נ בשאר איסורים?

193 שו"ע סימן ס"ט סעי' ב' ובנו"כ, רמ"א סימן ע"ז סעי' ב' ובנו"כ.

194 סימן ס"ט סעי' י"ב-י"ד.

195 סימן ס"ט סעי' י"ב.

196 ט"ז סוף ס"ק ל"ב.

197 סימן ס"ט סעי' י'.

198 סימן צ"ב סעי' ד' ובנו"כ.

מבזוזי הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

- ה. טיפת חלב שנפלה על דופן הקדירה, באר באילו אופנים:¹⁹⁹
1. הקדירה והתבשיל אסורים.
 2. הקדירה אסורה והתבשיל מותר.
 3. הקדירה והתבשיל מותרים.
- יש לבאר בזה את כל הפרטים והשיטות – לכתחילה ובדיעבד!
- ו. כיסוי של קדירה חלבית ב"י או שאינו ב"י שהונח ע"ג קדירה בשרית, או להיפך, מה דין הכיסוי והקדירה והתבשיל בכ"א מהאופנים הללו:²⁰⁰
1. קדירה חמה וכיסוי חם.
 2. קדירה חמה וכיסוי צונן.
 3. קדירה צוננת וכיסוי חם.
- ז. אין מבטלין איסור לכתחילה²⁰¹
1. האם איסור זה הוא ד"ת או מד"ס, והנ"מ בזה לדינא?²⁰²
 2. האם מותר לבטל לכתחילה איסור דרבנן?²⁰³
 3. איסור תורה או דרבנן שנתערב בהיתר ואין ששים כנגדו, האם מותר להרבות עליו ולבטלו?²⁰⁴
- ח. טעם כעיקר²⁰⁵
1. באר את שיטות הפוסקים, האם טעם כעיקר הוא דאורייתא או מדרבנן, ומה היסוד לפלוגתא זו?²⁰⁶
 2. האם אזלינן בתר שמא או בתר טעמא?²⁰⁷
 3. הוכח מהי דעת השו"ע בזה!

-
- 199 סימן צ"ב סעי' ה"ז.
200 סימן צ"ג רמ"א, ש"ך.
201 סימן צ"ט סעי' ה"י.
202 ש"ך סימן צ"ט ס"ק ז', פת"ש ס"ק ג', רעק"א ס"ק ב'.
203 סימן צ"ט סעי' ו'.
204 סימן צ"ט סעי' ה"י.
205 סימן צ"ח סעי' ב'.
206 סימן צ"ח סעי' ב' ובנו"כ ובפמ"ג בפתיחה.
207 רמ"א סימן צ"ח סעי' ב', ש"ך ס"ק ו', חו"ד ס"ק ג'.

מבזוזני הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

ט. דבר שיש לו מתירין (=דשיל"מ) אינו בטל אפי' באלף²⁰⁸

1. מה הטעם לחומרא זו?²⁰⁹
2. באילו אופנים אין נוהגים חומרא זו, ולמה?²¹⁰
3. חמץ בפסח אוסר במשהו, האם זה מדין דשיל"מ או משום שענושים עליו כרת, ומה הנ"מ בזה להלכה?²¹¹
4. האם יש להקל בס"ס בדבר שיל"מ?²¹²

י. ספק ספיקא²¹³

1. מהו מקור הדין של ס"ס המתהפך וחילוקיו?
2. באר את דעת הפוסקים בזה!
3. מתי לכ"ע אפשר לדון ס"ס שאינו מתהפך?

שאלות חלק ב'

א. בשר שהודח ונמלח כדין אך נתבשל קודם הדחה אחרונה, מה דינו?²¹⁴

ב. דם בעין שנפל על בשר, מה דין הבשר בכ"א מהאופנים הבאים:

1. נפל עליו הדם אחר ששהה שיעור מליחה.
2. נפל עליו הדם קודם ששהה שיעור מליחה.²¹⁵
3. נפל עליו הדם תוך זמן צלייתו.²¹⁶

ג. סדר הכשרת הבשר ע"י צלי לכתחילה ובדיעבד²¹⁷

1. האם צריך הדחה – מליחה – והדחה?
2. מהו שיעור זמן צלייתו?
3. האם יש לחלק בזה בין כשרוצה לאוכלו צלי או כשרוצה לבשלו אח"כ?

ד. האם מותר למסעדה יהודית המיועדת לנכרים בלבד, למכור כריך של נקניק עוף

(כשר) עם גבינה, והאם יש לחלק בזה כשהיו הנקניק והגבינה צוננים או כשהיה

אחד מהם חם?²¹⁸

208 סימן ק"ב.

209 ט"ז סימן ק"ב ס"ק א', ה'.

210 סימן ק"ב.

211 רמ"א ד', ש"ך ס"ק י"ג-י"ד.

212 רמ"א סימן ק"י סעי' ח' ובנו"כ.

213 ש"ך כללי ס"ס דינים י"ג-ט"ו, פמ"ג בשפ"ד ס"ק ט"ו.

214 סימן ס"ט סעי' ט'.

215 רמ"א סימן ע"י סעי' ו'.

216 סימן ע"י סעי' א'.

217 סימן ע"י סעי' א'-ב' ובנו"כ.

218 סימן פ"ז סעי' א'-ד', פתי"ש סק"ג, ילקוט יוסף לסימן פ"ז סעי' י"ז.

מבזוזי הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

- ה. באר בקצרה באילו אופנים (בדיני בב"ח בלבד): לא מועיל ששים, צריך ששים, צריך נטילת מקום, צריך קליפה, צריך הדחה.²¹⁹
- ו. כף חולבת שנתחבה בקדירה שמבשלים בה בשר: מה דין הכף והקדירה, ומה דין התבשיל?²²⁰
- ז. המתנה ו"ש בין בשר לחלב²²¹
1. האוכל גבינה קשה הנסרכת בשיניים ומושכת טעם בפה כמו בשר, האם צריך להמתין אחריה ו"ש כדי לאכול בשר?²²²
 2. ממתני מונים ו"ש בין בשר לחלב, האם מסיום האכילה או מתחילתה?²²³
- ח. 1. איך התירו לנער מיד החתיכה שנפל עליה טיפת חלב, הרי קיי"ל אין מבטלין איסור לכתחילה?²²⁴
2. מדוע מותר להרבות ששים בתערובת מין במינו יבש ביבש כדי לבשלם יחדיו, הלא קיי"ל שאסור לאוכלם יחדיו וא"כ זה ביטול איסור לכתחילה?²²⁵
- ט. האם שייך דין תתאה או עילאה גבר, לגבי כלי?²²⁶
- י. טעימת עכו"ם בתערובת או"ה²²⁷
1. מדוע הוא נאמן?
 2. האם נאמן רק להחמיר או גם להקל?
 3. האם צריך שיהא מסל"ת, או קפילא, או שניהם?
 4. כשיש ששים בקדירה, האם צריך לחפש אחר עכו"ם?
 5. מהי דעת השו"ע בכל זה?
- יא. בריה וחה"ל שאינם בטלים אפילו באלף, אימתי אזלין לחומרא אפי' בספק?²²⁸
- יב. בשר שנלקח מהקבוע, ונתערב בחתיכות אחרות באופן שאינו ניכר, האם יש להתירו מדין ספק ספיקא, ומדוע?²²⁹

כה3חה!!!

-
- 219 סימן צ"ח סעי' א'-ג'.
220 סימן צ"ד סעי' א', ג' ובנו"כ.
221 סימן פ"ט.
222 סימן פ"ט סעי' ב', ט"ז ס"ק ד', ש"ך ס"ק י"ז.
223 רמ"א סימן פ"ט סעי' א', דגוי"מ ס"ק א'.
224 ש"ך סימן צ"ב ס"ק ח'.
225 שו"ע סימן ק"ט סעי' ב'.
226 רמ"א סימן ק"ה סעי' ג', ש"ך ס"ק י', פמ"ג בשפ"ד שם.
227 סימן צ"ח סעי' א' ובנו"כ.
228 ט"ז סימן ק' ס"ק א'.
229 סימן ק"י סעי' ד' ובנו"כ.

מבזוּזֵי הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

בחינה מס' 7 – ד' תשרי תשנ"ו

מבחן הסמכה יורה יורה שאלות בהלכות איסור והיתר

הוראות לנבחנים :

1. מבחן זה מורכב משני חלקים :
חלק א' : בו 10 שאלות והוא מרכיב 70% מתוצאות המבחן.
חלק ב' : בו 12 שאלות, יש לענות בו על 10 שאלות והוא מרכיב 30% מתוצאות המבחן.
2. בכל תשובה חובה להתייחס במידת האפשר למקור בש"ס ובשיטות הראשונים, והכרעת השו"ע והרמ"א ונושאי עליהם, גם אם זה לא צויין במפורש בגוף השאלה.
3. נא לכתוב בכתב יד ברור על צד אחד בלבד של הדף ולהשאיר שוליים.

שאלות חלק א'

א. "דם משרק שריק" ו"כבולעו כד פולטו"

1. האם כללים אלו מוסכמים על דעת כל הראשונים?²³⁰
2. באר את ההלכות התלויות בכללים אלו!

ב.

1. בשר שנמלח בלא הדחה – מה דינו?²³¹
2. בשר שנטחן בלא מליחה – מה דינו?²³²
3. בשר שנתבשל בלא מליחה – מה דינו?²³³

ג. בשר שנמלח בכלי שאינו מנוקב²³⁴

1. מה דין הבשר והכלי?
2. מהו שיעור הזמן שישהה הבשר בכלי כדי שיאסר?
3. מהו שיעור הבשר הנאסר, האם רק מה שבתוך הציר, או כל החתיכה, ומה הדין בחתיכה שע"ג חתיכה?
4. מהו שיעור המלח שנמלח בו הבשר כדי שיאסר, האם אפילו בשיעור מליחה לצלי, או רק בשיעור מליחה לקדרה?

230 סימן ע' סעי' א', סימן ע"ב סעי' ב'.

231 סימן ס"ט סעי' ב'.

232 סימן ס"ט סעי' ד', יביע אומר, ילקוט יוסף לסימן ס"ט, סעי' נ"ח.

233 סימן ס"ט סעי' י"א.

234 סימן ס"ט סעי' י"ח.

מבזוזי הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

ד. האם נוהג דין חני"נ בכ"א מהאופנים הללו:²³⁵

1. תערובת יבש ביבש.²³⁶
2. תערובת לח בלח.²³⁷
3. נותן טעם לפגם.²³⁸
4. בכלים.²³⁹
5. באיסור דרבנן.²⁴⁰
6. בכבוש הרי הוא כמבושל.²⁴¹

ה. אילו דברים אסורים משום בב"ח: מהתורה, מדרבנן, ומשום מראית העין, ומה הנ"מ לדינא בין שלוש הדרגות הללו?²⁴²

ו. כלים של בשר וחלב שהודחו במים רותחים בכיור אחד:²⁴³

1. מה דין הכלים והכיור?
2. ומה הדין כשהודחו בזה אחר זה.
3. באר את הצדדים להתיר או לאסור הדחת כלים של בשר וחלב במדיח כלים בבת אחת!

ז. תתאה גבר

1. מאי נ"מ בזה לענין איסור והיתר?²⁴⁴
2. האם יש נאמנות לקפילא לסתור כלל זה לקולא ולחומרא?
3. האם דין זה נוהג גם בכלים?²⁴⁵

ח. נותן טעם לפגם:²⁴⁶

1. מה גדר נטל"פ "באיסור" ו"בכלי איסור"?
2. האם אמרינן נטל"פ גם בבב"ח?²⁴⁷
3. מדוע אסור להשתמש לכתחילה בכלי שאינו בן יומו?
4. אימתי נאסר גם דבר פגום?²⁴⁸

-
- 235 סימן צ"ב סעי' ד'.
236 רמ"א סימן צ"ב סעי' ד'.
237 רמ"א סימן צ"ב סעי' ד'.
238 ט"ז סימן ק"ג ס"ק ו'.
239 סימן צ"ח סעי' ה' ובנו"כ.
240 ט"ז סימן צ' ס"ק ד', וביעק"א שם.
241 פמ"ג במש"ז סימן ק"ו ס"ק ב', פמ"ג במש"ז סימן צ"ב ס"ק ט"ו.
242 סימן פ"ז סעי' א'-ח' ובנו"כ.
243 סימן צ"ה סעי' ג'-ד'.
244 סימן ק"ה סעי' ג', סימן צ"א סעי' ד'.
245 רמ"א סימן ק"ה סעי' ג', ש"ך ס"ק י', פמ"ג בשפ"ד שם.
246 סימן ק"ג סעי' ו'-ז'.
247 חו"ד סימן ק"ג ס"ק א'.
248 רמ"א סימן ק"ג סעי' א' ובפתי"ש ס"ק א'.

מבזוזלי הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

ני"ט בר נ"ט²⁴⁹

- ט. 1. האם היתר זה נוהג רק בדרך "עירווי" או אפילו בדרך "בישול" ו"צלי"?
2. האם היתר זה נוהג גם לכתחילה או רק בדיעבד, ומה גדר דיעבד לענין זה?
3. האם היתר זה נוהג רק בבב"ח או אפילו בשאר איסורים?

- י. 1. אימתי ס"ס משם אחד נחשב לס"ס?²⁵⁰
2. אימתי מודה הש"ך שס"ס שאינו מתהפך נחשב לס"ס, ומדוע?²⁵¹

שאלות חלק ב'

- א. 1. האם דם שבשלו אסור מהתורה או מדרבנן?²⁵²
2. מה דעת השו"ע בזה? הוכח!²⁵³
3. ציין לפחות ד' נ"מ לדינא שיש לנו בזה!²⁵⁴
- ב. 1. מהו מעשה דרש"י?²⁵⁵
2. באר את שיטות הראשונים בזה, וכיצד נפסקה ההלכה?²⁵⁶

ג. דעת הרמב"ם בענין החליטה שאחר המליחה²⁵⁷

1. מה הטעם לחומר זה?
2. האם צריך לחוש לזה לכתחילה, ולמה?

ד. כיסוי קדירה²⁵⁸

- באר מה דין התבשיל שבתוך הקדירה בכ"א מהאופנים הללו:
1. טיפת חלב רותח שנפלה על כיסוי קדירה.²⁵⁹
2. כיסוי חלבי חם ע"ג סיר בשרי חם.²⁶⁰
3. כיסוי קר ע"ג סיר חם.²⁶¹
4. כיסוי חם ע"ג סיר קר.²⁶²

249	סימן צ"ה סעיף א'-ב'.
250	סימן ק"י, ש"ך כללי ס"ס דינים י"א-י"ב.
251	ש"ך כללי ס"ס דינים י"ג-ט"ו.
252	פמ"ג בפתיחה להלכות מליחה.
253	פמ"ג בפתיחה להלכות מליחה.
254	פמ"ג בפתיחה להלכות מליחה.
255	סימן ס"ט סעיף כ'.
256	סימן ס"ט סעיף כ'.
257	סימן ס"ט סעיף י"ט.
258	סימנים צ"ב-צ"ג.
259	רמ"א סימן צ"ב סעיף ז', ט"ז ס"ק כ"ח.
260	רמ"א סימן צ"ג ובש"ך.
261	רמ"א סימן צ"ג ובש"ך.
262	רמ"א סימן צ"ג ובש"ך.

מבזוזני הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

- ה. דבר המעמיד²⁶³
1. מדוע אינו מתבטל אפילו באלף?²⁶⁴
 2. האם איסור דבר המעמיד נוהג גם כשהעמידו בדבר האסור מדרבנן?²⁶⁵
 3. האם איסור זה וזה גורם נוהג באיסור דבר המעמיד?²⁶⁶
- ו. מה דעת הפוסקים בענין הנחת מאכל צונן בכלי שבלע איסור בצונן?²⁶⁷
- ז. טיפת חלב שנפלה על החתיכה שבקדירה²⁶⁸
1. מתי מתירים לצרף את כל הקדירה כדי לבטלה בששים?
 2. מתי צריך ששים בחתיכה כדי לבטלה?
 3. מתי סגי בקליפה?
 4. מתי צריך ששים כנגד כל החתיכה?
- ח. נאמנות עכו"ם בתערובת או"ה²⁶⁹
1. האם צריך שיהא אומן, או מסל"ת או תרוייהו?
 2. האם נאמן להקל ולהחמיר?
 3. האם צריך לחפש אחריו גם כשיש ששים כנגד האיסור?
 4. מדוע האמינוהו?
- ט. באילו אופנים מותר להרבות על איסור שנפל להיתר כדי לבטלו?²⁷⁰
- י. באילו אופנים גם דבר שיש לו מתירין בטל בששים?²⁷¹
- יא. 1. מהי הגדרת קבוע דרבנן?²⁷²
2. מה ההבדל להלכה בין קבוע דרבנן לקבוע דאורייתא, ומדוע?²⁷³
- יב. באר בדין ספק בגוף ספק בתערובת את מקור הדין, וכל פרטיו!²⁷⁴

כה3חה!!!

-
- 263 סימן פ"ז סעי' י"א.
264 פמ"ג בפתיחה לתערובות ח"ג פ"א ד"ה ודבר.
265 דרכ"ת פ"ז סעי' קמ"ה (ובקיצושי"ע של הרב פפויפר).
266 סימן פ"ז סעי' י"א ובנו"כ.
267 סימן צ"א סעי' ב' ובנו"כ.
268 סימן צ"ב סעי' ב' ד' ובנו"כ.
269 סימן צ"ח סעי' א' ובנו"כ.
270 סימן צ"ט סעי' ה' ו' ובנו"כ.
271 סימן ק"ב.
272 סימן ק"י סעי' ה'.
273 סימן ק"י סעי' ג' ו'.
274 סימן ק"י סעי' ט' ובנו"כ.

מבזוּזֵי הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

בחינה מס' 8 – י"ט אדר תשנ"ו

מבחן הסמכה יורה יורה שאלות בהלכות איסור והיתר

הוראות לנבחנים:

1. מבחן זה מורכב משני חלקים:
חלק א': בו 10 שאלות והוא מרכיב 70% מתוצאות המבחן.
חלק ב': בו 12 שאלות, יש לענות בו על 10 שאלות והוא מרכיב 30% מתוצאות המבחן.
2. בכל תשובה חובה להתייחס במידת האפשר למקור בש"ס ובשיטות הראשונים, והכרעת השו"ע והרמ"א ונושאי כליהם, גם אם זה לא צויין במפורש בגוף השאלה.
3. נא לכתוב בכתב יד ברור על צד אחד בלבד של הדף ולהשאיר שוליים.

שאלות חלק א'

- א. מה דין בשר שנמלח ולא הודח אחר המליחה, בכ"א מאופנים הללו: ²⁷⁵
 1. נתבשל.
 2. נפל לכלי שני שהיד סולדת בו.
 3. נפל לכלי שני שהיד סולדת בו ויש בו דבר חריף.
- ב. בשר ששהה ג' ימים בלא הדחה ומליחה, שנתערב בחתיכות אחרות שלא שהו ג' ימים, ומלח את כולן יחדיו, מה דין הבשר ושאר החתיכות? ²⁷⁶
- ג. בשר שנתבשל בלא מליחה שנתערב בחתיכות אחרות, מה דין הבשר ושאר החתיכות? ²⁷⁷
- ד. דבר המעמיד – שאינו בטל אפילו באלף ²⁷⁸
 1. מהו שיעור הזמן שישהה המעמיד, כדי לאסור?
 2. האם דין זה נוהג גם כשיש עמו היתר המעמיד?
 3. למ"ד "זה וזה גורם" מותר, האם הוא אף לכתחילה או רק בדיעבד?
- ה. באר היטב באילו אופנים אין נוהגים דין חנ"נ, אליבא דכ"ע. ²⁷⁹

ו. נ"ט בר נ"ט ²⁸⁰

1. האם היתר זה נוהג גם בבישול וצלי?
2. האם היתר זה נוהג לכתחילה?
3. האם היתר זה נוהג רק בבב"ח או גם בשאר איסורים?

275 סימן ס"ט סעי' ט' ובנו"כ.

276 סימן ס"ט סעי' י"ד ובש"ך.

277 סימן ס"ט סעי' י"ד ובנו"כ.

278 סימן פ"ז סעי' י"א ובנו"כ.

279 סימן צ"ב סעי' ד'.

280 סימן צ"ה סעי' א'-ב'.

מבזוזי הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

אין מבטלין איסור לכתחילה²⁸¹

ז.

1. האם איסור זה הוא דרבנן או דאורייתא, ומה הנ"מ בזה להלכה?²⁸²
2. האם דין זה נוהג גם באיסור דרבנן?²⁸³

ח. באר היטב לפחות שלושה דברים המונעים את ביטול האיסור (מלבד דבר המעמיד ודשיל"מ), ולמה?²⁸⁴

נותן טעם לפגם²⁸⁵

ט.

1. מדוע אסור להשתמש לכתחילה בכלי שאינו בן יומו, ואילו מאכל שנתבשל בו מותר לאוכלו אפילו לכתחילה?
2. באילו כלים יש צד להתיר אפילו לכתחילה כשאינם ב"י?
3. באילו מאכלים יש לאסור את אכילתן, אפילו שנתבשלו בכלי שאינו ב"י?

כללי ספק ספיקא²⁸⁶

י.

באר את דעות הפוסקים, בכ"א מהדינים הללו:

1. ספק ספיקא המתהפך.²⁸⁷
2. ספק ספיקא משם אחד.²⁸⁸
3. ספק ספיקא שנודע ספק אחד תחילה ואח"כ נודע הספק השני.²⁸⁹

שאלות חלק ב'

- א. מהו שיעור זמן הצלי, לאכילת בשר או לבישולו?²⁹⁰
- ב. מדוע הצריך הרמב"ם חליטה אחר המליחה, ולמה אין נוהגין חומרא זו בזה"ז?²⁹¹
- ג. בשר שנטחן בלא מליחה, האם יש לו תקנה, ולמה?²⁹²
- ד. בצל שחתכו בסכין של בשר, ואח"כ נתבשל בתבשיל של חלב שיש בו ששים כנגדו, האם גם הבצל מותר, ומה הדין בזה כשחתך הבצל בסכין של איסור?²⁹³

281 סימן צ"ט סעי' ה'-ו'.
282 ש"ך סימן צ"ט ס"ק ז', פת"ש ס"ק ג', רעק"א ס"ק ב'.
283 סימן צ"ט סעי' ו'.
284 סימן ק', סימן ק"א, סימן ק"י סעי' א'.
285 סימן ק"ג.
286 סימן ק"י סעי' ט'.
287 ש"ך כללי ס"ס דינים י"ג-ט"ו, פמ"ג בשפ"ד ס"ק ט"ו.
288 ש"ך כללי ס"ס דינים י"א-י"ב.
289 סימן ק"י סעי' ט' ובנו"כ.
290 רמ"א סימן ע"ו סעי' ב' ובש"ך ס"ק י"ג-י"ד, סימן ס"ט סעי' כ"א.
291 סימן ס"ט סעי' י"ט.
292 סימן ס"ט סעי' ד', יביע-אומר, ילקוט יוסף לסימן ס"ט סעיף ג"ח.
293 סימן צ"ו סעי' א'-ג' ובנו"כ.

מבזוזי הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

- ה. האוכל בשר ואח"כ רוצה לאכול תבשיל שנתבשל בקדרה חלבית בת יומא, האם צריך להמתין ו"ש?²⁹⁴
- ו. לחם שחתכו בסכין (נקי) של בשר, האם מותר לאוכלו לכתחילה עם חלב?²⁹⁵
- ז. הדחת כלים²⁹⁶
1. כלים של בשר וחלב שהודחו יחדיו במים רותחין בכיור אחד, מה דין הכלים והכיור?
 2. ומה הדין כשהודחו בזה אחר זה?
 3. באר את הצדדים להתיר או לאסור, הדחת כלים של בב"ח במדיח כלים!
- ח. טעם כעיקר²⁹⁷
1. האם טעם כעיקר דאורייתא או דרבנן, ומה דעת השו"ע בזה?
 2. האם יש לחלק בזה בין שנתערב ממשות האיסור, או רק טעמו?
- ט. דבר שיש לו מתירין - שאינו בטל אפילו באלף²⁹⁸
1. מה הטעם לחומרא זו?²⁹⁹
 2. באילו אופנים אין נוהגין חומרא זו, ולמה?³⁰⁰
 3. חמץ בפסח האוסר במשהו, האם זה מדין דשיל"מ או מטעם אחר, ומה הנ"מ בזה לדינא?³⁰¹
 4. האם יש להקל בס"ס בדבר שיל"מ?³⁰²
- י. ריחא זיעה
1. מה ההבדל ביניהם לענין הלכה?³⁰³
 2. שימוש בתא אפיה אחד לבשר וחלב, האם יש בו איסור ריחא או איסור זיעה?³⁰⁴
- יא. תערובת כלים³⁰⁵
1. כלים של או"ה שנתערבו, מה דין הכלים?
 2. האם יש לחלק בזה בין כלי חרס לכלי מתכת?
 3. מה הדין בזה כשנתערבו כלי חלב עם כלי בשר?
- יב. מהו גדר קבוע דאורייתא וקבוע דרבנן, ומה הנ"מ לדינא ביניהם?³⁰⁶

מהצחקה!!!

-
- 294 סימן פ"ט סעי' ג'
295 סימן פ"ט סעי' ד' (סימן צ"ו סעיף ה') ובנו"כ.
296 סימן צ"ה סעי' ג'-ד' ובנו"כ.
297 סימן צ"ח סעי' ב' ובנו"כ ובפמ"ג בפתיחה.
298 סימן ק"ב.
299 ט"ז סימן ק"ב ס"ק א', ה'.
300 סימן ק"ב.
301 רמ"א סימן ק"ב סעי' ד', ש"ך ס"ק י"ג-י"ד.
302 רמ"א סימן ק"ב סעי' ח' ובנו"כ.
303 סימן צ"ב סעי' ח', סימן ק"ח סעי' א'-ב'.
304 סימן צ"ב סעי' ח', סימן ק"ח סעי' א'-ב' [וראה בפוסקי זמנינו, כגון: ספר כשרות ושבת במטבח המודרני, קיצושי"ע של הרב פפויפר, תחומין ועוד].
305 סימן ק"ב סעי' ג' ובנו"כ.
306 סימן ק"ב סעי' ג'-ו'.

מבזוּזֵי הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

בחינה מס' 9 – אב תשנ"ו

מבחן הסמכה יורה יורה שאלות בהלכות איסור והיתר

הוראות לנבחנים :

1. מבחן זה מורכב משני חלקים :
חלק א' : בן 10 שאלות והוא מרכיב 70% מתוצאות המבחן.
חלק ב' : בן 12 שאלות, יש לענות בו על 10 שאלות והוא מרכיב 30% מתוצאות המבחן.
2. בכל תשובה חובה להתייחס במידת האפשר למקור בש"ס ובשיטות הראשונים, והכרעת השו"ע והרמ"א ונושאי עליהם, גם אם זה לא צויין במפורש בגוף השאלה.
3. נא לכתוב בכתב יד ברור על צד אחד בלבד של הדף ולהשאיר שוליים.

שאלות חלק א'

- א. מליח הרי הוא כרותח³⁰⁷
1. באילו אופנים דין "המליח" הוא ממש כדין "הרותח"?
 2. ובאילו אופנים אנו מחמירים ברותח של "בישול" – יותר מאשר רותח של "מליחה"?
- ב. מליחת כמה חתיכות יחד³⁰⁸
1. באר שלושה טעמים להתיר מליחת כמה חתיכות בשר יחד!
 2. מה הנ"מ ביניהם לדינא?
 3. האם שלושת הטעמים הללו מוסכמים על דעת כל הראשונים?
- ג. בשר קפוא³⁰⁹
1. בשר קפוא שנמלח ואח"כ הודח, האם יש לו תקנה לבישול ולצלי?
 2. ומה הדין בזה, כשרק מקצת החתיכה היתה קפואה?
 3. בשר מופשר שנמלח והוקפא קודם ששהה שיעור מליחה, מה תקנתו לבישול ולצלי?

307 סימן ס"ט סעי' י"ח.

308 סימן ע"י סעי' א'.

309 סימן ס"ט, ש"ד, דגמ"ר, פת"ש ובאר היטב בסוף סעי' א'.

מבזוזי הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

- ד. המתנה ו"ש בין בשר לחלב³¹⁰**
1. מדוע צריך להמתין שש שעות בין בשר לחלב?³¹¹
 2. האם אחר ו"ש צריך לקנח את החורים שבין שיניו, ומה הדין כשמרגיש בשר בין השיניים?³¹²
 3. האם צריך להמתין ו"ש בין גבינה קשה שנסרכת בשיניים – לבשר?³¹³
 4. האם מותר לקנח בגלידה חלבית בתוך סעודה בשרית, אחר שהמתין ו"ש?³¹⁴

- ה. כלי חרס³¹⁵**
1. כלי חרס אשר יש ספק אם נאסרו משום בב"ח, האם תועיל בהם הגעלה.
 2. כלי חרס שנאסרו משום בב"ח, האם מותר להשתמש בהם אחר י"ב חודש – בצונן או ברותח.

- ו. טיפת חלב שנפלה על דופן הקדרה³¹⁶**
- באר היטב את כל הפרטים והשיטות, באילו אופנים:
1. הקדרה והתבשיל אסורים.
 2. הקדרה אסורה והתבשיל מותר.
 3. הקדרה והתבשיל מותרים.

- ז. טעם כעיקר³¹⁷**
1. באר את יסוד פלוגתת הפוסקים בדין טעם כעיקר, האם הוא דאורייתא או דרבנן?
 2. האם דין זה נוהג גם באיסור בב"ח?
 3. מהי דעת השו"ע בזה?

- ח. תערובת כלים³¹⁸**
1. כלים של או"ה שנתערבו, מה דין הכלים?
 2. האם יש לחלק בזה, בין כי חרס לכלי מתכת?
 3. מה הדין בזה, כשנתערבו כלי חלב עם כלי בשר?

310	סימן פ"ט.
311	סימן פ"ט סעי' א'.
312	רמ"א סימן פ"ט סעי' א' ובשי"ך ס"ק ד'.
313	סימן פ"ט סעי' ב', ט"ז ס"ק ד', ש"ך ס"ק י"ז.
314	ש"ך ס"ק ה'.
315	סימן ע"ה.
316	סימן צ"ב סעי' ה'-ז'.
317	סימן צ"ח סעי' ב' ובנו"כ ובפמ"ג בפתיחה.
318	סימן ק"ב סעי' ג' ובנו"כ.

מבזוזני הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

נאמנות עכו"ם באיסור והיתר³¹⁹

.ט.

1. מדוע הוא נאמן?
2. האם נאמן רק להחמיר או גם להקל?
3. אם צריך שיהא מסל"ת, או קפילא, או שניהם?
4. כשיש ששים בקדרה, האם צריך לחפש אחר עכו"ם?

ספק ספיקא³²⁰

.י.

1. מתי אפשר לדון ס"ס, אפילו שאינו מתהפך, ולמה?³²¹
2. מתי אפשר לדון ס"ס, אפילו משם אחד, ולמה?³²²
3. ומה הדין כשנודע ספק אחד, ואח"כ נודע על הספק השני?³²³

שאלות חלק ב'

- .א. האם מותר **לצלוח בשר וכבד** יחד **ברשת אחת** והאם מותר לצלותם בזה אחר זה על גבי אותה רשת?³²⁴
- .ב. באר דעות רבותינו הראשונים בדין **זם שפירש ממקום למקום בחתיכה עצמה**, ומה דעת השו"ע בזה?³²⁵
- .ג. איתא בבית יוסף – שטוב לחוש במקום האפשר לחומרת הרמב"ם בענין **חליטת הבשר אחר שנמלח**, וא"כ מדוע לא מצאנו בזה"ז למי שנוהג חומרא זו (מלבד אחינו התימנים)?³²⁶
- .ד. **סכין בשרית (נקיה) שחתך בה לחם**, האם מותר לכתחילה לאוכלו עם גבינה?³²⁷
- .ה. **טיפת חלב שנפלה על חתיכת בשר שבקדרה**: פעמים שאנו מתירים לצרף כל הקדרה כדי לבטלה בששים, ופעמים צריך ששים בחתיכה כנגד החלב, ופעמים צריך ששים כנגד כל החתיכה, ופעמים סגי בקליפה. באר את כל האופנים הללו!³²⁸

319 סימן צ"ח סעי' א' ובנו"כ.

320 סימן קי"י סעי' ט'.

321 ש"ך כללי ס"ס דינים י"ג-ט"ו.

322 ש"ך כללי ס"ס דינים י"א-י"ב.

323 קי"י סעי' ט' ובנו"כ.

324 שו"ע ע"ג סעי' ד' ובנו"כ (שו"ע סימן ע"ו סעי' ד', וראה קיצושי"ע של הרב פפויפר סימן ה' פרק ד').

325 שו"ע סימן ס"ט סעי' י"א, סימן ס"ט סעי' י"ח, סימן ע"ו סעי' ב' ובנו"כ ובפמ"ג.

326 שו"ע סימן ס"ט סעי' י"ט (וראה בב"י).

327 שו"ע סימן פ"ט סעי' ד' ובנו"כ, שו"ע סימן צ"ו סעי' ה' ובנו"כ.

328 שו"ע סימן צ"ב סעי' א'-ד' ובנו"כ.

מבזוזי הסמכה לרבנות - הלכות איסור והיתר

- ו. האם דין חנ"נ נוהג בכ"א מהאופנים הללו: בבלוע, באיסור דרבנן, בתערובת לח בלח, בתערובת יבש ביבש?³²⁹
- ז. אילו דברים אסורים משום בב"ח: מהתורה, מדרבנן, משום מראית העין. ומה הנ"מ לדינא בין שלוש הדרגות הללו?³³⁰
- ח. כלי שנאסר מחמת כבישה, האם נאסר גם מה שלמעלה ממקום הכבישה. ואם בישלו בו היתר, כמה צריך שיהא בהיתר כדי לבטלו?³³¹
- ט. האם נ"ט בר נ"ט נוהג רק "בעירו", או גם "בבישול" ו"צלי"? והאם מותר לכתחילה לגרום נ"ט בר נ"ט, ומהו גדר "דיעבד" לענין זה?³³²
- י. מדוע דבר שיש לו מתירים אינו בטל אפי' באלף, ובאילו תנאים אין נוהגים חומרא זו?³³³
- יא. מה הנ"מ לדינא בין קבוע דרבנן לקבוע דאורייתא, ומדוע?³³⁴
- יב. מה דין ס"ס בתערובת איסור דרבנן, ומה הדין בזה כשיש ספק אחד בגוף וספק אחד בתערובת?³³⁵

מהפחה!!!

329 שוייע סימן צ"ח סעי' ה', שוייע סימן צ' סעי' א' ובט"ז ס"ק ד' וברעק"א ס"ק ב', שוייע סימן צ"ב סעי' ד' ובנו"כ.
330 שוייע סימן פ"ז סעי' א-ח' ובנו"כ.
331 ט"ז סימן ק"ה ס"ק א', ש"ך סימן צ"ח ס"ק י"ג, רמ"א סימן ק"ה סעי' א' ובנו"כ, חכמ"א נ"ז, י"א.
332 שוייע צ"ה סעי' א-ב' ובנו"כ [וראה גם בבדק-הבית (בב"ל)].
333 ט"ז סימן ק"ב ס"ק א', ה', סימן ק"ב.
334 שוייע סימן ק"י סעי' ג-ו' ובנו"כ.
335 שוייע סימן ק"י סעי' ט'.

מבזוני הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

בחינה מס' 10 – ו' תשרי תשנ"ז

מבחן הסמכה יורה יורה שאלות בהלכות איסור והיתר

הוראות לנבחנים:

1. **מבחן זה מורכב משני חלקים:**
חלק א': ובו 10 שאלות, והוא מרכיב של 70% מתוצאות המבחן.
חלק ב': ובו 12 שאלות, יש לענות בו על 10 שאלות והוא מרכיב של 30% מתוצאות המבחן.
2. בכל תשובה חובה להתייחס במידת האפשר למקור בש"ס ובשיטות הראשונים, והכרעת השו"ע והרמ"א ונוה"כ, גם אם זה לא צויין בפירוש בגוף השאלה.
3. נא לכתוב בכתב יד ברור, על צד אחד בלבד של הדף ולהשאיר שוליים.

שאלות חלק א'

א. ספיקות בכשרות המליחה³³⁶

מה דין בשר שנתבשל ואח"כ התעורר בו אחד מכל הספיקות הללו!

1. ספק אם נמלח.³³⁷
2. ספק אם נמלח תוך ג' ימים.³³⁸
3. ספק אם נמלח משני צדדיו.³³⁹
4. ספק אם שהה שיעור מליחה.
5. ספק אם הודח הדחה אחרונה.

ב. צלי בשר או כבד

1. מהו שיעור זמן צלייתו כדי להכשירו מדמו?³⁴⁰
2. האם צריך הדחה קודם הצליה, ולמה?³⁴¹
3. האם צריך הדחה אחר הצליה, ולמה?³⁴²
4. האם צריך לחותכו שתי וערב, ולמה?³⁴³

336 סימן ס"ט.

337 ט"ז ס"ק כ"ד ובנקה"כ.

338 רמ"א סימן ס"ט סעי' י"ג.

339 פת"ש ס"ק ט"ו.

340 סימן ס"ט סעי' כ"א, סימן ע"ו סעי' ב'.

341 סימן ע"ו סעי' ב'.

342 סימן ע"ו סעי' ב', רמ"א.

343 סימן ע"ג סעי' א', ג'.

מבזוּנֵי הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

- ג. הלב³⁴⁴**
1. מה הדין אם נמלח ונתבשל בלא קריעה?
 2. ומה הדין כשיש ספק אם נקרע קודם הבישול או אחר הבישול?
 3. אימתי לכ"ע א"צ קריעה?
- ד. דבר המעמיד**
1. מדוע אינו בטל אפילו באלף?³⁴⁵
 2. האם דין זה מוסכם על דעת כל הראשונים?³⁴⁶
 3. האם דין זה נוהג גם כשהעמידו בדבר האסור מדרבנן?³⁴⁷
 4. האם דין זה נוהג גם כשיש עמו היתר המעמיד?³⁴⁸
- ה. הרחקות בין בשר לחלב³⁴⁹**
1. באילו אופנים יכולים שני בני"א לאכול בשר וחלב על שולחן אחד, ללא שום היכר?
 2. ומתי יש מקום להחמיר בזה, אפילו כשיש היכר?
- ו. דבר חריף³⁵⁰**
1. מהו דבר חריף?
 2. מדוע אין נוהגין דין נ"ט בר נ"ט ודין נטל"פ בדבר חריף?
 3. דבר חריף שנחתך בסכין שהוא ספק של איסור או של היתר, מה דינו?
- ז. חתיכה נעשית נבלה³⁵¹**
1. מהי הסברה להחמיר בזה גבי בב"ח יותר מאשר בשאר איסורים?
 2. באילו אופנים לכ"ע לא אמרינן חני"נ בשאר איסורים?³⁵²
-
- 344 סימן ע"ב סעי' א'-ב'.
345 פמ"ג בפתחה לתערובות ח"ג פ"א ד"ה ודבר.
346 סימן פ"ז סעי' טי-י"א ובנו"כ.
347 דרכ"ת סימן פ"ז סעי' קמ"ה (ובקיצושי"ע של הרב פפויפר).
348 סימן פ"ז סעי' י"א ובנו"כ.
349 סימן פ"ח סעי' ב', ועיין עוד ב"עיקרי השולחן" בסוף סימן פ"ח בסימנך "למה סבא שרק".
350 סימן צ"ו.
351 סימן צ"ב סעי' ד'.
352 רמ"א.

מבזוני הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

ח. חתיכה הראויה להתכבד³⁵³

1. מהו גדר "חתיכה הראויה להתכבד"?³⁵⁴
2. האם דין זה נוהג גם באיסור דרבנן?³⁵⁵
3. האם דין זה נוהג גם בחתיכה שנאסרה רק כדי קליפה?³⁵⁶
4. מה הדין כשיש ספק אם היתה החתיכה ראויה להתכבד?³⁵⁷

ט. דבר שיש לו מתירין³⁵⁸

1. באילו אופנים אין נוהג דין דשיל"מ לכ"ע?³⁵⁹
2. האם דין זה נוהג גם באיסור דרבנן?
3. האם דין זה נוהג גם בספק איסור?³⁶⁰

י. ספק ספיקא³⁶¹

1. האם אפשר לדון ס"ס בדבר שיש לו חזקת איסור?
2. מתי לכ"ע אפשר לדון בזה ס"ס?

שאלות חלק ב'

א. הדחת הבשר קודם המליחה³⁶²

1. מה הם הטעמים העיקריים להדחה זו?
2. מה הנ"מ ביניהם לדינא?
3. כיצד פסקו בזה השו"ע ורמ"א?

ב. מליחת צד אחד³⁶³

1. בשר שנמלח רק בצד אחד ונתבשל, מה דינו?
2. ואם עדיין לא נתבשל, כיצד יש לנהוג בו?

353 סימן ק"א.

354 סימן ק"א.

355 רמ"א סימן ק"א סעי' א'.

356 רמ"א סימן ק"א סעי' ב', ש"ך ס"ק ו'.

357 רמ"א סימן ק"א סעי' א'.

358 סימן ק"ב.

359 סימן ק"ב סעי' ג'.

360 סימן ק"ב סעי' א'.

361 רמ"א סימן ק"ב סעי' ט', ש"ך כללי ס"ס דינים כ"ז-ל"ב, ט"ז ס"ק ט"ו, פמ"ג בשפ"ד כ"ז-כ"ח.

362 פמ"ג בפתיחה להלכות מליחה, סימן ס"ט סעי' א', ב', נוה"כ, וביעיקרי השולחן" בטבלה שבראש סימן ס"ט.

363 סימן ס"ט סעי' ד'.

מבזוּזֵי הַסְּמִיכָה לַרְבֵּנוֹת – הַלְכוֹת אִיסוּר וְהִיתָר

- ג. הדחת הבשר אחר המליחה**
1. מה הטעם להדחה זו?³⁶⁴
 2. אם נתבשל הבשר בלא הדחה, מה דינו?³⁶⁵
 3. עכו"ם המשמש בבית ישראל שנתן בשר לקדירה, ואין ידוע אם הדיחו, מה דינו?³⁶⁶
- ד. כיסוי קדרה³⁶⁷**
- כיסוי של קדירה חלבית שהונח ע"ג קדירה בשרית או להיפך, מה דין כיסוי והקדירה והתבשיל בכ"א מהאופנים הללו:
1. קדירה חמה וכיסוי חם.
 2. קדירה חמה וכיסוי צונן.
 3. קדירה צוננת וכיסוי חם.
- ה. תתאה גבר**
1. מאי נ"מ בזה לענין איסור והיתר?³⁶⁸
 2. האם דין זה נוהג בכלים?³⁶⁹
- ו. איסור בב"ח³⁷⁰**
- אלו דברים אסורים משום בב"ח - מהתורה, מדרבנן, משום מראית העין, ומאי נ"מ ביניהם להלכה?
- ז. נ"ט בר נ"ט³⁷¹**
1. האם מותר לגרום נ"ט בר נ"ט?
 2. האם דין זה נוהג רק בעירו, או גם בבישול וצלי?
 3. מהו גדר דיעבד לענין זה?
- ח. אין מבטלין איסור לכתחילה³⁷²**
1. האם דין זה הוא דאורייתא או דרבנן, ומה הנ"מ בזה לדינא?
 2. האם דין זה נוהג גם כשהאיסור דרבנן?
 3. אימתי כ"ע מודים שמותר לבטל איסור לכתחילה?

364 גר"א ס"ק ל"ב, פר"ח על הרמ"א סוף סעי' ט'.

365 סימן ס"ט סעי' ט'.

366 סימן ס"ט סעי' י'.

367 רמ"א סימן צ"ג, ובש"ד.

368 שו"ע סימן צ"א סעיף ד' ובנו"כ.

369 רמ"א סימן ק"ה סעיף ג' ובנו"כ.

370 סימן פ"ז, וע"ע ב"עיקרי השולחן", במפתח המפורט לסימנים ולסעיפים שבשו"ע, (סימן פ"ז).

371 שו"ע סימן צ"ה סעיפים א'-ב' ובנו"כ, ועיין עוד ב"עיקרי השולחן" בטבלאות המסכמות דין זה.

372 שו"ע סימן צ"ט סעיף ה' ובנו"כ.

מבזוּזֵי הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

ט. ריחא וזיעה³⁷³

1. מה הנ"מ ביניהם לדינא?
2. שימוש בתא אפייה אחד למאכלי בב"ח, האם יש בו איסור ריחא או איסור זיעה?

י. תערובת מין במינו יבש ביבש³⁷⁴

1. למ"ד דסגי חד בתרי, האם מותר לאוכלן בבת אחת?
2. והאם מותר לאדם אחד לאוכלן בזה אחר זה?
3. האם קמח בקמח, נדון כיבש ביבש?

יא. תערובת כלים³⁷⁵

1. כלים של או"ה שנתערבו, מה דין הכלים?
2. האם יש לחלק בזה, בין כלי חרס לכלי מתכת?
3. מה הדין בזה, כשנתערבו כלי חלב עם כלי בשר?

יב. ספק ספיקא³⁷⁶

גבינה שיש בה ספק אם היא של עכו"ם, האם אפשר לדון בה דין ס"ס - שמא לא העמידוה בקיבת נבלה, ולמה?

ההצחקה!

373 שו"ע סימן צ"ז סעי' ג', סימן ק"ח סעי' א'-ב', סימן צ"ב סעי' ח'.

374 שו"ע סימן ק"ט סעי' א', ש"ך ס"ק ג'.

375 שו"ע סימן ק"ב סעיף ג' ובנו"כ.

376 שו"ע סימן ק"י סעיף ט' ובנו"כ.

מבזוּנִי הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

בחינה מס' 11 – כ"ט אדר ב', תשנ"ז

מבחן הסמכה יורה יורה שאלות בהלכות איסור והיתר

הוראות לנבחנים:

1. מבחן זה מורכב משני חלקים:
חלק א': בו 10 שאלות, והוא מרכיב של 70% מתוצאות המבחן.
חלק ב': בו 12 שאלות, יש לענות בו על 10 שאלות והוא מרכיב של 30% מתוצאות המבחן.
2. בכל תשובה חובה להתייחס במידת האפשר למקור בש"ס ובשיטות הראשונים, והכרעת השו"ע והרמ"א ונוה"כ, גם אם זה לא צויין בפירוש בגוף השאלה.
3. נא לכתוב בכתב יד ברור, על צד אחד בלבד של הדף ולהשאיר שוליים.

שאלות חלק א'

א. הדחת הבשר קודם המליחה³⁷⁷

1. באר שלושה טעמים עיקריים להדחה זו!
2. מה הנ"מ ביניהם לדינא?
3. כיצד פסקו בהם השו"ע ורמ"א?

ב. מעשה דרש"י³⁷⁸

1. באר את שיטות הראשונים במעשה דרש"י!
2. כיצד פסקו בו השו"ע והרמ"א?

ג. בשר ששהה ג' ימים בלא מליחה³⁷⁹

1. האם מותר לבשלו אחר הצלי?
2. האם גם בשר קפוא הוא בכלל חומרא זו?³⁸⁰
3. האם יש להקל בזה בכבד יותר מבבשר, ומדוע?³⁸¹

ד. חתיכה נעשית נבלה

1. האם אומרים חנ"נ בחלב שנפל לבשר עוף?³⁸²
2. לדעת הפוסקים דקיי"ל חנ"נ אף בשאר איסורים, האם הוא דרבנן או דאורייתא?³⁸³
3. באילו אופנים אין אומרים חנ"נ בשאר איסורים אליבא דכ"ע?

377 פמ"ג בפתיחה להלכות מליחה, סימן ס"ט סעי' א'-ב', נוה"כ, ובי"עקרי השולחן" בטבלא שבראש סימן ס"ט.
378 סימן ס"ט סעי' כ'.
379 סימן ס"ט סעי' י"ב.
380 אגרות משה, יביע אומר.
381 שו"ת ס"ק נ"א, יחווה דעת.
382 ט"ז סימן צ' ס"ק ד', וברעק"א שם.
383 ט"ז סימן צ"ב ס"ק י"א, שו"ת ס"ק י"ב, רעק"א ס"ק ח', פמ"ג בשפ"ד ס"ק י"ב.

מבזוני הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

ה. אפשר לסוחטו³⁸⁴

1. באר מהו דין אפשר לסוחטו, וכיצד פסקו בו הראשונים.
2. האם דין זה שונה מדין חניי, ומדוע?
3. מה דעת השו"ע בזה? הוכח!

ו. דבר חריף ודבר שמן

1. באר את כל הנ"מ הידועות לך שבין דבר חריף לאינו חריף, ומדוע?³⁸⁵
2. וכן הנ"מ לדינא שבין שמן לכחוש.³⁸⁶

ז. חתיכה הראויה להתכבד³⁸⁷

1. מהו גדר חתיכה הראויה להתכבד?
2. חתיכה הראויה להתכבד רק לגויים, האם נוהג בה דין חהר"ל?³⁸⁸
3. בשר הבלוע בחלב או בשאר איסורים, האם נוהג בו דין חהר"ל?³⁸⁹
4. האם יש להתיר תערובת של חהר"ל כשנחתכה אחת מהן כשם שאנו מתירים כשנפלה אחת מהן לים, ומדוע?³⁹⁰

ח. נותן טעם לפגם

1. מהו גדר נטל"פ באיסור ובכלי איסור?³⁹¹
2. האם דין נטל"פ נוהג גם בבב"ח?³⁹²
3. באר את פלוגתת הרשב"א והר"ן בדין נטל"פ, והנ"מ ביניהם לדינא!³⁹³

ט. טעם כעיקר³⁹⁴

1. האם טעם כעיקר דאורייתא או דרבנן?
2. הוכח מה דעת השו"ע בזה.
3. האם יש לחלק זה בין נתערב ממשות האיסור או טעמו בלבד?
4. והאם יש לחלק בזה בין איסור בב"ח לשאר איסורים?

384 סימן צ"ב סעי' ד', סימן ק"י סעי' א' ובנו"כ.
385 פמ"ג במש"ז סימן ס"ט ס"ק כ"א, רמ"א סימן ס"ט סעי' ט' ובש"ך ס"ק ל"ח, רמ"א סימן ק"ח סעי' א', פמ"ג במש"ז סימן צ"ה ס"ק א'.
386 סימן ק"ה סעי' ד'-ט' ובנו"כ.
387 סימן ק"א.
388 פת"ש ס"ק ד'.
389 סימן ק"א סעי' ב'.
390 סימן ק"א סעי' ז', סימן ק"י סעי' ז'.
391 סימן ק"ג.
392 חו"ד סימן ק"ג ס"ק א'.
393 סימן ק"ג סעי' ב'.
394 סימן צ"ח סעי' ב' ובנו"כ ובפמ"ג בפתיחה.

מבזוני הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

י. ספק ספיקא³⁹⁵

1. מה דין ס"ס במקום חזקת איסור?³⁹⁶
2. מתי ניתן לדון ס"ס שאינו מתהפך, ולמה?³⁹⁷
3. באיזה אופן ס"ס משם אחד נחשב לס"ס?³⁹⁸

שאלות חלק ב'

א. בשר שנמלח בכלי שאינו מנוקב³⁹⁹

1. באר שני טעמים לאסור בשר שנמלח בכלי שאינו מנוקב, והנ"מ ביניהם לדינא!
 2. מהי הכרעת השו"ע והרמ"א בזה?
 3. כבד שנמלח בכלי שאינו מנוקב, מה דינו?
- ב. האם יש נ"מ לדינא בין ציר שפורש אחר זמן מליחה (תוך י"ב שעות) לדם שפירש תוך זמן מליחה?⁴⁰⁰
- ג. באר ג' טעמים להיתר מליחת כמה חתיכות בשר יחדיו, והנ"מ ביניהם לדינא!⁴⁰¹
- ד. האם מליחה עוברת דרך העצמות, וא"כ מדוע אנו מצריכים במליחת הראש נקיבת עצם הגולגולת?⁴⁰²
- ה. כף של חלב שנתחבה לקדירה של בשר שתי פעמים, האם צריך פעמיים ששים, ומה הדין בזה לגבי חתיכת בשר שנפלה ליורה של חלב שתי פעמים?⁴⁰³
- ו. טיפת חלב שנפלה על החתיכה, באילו אופנים היא אוסרת גם את שאר החתיכות, ובאילו אופנים היא אוסרת את שאר החתיכות רק כדי קליפה, ובאילו אופנים אינה אוסרת כלל את שאר החתיכות?⁴⁰⁴
- ז. האם דין העצמות הוא כדין בשר ממש לענין בב"ח או שאר איסורים?⁴⁰⁵
- ח. באילו אופנים מותר לאכול בשר על שולחן שעומד עליו חלב, והאם מועיל בזה שומר כשם שמועיל שומר גבי שבת ונידה?⁴⁰⁶

395 סימן ק"י.

396 רמ"א סימן ק"י סעי' ט', ש"ך כללי ס"ס דינים כ"ז-ל"ב, ט"ז ס"ק ט"ו, פמ"ג בשפ"ד כ"ז-כ"ח, ש"ך דין כ'.

397 ש"ך כללי ס"ס דינים י"ג-ט"ו.

398 ש"ך כללי ס"ס דינים י"א-י"ב.

399 סימן ס"ט סעי' י"ח.

400 סימן ס"ט.

401 סימן ע' סעי' א'.

402 סימן ע"א.

403 סימן צ"ד סעי' ב', סימן צ"ח סעי' ד' ובנו"כ.

404 סימן צ"ב סעי' ב', ד' ובנו"כ.

405 סימן פ"ז סעי' ז', סימן צ"ט סעי' א'.

406 סימן פ"ח סעי' ב', רעק"א ס"ק א'.

מבוזזי הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

ט. באר שני טעמים מדוע אסור לבשל לכתחילה בכלי איסור שהוא בן יומו, והנ"מ ביניהם לדינא!⁴⁰⁷

י. באר בקצרה את כל הדברים שאין חל בהם תורת הביטול אפילו באלף, ומדוע?⁴⁰⁸

יא. נותן טעם בר נותן טעם:⁴⁰⁹

1. האם מותר לגרום נ"ט בר נ"ט לכתחילה, ומה גדר דיעבד לענין זה?
2. האם דין זה נוהג גם בשאר איסורים או רק באיסור בב"ח, ולמה?
3. באילו אופנים אין נוהג דין נ"ט בר נ"ט אפילו בבב"ח?

יב. איסור שנפל לקדירה ואין ידוע לאיזו קדירה, מה דין כל הקדירות?⁴¹⁰

מה3חה!!!

407 סימן צ"ג, סימן קכ"א.

408 סימנים קי-ק"ג, סימן ק"י סעי' א'.

409 סימן צ"ה סעי' א"ב'.

410 סימן קי"א.

מבזוּנֵי הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

בחינה מס' 12 – כ"ו תמוז, תשנ"ז

מבחן הסמכה יורה יורה שאלות בהלכות איסור והיתר

הוראות לנבחנים:

1. מבחן זה מורכב משני חלקים:
חלק א' ובו 12 שאלות, יש לענות בו על 10 שאלות בלבד והוא מרכיב של 70% מתוצאות המבחן.
חלק ב' ובו 10 שאלות, והוא מרכיב של 30% מתוצאות המבחן.
2. בכל תשובה חובה עליך להתייחס במידת האפשר למקור בש"ס ובשיטות הראשונים, והכרעת השו"ע והרמ"א ונוה"כ, גם אם זה לא צויין בפירוש בגוף השאלה.
3. נא לכתוב בכתב יד ברור, על צד אחד בלבד של הדף ולהשאיר שוליים.

שאלות חלק א'

- א. מליחה על צד אחד⁴¹¹
לדעת הרמ"א גבי עוף שלא נמלח מבפנים, באילו אופנים הוא מותר גם בלא מליחה שנית, ובאילו אופנים הוא מותר רק במליחה שנית, ובאילו אופנים הוא מותר רק בצליה?
- ב. מליחת כמה חתיכות יחדיו⁴¹²
באר ג' טעמים להתיר מליחת כמה חתיכות בשר יחדיו, והנ"מ ביניהם לדינא, והוכח כיצד הכריעו בהם השו"ע והרמ"א.
- ג. מולייתא⁴¹³
עופות או גדיים שמלאום בבשר כדי לצלותם, באר את כל האופנים לאסור או להתיר את החיצון והפנימי!
- ד. הרחקות בין בשר לחלב
1. שני בני"א שמכירים זא"ז האוכלים על שולחן אחד בשר וחלב, האם צריך היכר ביניהם גם כאשר יש עוד בני"א המסובין עמהם?⁴¹⁴
2. ומה הדין בזה באדם אחד האוכל בשר על שולחן שעומד עליו חלב?⁴¹⁵
3. האם יש להשוות או לחלק דין זה – מדין נידה (האוכלת עם בעלה על שולחן אחד) ושבט (הלומד לאור הנר) אשר קי"ל דמהני בהם שמירת בני"א יותר מסתם היכר?⁴¹⁶

411 סימן ס"ט סעי' ד'.

412 סימן ע' סעי' א'.

413 סימן ע"ז.

414 סימן פ"ח סעי' ב', פתי"ש ס"ק ד'.

415 באר היטב ס"ק א'.

416 רעק"א ס"ק א'.

מבזוני הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

- ה. חתיכה נעשית נבלה⁴¹⁷
1. האם אומרים חנ"נ באיסור בב"ח דרבנן?
 2. הטי"ז העלה בזה פלוגתא בין השו"ע ורמ"א – מדין הכחל. באר ראייה זו, והאם יש מקום לדחותה?
- ו. אפשר לסוחטו – אסור⁴¹⁸
1. האם דין אפשר לסוחטו – אסור, נוהג רק באיסור בב"ח או גם בשאר איסורים?
 2. האם דין חנ"נ ודין אפשר לסוחטו הם שני ענינים שונים, או ענין אחד?
- ז. מעמיד⁴¹⁹
1. גבינה שהעמידה בעור כשרה, מדוע אנו מתירים בששים, ומאי שנא מדין המעמיד בעור נבלה שאנו אוסרים אפילו באלף?
 2. מדוע אסור לכתחילה להעמיד בעור כשרה, גם כשידוע בודאות שיש ששים?
 3. באיזה אופן יש מקום להקל בזה אף לכתחילה, ומדוע?
- ח. טעם כעיקר
- באר היטב את פלוגתת רבותינו הראשונים האם טעם כעיקר אסור מדאורייתא או מדרבנן, והוכח כיצד הכריע בזה השו"ע!⁴²⁰
- ט. עצמות
1. האם עצמות האיסור מצטרפים להיתר?⁴²¹
 2. למ"ד שעצמות מצטרפים להיתר, מדוע הקדרה עצמה אינה מצטרפת להיתר?⁴²²
- י. איסור דבוק⁴²³
1. איסור הדבוק בהיתר (כגון לב המחובר לחתיכת עוף) שנפל לתבשיל של היתר, האם צריך ששים רק כנגד האיסור או כנגד כל החתיכה, ומדוע?
 2. האם יש לכרוך דין זה בפלוגתת השו"ע ורמ"א – בדין חנ"נ בשאר איסורים?
 3. האם איסור דבוק נוהג גם באיסור דרבנן?

417 ט"ז סימן צ' ס"ק ד' ברעק"א שם.

418 סימן צ"ב סעי' ד', סימן ק"ו סעי' א' ובנו"כ.

419 סימן פ"ז סעי' טי-י"א ובנו"כ.

420 סימן צ"ח סעי' ב' ובנו"כ, ובפמ"ג בפתיחה.

421 סימן צ"ט סעי' א', ש"ך ס"ק א', פמ"ג בשפ"ד ס"ק ב'.

422 ט"ז ס"ק ב', ובפמ"ג במש"ז ס"ק ב'.

423 ט"ז סימן צ"ב ס"ק י"ב, פמ"ג במש"ז ס"ק י"ב.

מבזוני הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

טעימת קפילא⁴²⁴ .יא.

1. באר פלוגתת רבותינו הראשונים, באילו אופנים האמינו לעכו"ם בטעימת קדרה של או"ה?
2. כיצד הכריע בהם השו"ע?
3. מדוע גם בצירוף כל האופנים הללו, פסק הרמ"א שבזה"ז אין לסמוך על עכו"ם?

חתיכה הראויה להתכבד⁴²⁵ .יב.

1. באר פלוגתת רבותינו הראשונים מהו גדר חהר"ל, וכיצד הכריע בהם השו"ע?⁴²⁶
2. ומה דין חהר"ל רק לגויים?⁴²⁷
3. מדוע חהר"ל שנתערבה באחרות ואח"כ נפלה אחת מהן לים, הותרו כולן. ואילו בנחתכה אחת מהן לחתיכות, לא הותרו כולן?⁴²⁸

שאלות חלק ב'

- א. פרט ובאר ארבע דרגות באיסור דם : דם שיש בו כרת, דם האסור מהתורה, דם האסור מדרבנן, דם המותר גם מדרבנן.⁴²⁹
- ב. האם מליחה עוברת דרך העצמות, וא"כ מדוע צריך לנקב את עצם הגולגולת קודם למליחת הראש?⁴³⁰
- ג. דם שנמלח או נתבשל או נכבש, האם הוא אסור מהתורה או מדרבנן?⁴³¹
- ד. באר שני טעמים להתיר במעשה דרש"י, והוכח כיצד הכריעו בהם השו"ע והרמ"א?⁴³²
- ה. האוכל בשר בשיניים תותבות, האם צריך להמתין שש שעות כדי לשתות חלב כשמניח את השיניים התותבות מחוץ לפיו?⁴³³
- ו. פת שחתכו בסכין של בשר, האם מותר לאוכלו עם גבינה?⁴³⁴

424 סימן צ"ח סעיף א' ובנו"כ.

425 סימן ק"א.

426 סימן ק"א.

427 פתי"ש ס"ק ד'.

428 סימן ק"א סעיף ז', סימן ק"י סעיף ז' ובנו"כ.

429 סימן ס"ו סעיף א', ט', י', סימן ס"ז סעיף א', פמ"ג בפתיחה.

430 סימן ע"א.

431 פמ"ג בפתיחה.

432 סימן ס"ט סעיף כ'.

433 סימן פ"ט סעיף א', לפי רש"י צריך להמתין משום שהבשר משאיר טעם עד זמן ארוך.

434 סימן פ"ט סעיף ד' ובנו"כ, (ועיין עוד בסימן צ"ו סעיף ה').

מבזוּזֵי הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

- ז. באילו אופנים אין נוהג דין חנ"נ אליבא דכ"ע?⁴³⁵
- ח. באילו אופנים אין נוהג דין דבר שיש לו מתירין?⁴³⁶
- ט. איסור דרבנן שנפל להיתר, האם מותר להרבות עליו כדי לבטלו, והאם יש להחמיר בזה באיסור בב"ח יותר מבשאר איסורים, ומדוע?⁴³⁷
- י. מה דין תערובת יבש ביבש, ומהו גדר יבש לענין זה, והאם קמח בקמח מקרי יבש ביבש או לח בלח?⁴³⁸

מהפחה!!!

435 סימן צ"ב.
436 סימן ק"ב.
437 סימן צ"ט סעי' ו' ובנו"כ.
438 סימן ק"ט, ש"ך ס"ק ג'.

מבזוּנֵי הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

בחינה מס' 13 – ו' תשרי תשנ"ח

מבחן הסמכה יורה יורה שאלות בהלכות איסור והיתר

הוראות לנבחנים:

1. **מבחן זה מורכב משני חלקים:**
חלק א' ובו 10 שאלות, והוא מרכיב של 70% מתוצאות המבחן, יש לענות על כל 10 השאלות.
חלק ב' ובו 12 שאלות, יש לענות בו על 10 שאלות בלבד והוא מרכיב של 30% מתוצאות המבחן, יש לענות בקצרה הדין ומקורו בלבד.
בכל תשובה חובה להתייחס במידת האפשר למקור בש"ס ובשיטות הראשונים והכרעת שו"ע ורמ"א ונוה"כ גם אם זה לא צויין בפירוש בגוף השאלה.
נא לכתוב בכתב יד ברור, על צד אחד בלבד של הדף ולהשאיר שוליים.
- 2.

שאלות חלק א'

א. בשר שלא נמלח מה דינו בכ"א מהאופנים הללו⁴³⁹

1. נכבש מעת לעת.⁴⁴⁰
 2. נתבשל.⁴⁴¹
 3. שהה ג' ימים.⁴⁴²
- ומה הדין בכל האופנים הללו, כשיש ספק אם נמלח (וא"א לבררו)?⁴⁴³

ב. כבד⁴⁴⁴

1. באר שני טעמים להיתר דם הכבד ד"ת, ומה הנ"מ ביניהם לדינא?⁴⁴⁵
2. כבד ששהה ג' ימים בלא צליה, האם מותר לבשלו אחר הצלי?⁴⁴⁶
3. כבד שנמלח בכלי שאינו מנוקב, מה דינו?⁴⁴⁷

ג. לב⁴⁴⁸

1. מדוע מועיל בדיעבד קריעת הלב אחר המליחה, הרי קי"ל דלא אמרינן כבולעו כד פולטו גבי דם בעין?
2. מה דין לב קרוע, שאין ידוע האם נקרע קודם הבישול או אחריו?

439 סימן ס"ט.

440 סעיף ט"ו.

441 סעי' י"א.

442 סעי' י"ב.

443 סעי' י"ג, רמ"א.

444 סימן ע"ג, פת"ש (כ"ו).

445 פמ"ג בשפ"ד סימן ע"ג ס"ק ב'.

446 סימן ס"ט סעי' י"ב, פת"ש, מטה יהונתן על הש"ך ס"ק נ"א, פמ"ג במש"ז ס"ק ל"ב ד"ה מה.

447 סימן ס"ט סעי' י"ח.

448 סימן ע"ב סעי' ב', ש"ך (ג').

מבוזזי הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

ד. כיסוי קדירה

באר מה דין התבשיל שבתוך הקדירה בכ"א מהאופנים הללו :

1. טיפת חלב רותח שנפלה על כיסוי הקדירה.⁴⁴⁹
2. כיסוי חלבי חם ע"ג סיר בשרי חם.⁴⁵⁰
3. כיסוי קר ע"ג סיר חם.⁴⁵¹
4. כיסוי חם ע"ג סיר קר.⁴⁵²

ה. דבר המעמיד

1. מדוע אינו בטל אפילו באלף?⁴⁵³
2. האם דין זה מוסכם על דעת כל הראשונים?⁴⁵⁴
3. האם דין זה נוהג גם כשהעמידו בדבר האסור מדרבנן?⁴⁵⁵
4. האם דין זה נוהג גם כשיש עמו היתר המעמיד?⁴⁵⁶

ו. חתיכה נעשית נבילה

האם דין חני"נ נוהג בכ"א מהאופנים הללו :

1. בתערובת יבש ביבש.⁴⁵⁷
2. בתערובת לח בלח.⁴⁵⁸
3. בנותן טעם לפגם.⁴⁵⁹
4. בכלים.⁴⁶⁰
5. באיסור דרבנן.⁴⁶¹
6. בכבוש.⁴⁶²

ז. ריחא וזיעה⁴⁶³

1. האם הם איסורים זהים, ומה משמעותם לענין הלכה?
2. באר את עיקרי שיטות הראשונים בזה, עד להכרעת הפוסקים!
3. האם השימוש בתא אפייה אחד למאכלי בשר וחלב יש בו איסור זיעה או ריחא, ולמה?⁴⁶⁴

-
- 449 רמ"א סימן צ"ב סעי' ז'.
450 סימן צ"ג, רמ"א, ש"ד.
451 סימן צ"ג, רמ"א, ש"ד.
452 סימן צ"ג, רמ"א, ש"ד.
453 פמ"ג בפתיחה לתערובות ח"ג פ"א ד"ה ודבר.
454 סימן פ"ז סעי' טי-י"א ובנו"כ.
455 דרכ"ת סימן פ"ז סעי' קמ"ה (ובקיצושי"ע של הרב פפויפר).
456 רמ"א סימן פ"ז סעי' י"א ובנו"כ.
457 רמ"א סימן צ"ב סעי' ד'.
458 רמ"א סימן צ"ב סעי' ד'.
459 ט"ז סימן ק"ג ס"ק ו'.
460 סימן צ"ח סעי' ה'.
461 ט"ז סימן צ' ס"ק ד' וברעק"א שם.
462 פמ"ג במש"ז סימן ק"ו ס"ק ב', פמ"ג במש"ז סימן צ"ב ס"ק ט"ו.
463 סימן צ"ב סעי' ח', סימן צ"ז סעי' ג', סימן ק"ח סעי' א'-ב'.
464 [ראה בפוסקי זמנינו, כגון : כשרות ושבת במטבח המודרני, קיצושי"ע של הרב פפויפר, תחומין ועוד].

מבזוני הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

ח. נותן טעם לפגם⁴⁶⁵

1. מהו גדר נטל"פ באיסור ובכלי איסור?
2. האם דין זה נוהג גם באיסור בב"ח?⁴⁶⁶
3. מדוע אסור להשתמש בכלי איסור שאינו בן יומו?

ט. תערובת כלים⁴⁶⁷

1. כלים של או"ה שנתערבו, מה דינם?
2. האם יש לחלק בזה בין כלי חרס לכלי מתכת?
3. מה הדין אם נתערבו כלי חלב עם כלי בשר?

י. ספק ספיקא

1. מדוע ס"ס צריך להיות מתהפך?⁴⁶⁸
2. האם גם לדעת הרמב"ם הסובר דספיקא דאורייתא לקולא, צריך הס"ס להיות מתהפך?⁴⁶⁹
3. האם אפשר לדון ס"ס בדבר שיש לו חזקת איסור?⁴⁷⁰

שאלות חלק ב'

א. הדחת הבשר אחר המליחה⁴⁷¹

1. מה הטעם להדחה זו?⁴⁷²
2. אם נתבשל בלא הדחה, מה דינו?⁴⁷³
3. עכו"ם המשמש בבית ישראל שנתן בשר לקדירה, ואין ידוע אם הדיחו, מה דינו?⁴⁷⁴

ב. "דם משרק שריק" – "כבולעו כך פולטו"⁴⁷⁵

1. האם כללים אלו מוסכמים על דעת כל הראשונים?⁴⁷⁶
2. באר את ההלכות התלויות בכללים אלו!

465	סימן ק"ג.
466	חוו"ד סימן ק"ג ס"ק א'.
467	סימן ק"ב סעי' ג' ובנו"כ.
468	שי"ך כללי ס"ס דינים י"ג-ט"ו.
469	דגמ"ר ס"ק ד'.
470	רמ"א סימן ק"י סוף סעי' ט', שי"ך כללי ס"ס דינים כ"ז-ל"ב, ט"ז ס"ק ט"ו, פמ"ג בשפ"ד כ"ז-כ"ח, שי"ך דין כ'.
471	סימן ס"ט.
472	גר"ע ס"ק ל"ב, פרי"ח על הרמ"א סוף סעי' ט'.
473	סעי' י"א.
474	סעי' י'.
475	סימן ס"ט.
476	סימן ע"י סעי' א', סימן ע"ב סעי' ב', סימן ע"ו.

מבזוּזֵי הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

- ג. דם מבושל⁴⁷⁷**
1. האם הוא אסור ד"ת או דרבנן?
 2. הוכח מה דעת השו"ע בזה.
 3. ציין לפחות 4 נ"מ להלכה שיש לנו בזה!
- ד. נפלה טיפת חלב רותח אל דופן החיצוני של סיר שמבשלים בו בשר, מה דין הסיר. והאם יש לחלק בזה אם הסיר היה חם או לא או היכן נפלה הטיפה?⁴⁷⁸**
- ה. דבר חריף⁴⁷⁹**
1. מהו גדר דבר חריף?
 2. מדוע אין נוהג דין נ"ט בר נ"ט ודין נט"ל בדבר חריף?
 3. דבר חריף שנחתך בסכין שהוא ספק איסור, מה דינו?
- ו. האם דין אפשר לסוחטו אסור, נוהג רק באיסור בב"ח או גם בשאר איסורים?⁴⁸⁰**
- ז. מדוע מותר לנער את החתיכה שנפלה עליה טיפת חלב מיד, הרי קי"ל אין מבטלין איסור לכתחילה?⁴⁸¹**
- ח. האם אזלינן בתר שמא או בתר טעמא? הוכח מה דעת השו"ע בזה!⁴⁸²**
- ט. מדוע דבר שיש לו מתירים אינו בטל אפילו באלף, ובאילו תנאים אין נוהגים חומרא זן?⁴⁸³**
- י. באילו תנאים האמינו לעכו"ם בטעימת תערובת או"ה, ומדוע?⁴⁸⁴**
- יא. מה הנ"מ לדינא בין קבוע דרבנן לקבוע דאורייתא, ומדוע?⁴⁸⁵**
- יב. מה דין ס"ס בתערובת איסור דרבנן, ומה הדין בזה כשיש ספק אחד בגוף וספק אחד בתערובת?⁴⁸⁶**

מה3חנה!!!

477	פמ"ג בפתיחה להלכות מליחה.
478	סימן צ"ב סעי' ה"ז.
479	סימן צ"ו סעי' א"ג ובנו"כ.
480	סימן צ"ב סעי' ד', סימן ק"ו סעי' א' ובנו"כ.
481	סימן צ"ב סעי' ב', ט"ז (י), ש"ך סימן צ"ב ס"ק ח'.
482	רמ"א סימן צ"ח סעי' ב', ש"ך ס"ק ו', חו"מ ס"ק ג'.
483	סימן ק"יב, ט"ז ס"ק א', ה'.
484	סימן צ"ח סעי' א' ובנו"כ.
485	סימן ק"י סעי' ג"ו ובנו"כ.
486	סימן ק"י סעי' ט', באר היטב, ש"ך, ט"ז.

מבזוּנֵי הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

בחינה מס' 14 – כ"ז אדר תשנ"ח

מבחן הסמכה יורה יורה שאלות בהלכות איסור והיתר

הוראות לנבחנים:

1. מבחן זה מורכב משני חלקים:
חלק א' ובו 10 שאלות והוא מרכיב של 70% מתוצאות המבחן.
חלק ב' ובו 12 שאלות, יש לענות בו על 10 שאלות והוא מרכיב של 30% מתוצאות המבחן.
2. בכל תשובה עליך להתייחס במידת האפשר למקור בש"ס ובשיטות הראשונים, והכרעת השו"ע והרמ"א ונוה"כ, גם אם זה לא צויין בפירוש בגוף השאלה.
3. נא לכתוב בכתב יד קריא, על צד אחד בלבד של הדף ולהשאיר שוליים.

שאלות חלק א'

א. בשר קפוא⁴⁸⁷

1. בשר קפוא שנמלח ואח"כ הודח, האם יש לו תקנה לבישול וצלי?
2. ומה הדין בזה כשרק מקצת החתיכה היתה קפואה?
3. בשר שנמלח והוקפא קודם ששהה שיעור מליחה, מה תקנתו לבישול וצלי?

ב. דם שפירש

1. באר דעות רבותינו הראשונים בדין דם שפירש ממקום למקום בחתיכה עצמה!
2. הוכח מה דעת השו"ע בזה.⁴⁸⁸

ג. הדחה אחר המליחה

1. מה הטעם להדחה זו?⁴⁸⁹
2. נתבשל הבשר בלא הדחה, מה דינו?⁴⁹⁰
3. עכו"ם המשמש בבית ישראל שנתן בשר לקדרה, ואין ידוע אם הדיחו, מה דינו?⁴⁹¹

ד. חריץ

באילו דינים אנו מחמירים בדבר חריץ יותר משאר דברים (לפחות חמישה)?⁴⁹²

- ה. חלב שנשפך על תבשיל שיש בו חתיכות עוף וירקות, האם מותר להרבות עליו כדי להתיר את העוף והירקות, באר בזה מהי דעת הרמב"ם, השו"ע, והרמ"א?⁴⁹³

487 רמ"א סימן ס"ט סעי' א' ובנו"כ.

488 שו"ע סימן ס"ט סעי' י"א, סימן ס"ט סעי' י"ח, סימן ע"ו סעי' ב' ובנו"כ ובפמ"ג.

489 פרי"ח על רמ"א סימן ס"ט סוף סעי' ט', גר"א ס"ק ל"ב.

490 שו"ע סימן ס"ט סעי' ט' ובש"ך.

491 שו"ע סימן ס"ט סעי' י' ובנו"כ.

492 פמ"ג במש"ז בסיומן ס"ט ס"ק כ"א ובסיומן צ"ה ס"ק א', רמ"א סימן ק"ח סעי' א', ש"ך סימן ס"ט ס"ק ל"ח

[שו"ע סימן צ"ו סעי' א'-ג' ובנו"כ].

493 שו"ע סימן צ' סעי' א', ט"ז ס"ק ד', רעק"א ס"ק ב'.

מבזוני הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

- ו. חנ"ן**
1. למ"ד חנ"ן אף בשאר איסורים, האם הוא דרבנן או דאורייתא?⁴⁹⁴
 2. האם נוהג דין חנ"ן בבלוע בכלים, הוכח מהי דעת השו"ע והרמ"א בזה?⁴⁹⁵
 3. באילו אופנים אין נוהג דין חנ"ן בשאר איסורים, אליבא דשו"ע?⁴⁹⁶
- ז. בריה**
1. באר ארבעה תנאים בהגדרת דין בריה!⁴⁹⁷
 2. האם תולעים חשיבי בריה, או"ד יש להקל בהם משום שאינם אסורים מתחילת ברייתם (שהרי לא יאסרו אלא כשפירשו מהפרי) או משום שהם פגומים מצד עצמם, ולמה?⁴⁹⁸
 3. הוכח מהי דעת השו"ע והרמ"א והאחרונים בכל זה?
- ח. חתיכה הראויה להתכבד**
1. באר את שיטות הראשונים בהגדרת חה"ל, וכיצד הכריעו בזה השו"ע והרמ"א?⁴⁹⁹
 2. חתיכה שנאסרה מחמת בליעה, האם נוהג בה דין חה"ל, והאם יש לחלק בזה בין איסור בב"ח לשאר איסורים, ולמה?⁵⁰⁰
- ט. דבר שיש לו מתירין**
1. אם צריך להוציא ממון כדי להתירו, או שהמאכל עשוי להתקלקל, האם נוהג בו דין דשיל"מ?⁵⁰¹
 2. איסור שאינו ניכר לעין (כגון שנמחה), האם נוהג בו דין דשיל"מ?⁵⁰²
 3. האם דין דשיל"מ נוהג רק במין במינו, או אפילו במין שאינו מינו?⁵⁰³
 4. חמץ בפסח האוסר במשהו, האם הוא משום דשיל"מ או מפני שענושים עליו כרת, והנ"מ בזה לדינא?⁵⁰⁴
 5. נסה לתלות את כל זה בפלוגתת רש"י ורה"ר בטעם יסוד דין זה!
 6. הוכח כיצד הכריעו בכל זה השו"ע והרמ"א?

-
- 494 שו"ע סימן צ"ב סעי' ד', ש"ך ס"ק י"ב, ט"ז ס"ק י"א רעק"א ס"ק ח', פמ"ג בשפ"ד ס"ק י"ב.
495 שו"ע סימן צ"ח סעי' ה' ובנו"כ.
496 פמ"ג במש"ז סימן ס"ט סוף ס"ק י"ט, (פמ"ג במש"ז סימן צ"ב ס"ק ט"ו).
497 סימן ק'.
498 פת"ש ס"ק א', חו"ד ס"ק ה'.
499 סימן ק"א.
500 שו"ע סימן ק"א סימן ב' ובנו"כ.
501 שו"ע סימן ק"ב סעי' ג' ובנו"כ, שו"ע סימן ק"ב סעי' ד' וברעק"א ס"ק ב'.
502 רמ"א סימן ק"ב סעי' ד' ובנו"כ.
503 שו"ע סימן ק"ב סעי' א'.
504 רמ"א סימן ק"ב סעי' ד' ובש"ך ס"ק י"ג, י"ד.

מבזוּזי הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

י. ספק ספיקא

1. האם אפשר לדון ס"ס בדבר שיש לו חזקת איסור?⁵⁰⁵
2. מתי ניתן לדון ס"ס אפילו משם אחד?⁵⁰⁶
3. מתי ניתן לדון ס"ס אפילו שאינו מתהפך, ומדוע?⁵⁰⁷

שאלות חלק ב'

- א. יש דם שחייבים עליו כרת, ויש דם שלוקים עליו, ויש שאינו אסור אלא מדרבנן ויש שמותר אף מדרבנן. באר את כל האופנים הללו!⁵⁰⁸

ב. בשר ששהה ג' ימים בלא מליחה

1. האם מותר לבשלו אחר הצלי?⁵⁰⁹
2. האם מותר לכתחילה להשהותו ג' ימים כדי לאוכלו צלי?⁵¹⁰
3. מה הדין בכל זה, לגבי כבד?⁵¹¹

ג. בשר טחון

1. בשר שנטחן בלא מליחה מדוע אי אפשר למולחו?
2. האם יש לו תקנה ע"י צלי?
3. מה דין המטחנה?⁵¹²

ד. אפשר לסוחטו

1. האם דין זה שונה מדין חני"נ, ומדוע?
2. הוכח מה דעת השו"ע בזה?⁵¹³

- ה. ריחא וזיעה, האם הם איסורים זהים, ומה משמעותם לענין הלכה?⁵¹⁴

- ו. הבא כמה נ"מ לדינא בין איסור בב"ח דאורייתא או דרבנן!⁵¹⁵

505 רמ"א סימן ק"י סעי' ט', ש"ך בכללי ס"ס דינים כ"ז-ל"ב, ט"ז ס"ק ט"ו.
506 ש"ך כללי ס"ס דינים י"א-י"ב.
507 ש"ך כללי ס"ס דינים י"ג-ט"ו ובפמ"ג בשפ"ד שם.
508 שו"ע סימן ס"ו סעי' א', סימן ס"ו סעי' ט"ז-י', סימן ס"ז סעי' א', פמ"ג בפתיחה.
509 שו"ע סימן ס"ט סעי' י"ב.
510 רמ"א סימן ס"ט סעי' י"ב.
511 פת"ש ס"ק כ"ו, מטה יהונתן לש"ך ס"ק נ"א, פמ"ג במש"ז סוף ס"ק ל"ב.
512 שו"ע סימן ס"ט סעי' ד', יביע-אומר (שערים מצויינים בהלכה).
513 שו"ע סימן צ"ב סעי' ד', שו"ע סימן ק"ו סעי' א'.
514 שו"ע סימן צ"ב סעי' ח', שו"ע סימן ק"ח סעי' א"ב' ובנו"כ.
515 סימן פ"ז.

מבזוּזֵי הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

- ז. דבר המעמיד**
1. מדוע אינו בטל אפילו באלף?
 2. האם דין זה נוהג גם כשהעמידו בדבר האסור מדרבנן?
 3. האם דין זה נוהג כשיש עמו היתר המעמיד?⁵¹⁶
- ח. תערובת כלים**
1. כלים של או"ה שנתערבו, מה דינם?
 2. מדוע אין נוהג בהם דין דשיל"מ, הרי אפשר להתירם ע"י הגעלה?⁵¹⁷
- ט. עצמות**
1. האם עצמות ההיתר מצטרפות עם ההיתר לבטל האיסור?⁵¹⁸
 2. האם עצמות האיסור מצטרפות עם ההיתר לבטל האיסור?⁵¹⁹
 3. האם ניתן לצרף את גוף הקדרה כדי לאסור או להתיר?⁵²⁰
- י. נאמנות קפילא**
1. באילו אופנים האמינו לעכו"ם בטעימת תערובת או"ה ומדוע?
 2. האם ניתן להתיר עפ"י טעימת ישראל, גם כשאינו אומן?⁵²¹
- יא. נ"ט בר נ"ט**
1. מדוע נ"ט בר נ"ט מותר?
 2. האם נ"ט בר נ"ט מותר גם בשאר איסורים?
 3. האם מותר לכתחילה לגרום נ"ט בר נ"ט?⁵²²
- יב. תערובת יבש ביבש**
1. מה דין תערובת יבש ביבש?⁵²³
 2. מהו גדר יבש?⁵²⁴
 3. האם קמח בקמח מקרי יבש ביבש או לח בלח?⁵²⁵

מה3חה!!!

516 שו"ע פ"ז סעי' טי'-י"א ובנו"כ.

517 שו"ע סימן ק"ב סעי' ג' ובנו"כ.

518 שו"ע סימן צ"ט סעי' א', ש"ך ס"ק אי-ב', פמ"ג בשפ"ד ס"ק ב'.

519 שו"ע סימן צ"ט סעי' א', ש"ך ס"ק אי-ב', פמ"ג בשפ"ד ס"ק ב'.

520 שו"ע סימן צ"ט סעי' א' (פמ"ג במש"ז ס"ק ב').

521 שו"ע סימן צ"ח סעי' א' ובנו"כ.

522 שו"ע סימן צ"ה סעי' א' ובנו"כ.

523 שו"ע סימן ק"ט סעי' א'.

524 רמ"א סימן ק"ט סעי' א'.

525 ש"ך ס"ק ג'.

מבזוּנֵי הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

בחינה מס' 15 – ה' מנ"א תשנ"ח

מבחן הסמכה יורה יורה שאלות הלכות איסור והיתר

הוראות לנבחנים:

1. מבחן זה מורכב משני חלקים:
חלק א': בו 10 שאלות והוא מרכיב של 70% מתוצאות המבחן.
חלק ב': בו 12 שאלות, יש לענות בו על 10 שאלות והוא מרכיב של 30% מתוצאות המבחן.
2. בכל תשובה עליך להתייחס במידת האפשר למקור בש"ס ובשיטות הראשונים, והכרעת השו"ע והרמ"א ונוה"כ, גם אם זה לא צויין בפירוש בגוף השאלה.
3. נא לכתוב בכתב יד ברור, על צד אחד בלבד של הדף ולהשאיר שוליים.

שאלות חלק א'

א. הדחה קמייתא⁵²⁶

1. מהו שיעור הדחת הבשר?
2. חתך הבשר אחר שהדיחו, האם צריך לחזור ולהדיחו?
3. בשר שנמלח בלא הדחה, ויש ששים בבשר כנגד הדם שעל פניו, מה דינו?⁵²⁷

ב. הכבד⁵²⁸

1. האם דם הכבד אסור מהתורה או מדרבנן?⁵²⁹
2. כבד ובשר שנמלחו כדין ואח"כ נתבשלו יחדיו, מה דין הכבד והבשר?⁵³⁰
3. ומה הדין בזה, כשהיה אחד מהם טריפה?

ג. תערובות של איסור והיתר⁵³¹

1. בשר נבלה שנתבשל עם היתר, מה דין התערובת?
2. מה הדין בזה, כשנכבשו זה עם זה?
3. מה הדין בזה, כשנצלו זה עם זה?
4. מה דין בזה, כשנמלחו זה עם זה?

526 סימן ס"ט סעי' א'.

527 פמ"ג בפתיחה להלכות מליחה.

528 סימן ע"ג.

529 פמ"ג בפתיחה למליחה.

530 סימן ע"ג סעי' א'.

531 סימן ק"ה.

מבזוני הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

ד. תערובות של בשר וחלב⁵³²

בשר בהמה טהורה שנתערב בחלב בהמה טהורה באמצעות כל אחד מהאופנים הבאים, האם נאסרו באכילה והנאה (מדאורייתא או מדרבנן):

1. בישול.⁵³³
2. צלי.⁵³⁴
3. טיגון.⁵³⁵
4. חם לתוך חם.⁵³⁶
5. כבישה או מליחה.⁵³⁷

ה. הרחקות בין בשר וחלב⁵³⁸

1. האם מותר לאדם אחד לאכול בשר בשולחן שמונח בו חלב, ע"י היכר או שומר?
2. ומה הדין בזה, בשני בני"א האוכלים על שולחן אחד בשר וחלב?

ו. טיפת חלב שנפלה על החתיכה⁵³⁹

1. טיפה שנפלה על חתיכות בשר ואין ידוע לאיזו מהן נפלה, האם מועיל ניעור גם לאחר זמן (כדי לבטל החלב בששים), או רק מיד כשנפל האיסור?
2. למי"ד שמותר לנער גם לאחר זמן, מדוע אין בזה משום ביטול איסור לכתחילה?

ז. ספק אם יש ששים⁵⁴⁰

1. איסור שנתערב בהיתר ונשפך חלק מהתערובת באופן שאמנם ברור שהיה רוב של היתר אך לא ברור אם היה ששים, מה דין התערובת?
2. האם יש לחלק בזה, בין תערובת מבי"מ – לתערובת מין בשא"מ, ומדוע?

ח. נותן טעם לפגם⁵⁴¹

1. מדוע נטל"פ מותר, ומהיכן למדו היתר זה?⁵⁴²
2. האם היתר זה נוהג, גם במקום שנהנה מריבוי מידת האיסור?⁵⁴³
3. האם יש לחלק בזה בין ממשות האיסור – לטעם האיסור?⁵⁴⁴
4. האם דין זה נוהג, גם באיסור חמץ בפסח?⁵⁴⁵

532	סימן פ"ז.
533	סימן פ"ז סעי' א'.
534	רעק"א ס"ק א', פמ"ג במש"ז ס"ק א'.
535	פמ"ג במש"ז ס"ק א', פת"ש ס"ק ג'.
536	פת"ש ס"ק ג'.
537	שי"ד סימן פ"ז ס"ק א'.
538	סימן פ"ח סעי' ב', רעק"א ס"ק א', פת"ש ס"ק ג', ד'.
539	סימן צ"ב סעי' ב' ובנו"כ.
540	סימן צ"ח סעי' ב' ובנו"כ.
541	סימן ק"ג.
542	עבודה זרה ס"ז-ס"ח.
543	סימן ק"ג סעי' ב' ובנו"כ.
544	סימן ק"ג סעי' ב'.
545	פמ"ג במש"ז סוף ס"ק א'.

מבזוני הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

ט. תערובת של ספק איסור דרבנן⁵⁴⁶

1. איסור דרבנן שנפל לאחת משתי קדירות של היתר ואין ידוע לאיזו מהן, מה דין הקדירות?
2. האם יש לחלק בזה, בין שהיו שתיהן של אדם אחד או של שני בני"א?
3. והאם יש לחלק בזה, בין שבאו לישראל שניהם בבת אחת או בזה אחר זה?

י. דין קבוע⁵⁴⁷

1. מהו גדר קבוע דרבנן או דאורייתא, והנ"מ ביניהם לדינא?
2. עכו"ם או עכבר או קטן שלקחו מהקבוע, האם נדון כפירש מאליו או כלקוח מהקבוע?
3. האם יש לחלק בזה בין כשהפרישה היתה בפנינו אם לאו, או בין קבוע דרבנן לקבוע דאורייתא?

שאלות חלק ב'

- א. באילו אופנים אנו מחמירים ברותח של בישול יותר מאשר רותח של מליחה, וכיצד זה מתיישב עם הכלל "מליח הרי הוא כרותח"⁵⁴⁸?
- ב. באר שלושה טעמים להיתר מליחת כמה חתיכות בשר יחדיו, והנ"מ ביניהם לדינא!⁵⁴⁹
- ג. מדוע הצריכו הדחת הבשר אחר המליחה, ומה הדין אם נתבשל הבשר בלא הדחה?⁵⁵⁰
- ד. באר בקצרה כל האופנים הידועים לך שיש בהם נ"מ לדינא בין שמן לכחוש!⁵⁵¹
- ה. האם מותר לקנח בגלידה חלבית בתוך סעודה בשרית, אחר שהמתין שש שעות?⁵⁵²
- ו. האם חנ"נ בשאר איסורים הוא מן התורה, ובאילו אופנים אין אומרים חנ"נ בשאר איסורים לדעת הרמ"א?⁵⁵³
- ז. כף שתחבוה שתי פעמים, האם צריכה שתי פעמים ששים, ומה הדין בזה לגבי בשר נבלה שנפל שתי פעמים לאותה קדרה, האם צריך פעמים ששים?⁵⁵⁴

546 סימן קי"א ובנו"כ.

547 סימן קי"י סעי' ג-ו' ובנו"כ.

548 סימן קי"ה סעי' ד-ט'.

549 סימן ע"י סעי' א'.

550 גר"א סייק ל"ב, פרי"ח על הרמ"א סוף סעי' ט', שו"ע סימן ס"ט סעי' ט'.

551 סימן קי"ה סעי' ד-ט'.

552 ש"ך סימן פ"ט סייק ה'.

553 ט"ז סימן צ"ב סייק י"א, ש"ך סייק י"ב, רעק"א סייק ח', פמ"ג בשפ"ד סייק י"ב.

554 סימן צ"ד סעי' ב', סימן צ"ח סעי' ד' ובנו"כ.

מבזוני הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

- ח. האם טעם כעיקר דרבנן או דאורייתא, הוכח מה דעת השו"ע בזה?⁵⁵⁵
- ט. באר בקצרה את הגדרים של: דבר חשוב, בריה, חתיכה הראויה להתכבד!⁵⁵⁶
- י. האם נוהג דין דשיל"מ בכ"א מהאופנים הבאים: כרוך בהפסד ממון, המאכל עשוי להתקלקל, ספק אם יהא מותר, עתיד לחזור לאיסורו, ומדוע?⁵⁵⁷
- יא. 1. האם נ"ט בר נ"ט מותר רק באיסור בבי"ח או גם בשאר איסורים, ומדוע?⁵⁵⁸
2. האם היתר זה נוהג גם בדבר חריף, ומדוע?
3. האם היתר זה נוהג גם לכתחילה או רק בדיעבד, ומהו גדר דיעבד לענין זה?
- יב. מה הטעם של איסור דבוק והאם דין זה נוהג גם באיסור דרבנן?⁵⁵⁹

מהצחה!!!

555 סימן צ"ח סעי' ב' ובנו"כ, פמ"ג בפתיחה.

556 סימן ק', סימן ק"א, סימן ק"י סעי' א'.

557 סימן ק"ב.

558 סימן צ"ה סעי' א'-ב' ובנו"כ.

559 סימן ע"ב סעי' ג' ובנו"כ.

מבזוּנֵי הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

בחינה מס' 16 – ל' תשרי, תשנ"ט

מבחן הסמכה יורה יורה שאלות בהלכות איסור והיתר

הוראות לנבחנים:

1. **מבחן זה מורכב משני חלקים:**
חלק א': בו 10 שאלות והוא מרכיב של 70% מתוצאות המבחן, יש לענות על כל 10 השאלות.
חלק ב': בו 12 שאלות, יש לענות בו על 10 שאלות בלבד והוא מרכיב של 30% מתוצאות המבחן, יש לענות בקצרה הדין ומקורו בלבד.
בכל תשובה חובה עליך להתייחס במידת האפשר למקור בש"ס ובשיטות הראשונים, והכרעת השו"ע והרמ"א ונוה"כ, גם אם זה לא צויין בפירוש בגוף השאלה.
2. נא לכתוב בכתב יד ברור, על צד אחד בלבד של הדף ולהשאיר שוליים.

שאלות חלק א'

א. מעשה דרש"י

1. מהו מעשה דרש"י?
2. מה הטעמים להיתר זה, והנ"מ בהם להלכה?
3. כיצד פסקו בזה השו"ע והרמ"א?⁵⁶⁰
4. מלח שמלחו בו פעם אחת, האם מותר למלוח בו פעם שנית?⁵⁶¹

ב. בשר ששהה ג' ימים

1. בשר או כבד ששהה ג' ימים בלא מליחה, האם מותר לבשלו אחר הצלי?⁵⁶²
2. ומה הדין בזה, כששהו בהקפאה?⁵⁶³

ג. מליחה מצד אחד

בשר שנמלח מצד אחד או עוף שלא נמלח בפנים, מה דינם? (יש לבאר בזה את כל הפרטים והשיטות – לכתחילה ובדיעבד, לבישול ולצלי)⁵⁶⁴

4. מעשה שמרחו על רשת של צליה מרגרינה, ולאחר שצלו בה בשר, התברר שהמרגרינה היתה חלבית, מה דין הבשר והרשת?⁵⁶⁵

560 שו"ע סימן ס"ט סעיף כ' ובנו"כ.

561 רמ"א סימן ס"ט סעיף ט', (שו"ע סימן ס"ט סעיף כ' ובנו"כ) ש"ך סימן צ"א ס"ק י"א, ש"ך סימן ס"ט ס"ק מ' ובפרי"ח.

562 שו"ע סימן ס"ט סעיף י"ב ובנו"כ, מטה יהונתן לש"ך ס"ק נ"א, פמ"ג במש"ז סוף ס"ק ל"ב.

563 רמ"א סימן ס"ט סעיף א' ובנו"כ, אג"מ, יבי"א, יחווה-דעת ועוד.

564 שו"ע סימן ס"ט סעיף ד' ובנו"כ, פמ"ג במש"ז ס"ק י"ג ד"ה כתב הפרי"ח.

565 שו"ע סימן ע"ו סעיף ד' ובנו"כ.

מבזוני הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

- ה. 1. כף שתחבוה שתי פעמים, האם צריך פעמיים ששים?⁵⁶⁶
2. באיזה אופן צריך ששים פעמים ששים כדי להתיר, ומדוע?⁵⁶⁷
- ו. במקום שצריך קליפה, אך בישלו את האיסור בלא שקילפוהו, האם צריך ששים כנגד הקליפה כדי להתיר? (באר את כל הפרטים והשיטות)⁵⁶⁸
- ז. כלי חרס⁵⁶⁹
1. כלי חרס אשר יש ספק אם נאסרו משום בב"ח, האם תועיל בהם הגעלה?
2. ואם נאסרו ודאי משום בב"ח, האם מותר להשתמש בהם אחר יב"ח בצונן או ברותח?
- ח. 1. שומן של איסור שנפל לקדרה של היתר, האם מספיק ששים כדי להתירו, או שצריך להקפואו קצת כדי שיצוף השומן ויוציאנו משם?⁵⁷⁰
2. ומה הדין בזה, כשההקפאה עשויה לקלקל קצת את טעם הקדרה (האם אפשר לדון דין זה כדין כלים של או"ה שנתערבו שהם בטלים ברוב אע"פ שאפשר להגעילם, משום שההגעלה כרוכה בהפסד ממון)?⁵⁷¹
- ט. ביטול האיסור⁵⁷²
- באר לפחות חמשה דברים המונעים את ביטול האיסור, (יש לבאר בכל אחד את עיקרי הדינים והשיטות והטעמים)!
- י. ספק ספיקא
- באר את דעות הפוסקים בכ"א מהדינים הללו:
1. ספק ספיקא המתהפך.⁵⁷³
2. ספק ספיקא משם אחד.⁵⁷⁴
3. ספק ספיקא שנודע ספק אחד תחילה ואח"כ נודע הספק השני.⁵⁷⁵

566 שו"ע סימן צ"ד סעי' ב' ובנו"כ.
567 שו"ע סימן צ"ב סעי' ה"ז' ובנו"כ.
568 שו"ע סימן צ"א סעי' ד', ט"ז ס"ק ז', ש"ך ס"ק ח' (ובפת"ש וברעק"א).
569 סימן צ"א.
570 רמ"א סימן צ"ח סעי' ד'.
571 שו"ע סימן ק"ב סעי' ג' ובנו"כ.
572 סימן צ"ט סעי' ה"ו', סימנים ק"ב-ק"ג.
573 ש"ך כללי ס"ס דינים י"ג-ט"ו ובפמ"ג בשפ"ד שם.
574 ש"ך כללי ס"ס דינים י"א-י"ב.
575 רמ"א סימן ק"י סעי' ט', ט"ז ס"ק י"ד.

מבזוני הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

שאלות חלק ב'

- א. בשר שנתבשל בלא מליחה שנתערב בחתיכות אחרות, מה דין הבשר ושאר החתיכות?⁵⁷⁶
- ב. בשר ששהה ג' ימים בלא הדחה ומליחה שנתערב בחתיכות אחרות שלא שהו ג' ימים, ומלח את כולם יחדיו, מה דין הבשר ושאר החתיכות?⁵⁷⁷
- ג. באר בקצרה את סדר הכשרת: הכחל, הלב, והכבד!⁵⁷⁸
- ד. 1. למ"ד חני"נ אף בשאר איסורים, האם הוא מהתורה או מדרבנן?⁵⁷⁹
2. האם נוהג דין חני"נ באיסור בב"ח דרבנן?⁵⁸⁰
- ה. 1. האם דין חני"נ ודין אפשר לסוחטו הם שני דינים שונים או דין אחד, ומה הנ"מ להלכה?
2. הוכח מה דעת השו"ע בזה!⁵⁸¹
- ו. 1. ריחא וזיעה, האם הם איסורים זהים, ומה משמעותם לענין הלכה?⁵⁸²
2. האם השימוש בתא אפייה אחד למאכלי בשר וחלב יש בו איסור זיעה או ריחא, ולמה?⁵⁸³
- ז. באר בקצרה את החילוקים לדינא שבין: דבר חריף – לדבר שאינו חריף⁵⁸⁴, ובין כחוש – לשמן⁵⁸⁵ (בהלכות בשר וחלב)!
- ח. האם נוהג דין נ"ט בר נ"ט בדבר חריף?⁵⁸⁶
- ט. דבר שיש לו מתירין⁵⁸⁷
1. באילו אופנים אין נוהג דין דשיל"מ אליבא דכ"ע?
 2. האם דין זה נוהג גם באיסור דרבנן?
 3. האם דין זה נוהג גם בספק איסור?

576	רמ"א סימן ס"ט סעי' י"ד ובנו"כ.
577	שו"ע סימן ס"ט סעי' י"ד ובנו"כ.
578	שו"ע סימן צ" סעי' ד', פת"ש סימן ס"ט ס"ק כ"ו, שו"ע סימן ע"ב סעי' א-ב', שו"ע סימן ע"ג סעי' א'.
579	שו"ע סימן צ"ב סעי' ד', ש"ך ס"ק י"ב, ט"ז ס"ק י"א, רעק"א ס"ק ח', פמ"ג בשפ"ד ס"ק י"ב.
580	ט"ז סימן צ"א ס"ק ד'.
581	שו"ע סימן צ"ב סעי' ד', סימן ק"ו סעי' א'.
582	שו"ע סימן צ"ב סעי' ח', שו"ע סימן ק"ח סעי' א-ב' ובנו"כ.
583	דנו בזה באג"מ, קיצושי"ע של הרב פפויפר, ספר כשרות ושבת במטבח המודרני, תחומין ועוד.
584	פמ"ג במש"ז בסימן ס"ט ס"ק כ"א, רמ"א סימן ק"ח סעי' א', ש"ך סימן ס"ט ס"ק ל"ח, פמ"ג במש"ז סימן צ"ה ס"ק א' [שו"ע סימן צ"ו סעי' א-ג' ובנו"כ].
585	שו"ע סימן ק"ה סעי' ד'-ט' ובנו"כ.
586	רמ"א סימן צ"ה סעי' ב' ובפת"ש ס"ק ד'.
587	סימן ק"ב.

מבזוּנֵי הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

י. חתיכה הראויה להתכבד

1. מהו גדר חתיכה הראויה להתכבד?⁵⁸⁸
2. האם דין זה נוהג גם באיסור דרבנן?⁵⁸⁹
3. האם דין זה נוהג גם בחתיכה שנאסרה רק כדי קליפה?⁵⁹⁰
4. מה הדין כשיש ספק אם היתה החתיכה ראויה להתכבד?⁵⁹¹

יא. בשמים של עבודה זרה ושל היתר שנתערבו, האם מותר להריח בהם?⁵⁹²

1. **יב.** איסור דרבנן שנפל לתוך אחת משתי קדרות של היתר (ואין ידוע לאיזו מהן), מה דין הקדרות?
2. האם יש לחלק בזה אם היו הקדרות של אדם אחד או של שני אנשים, וכן אם באו לישראל בבת אחת או בזה אחר זה?⁵⁹³

מהצחה!!!

588 סימן קי"א.
589 רמ"א סימן קי"א סעי' א'.
590 רמ"א סימן קי"א סעי' ב', ש"ך ס"ק ו'.
591 רמ"א סימן קי"א סעי' א'.
592 שו"ע סימן קי"ח סעי' ה'-ז' ובנו"כ.
593 שו"ע סימן קי"א סעי' ה'-ז' ובנו"כ.

מבזוני הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

בחינה מס' 17 – א' ניסן תשנ"ט

בחינה בהלכות איסור והיתר

הוראות לנבחן:

1. יש לענות על 15 שאלות מתוך 18.
2. עליך לענות על השאלות עם המקורות בגמ' ובראשונים טור ובית יוסף, שולחן ערוך ונושא כלים, ואת ההלכה למעשה.
3. נא לכתוב בכתב יד ברור על צד אחד של הדף.

הערה: בבחינה זו לא ניתנו הוראות לנבחן, וההוראות שהובאו לעיל לקוחות מהבחינה הבאה.

א. הכנת הבשר למליחה והדחה

1. פרט את החלקים שטעונים חיתוך או קריעה לכתחילה ודיעבד?⁵⁹⁴
2. מה דין בשר שנצרר בו דם?⁵⁹⁵
3. מה דין בשר שאין יכולים להכשירו תוך ג' ימים מהשחיטה, ובשבת בינתיים? ומה הדין בשומן בשר בזה?⁵⁹⁶
4. מהי מליגה האוסרת והמותרת?⁵⁹⁷

ב. הדחת הבשר ושרייתו לפני המליחה ואחריה⁵⁹⁸

1. באר באילו כלים ובאילו מים מדיחים, וסדר ההדחה!
2. מהו סדר השריה וכמה זמן, ומתי אין צריך לשרות?
3. מה הדין כשחלק מחתיכת הבשר צף למעלה מהמים?⁵⁹⁹
4. מה הדין בבשר קפוא?⁶⁰⁰
5. מה הדין במלח הבשר בלא הדחה או שריה, וכן אם גם בישלו לאחר המליחה?⁶⁰¹

ג. מליחת הבשר

1. באר סוג המלח הדרוש למליחה לכתחילה ודיעבד, זמן מליחתו, כמות המלח!⁶⁰²
2. האם יש למלוח את החתיכה מבפנים ומבחוץ לכתחילה ודיעבד?⁶⁰³
3. מה דין הרבה חתיכות זו ע"ג זו?⁶⁰⁴
4. מהו סוג הכלי שמולחים בו לכתחילה ודיעבד?⁶⁰⁵

594	סימן ע"א סעי' א', ב', סימן ע"ב, סימן ע"ג.
595	סימן ס"ז סעי' ד'.
596	פת"ש ס"ק כ"ט.
597	סימן ס"ח.
598	סימן ס"ט סעי' א', ב'.
599	פת"ש (ה').
600	נר"כ בסוף סעי' א'.
601	סימן ס"ט סעי' ב'.
602	סימן ס"ט סעי' ג'.
603	סימן ס"ט סעי' ד'.
604	סימן ע' סעי' א'.
605	סימן ס"ט סעי' ט"ז.

מבזוני הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

ד. צליית בשר וכבד⁶⁰⁶

1. כיצד מכינים בשר או כבד לצליה?
2. מהו זמן הצליה ומהו אופן הצליה?⁶⁰⁷
3. מה הדין בכבד ששהה ג' ימים?⁶⁰⁸
4. הרוצה לבשל כבד אחר צלייתו, כיצד ינהג לכתחילה ודיעבד?⁶⁰⁹

ה. דבר המעמיד⁶¹⁰

1. כתוב ג' שיטות ראשונים בענין בטול בדבר המעמיד!
2. איך פסקו המחבר והרמ"א, באר הטעם, ומה ההוכחה מסוגית הגמ' לשיטתם?
3. באיזה אופן בשר בחלב הוא איסור מחמת עצמו ובאיזה אופן לא? באר הטעם!

ו. טיפת חלב שנפלה על הדופן מבחוץ⁶¹¹

1. כתוב את שיטות הראשונים שהביא הטור!
2. איך פסק השו"ע מצד הדין ומצד המנהג? באר את הטעם!
3. באילו אופנים יהיה מותר אפילו מצד המנהג?
4. מה הוכיח הרמ"א בהלכות תערובות מדין זה, כיצד דוחה הט"ז הוכחה זו, ומה כתב על זה הנקודות הכסף?⁶¹²

ז. כף חלבית שתחב לקדרה בשרית⁶¹³

1. אם תחב הכף שתי פעמים. כתוב דעת המחבר והרמ"א בזה ובאר הטעם!
2. מה הדין כשתחב יותר מבי פעמים? באר הטעם!

ח. נ"ט בר נ"ט⁶¹⁴

1. באיזה אופן, אין את ההיתר של נ"ט בר נ"ט ולמה?
2. האם טעם ראשון באוכל ואח"כ בכלי יש לו דין נ"ט בר נ"ט?
3. האם נ"ט בר נ"ט בכלי בשרי מותר לכתחילה ליתנו בכלי חלבי לדעת הרמ"א, והאם יש חילוק באופן הנתינה?

606 סימנים ע"ג, ע"ו.

607 סימן ע"ו.

608 פתי"ש ס"ק כ"ו, מטה יהונתן לשי"ך ס"ק נ"א.

609 סימן ע"ג סעי' א'.

610 סימן פ"ז סעי' טי-י"א ובנו"כ.

611 סימן צ"ב סעי' ה"ז ובנו"כ.

612 רמ"א סימן צ"ח סעי' ה', ט"ז ס"ק ח', נקה"כ ס"ק ד'.

613 סימן צ"ד סעי' ב' ובנו"כ.

614 סימן צ"ה סעי' א"ב ובנו"כ.

מבזוּזֵי הַסְמֵכָה לַרְבֵּנוֹת – הַלְכוֹת אִיסוּר וְהִיתָר

- ט. דבר חריף⁶¹⁵**
1. חתך צנון בסכין של בשר או בסכין של איסור מה דין הצנון לכתחילה ובדיעבד לשיטת המחבר והרמ"א, ומה הפי' בדיעבד לרמ"א?
 2. בישלו בחלב, מה דין הקדרה ומה דין הצנון, והאם שייך בצנון איסור דבוק? באר הטעם!
- י. חנ"נ בבלוע⁶¹⁶**
1. באר שיטת הרמ"א, ואיך פסקו הט"ז והש"ך להלכה בבשר בחלב, ובשאר איסורים!
 2. באר שיטת הרמ"א במש"כ לחלק בין כלי חרס לשאר כלים, ושיטת הט"ז והש"ך בזה!
- יא. בריה**
1. כתוב את ד' התנאים, ומה בא כל תנאי למעט!⁶¹⁷
 2. האם ביצה שיש בה דם הוי בריה, מה הטעם?⁶¹⁸
- יב. דבר שיש לו מתירין⁶¹⁹**
1. כתוב את ג' האופנים שכתב הרמ"א שאין את החומרא של דבר שיש לו מתירין אפי' במין במינו.
 2. מהי שיטת הט"ז והש"ך בזה להלכה? באר טעמים!
- יג. איסור בלוע⁶²⁰**
1. האם איסור בלוע בחתיכה או בכלי יוצא בלא רוטב: בצליה או במליחה, בכחוש או בשמן?
 2. האם בשר שבלע חלב יש לו דין כמו היתר שבלע איסור ומדוע?
- יד. ספק טריפה שנתערב באחרות⁶²¹**
1. האם יש לו היתר בספק ספיקא, מה שיטת ר"י ור"ת, איך פסק המחבר ומה הטעם, מה הטעם שכתב הרמ"א, ומה הם שני הנפק"מ שכתב הש"ך?
 2. האם יש בזה חילוק בלא נודע בינתיים, באר הטעם, ומהי דעת הט"ז והש"ך בזה להלכה?

615 סימן צ"ו סעי' א'-ג' ובנו"כ.

616 סימן צ"ח סעי' ה' ובנו"כ.

617 סימן קי'.

618 ש"ך ס"ק ב'.

619 סימן ק"יב ובנו"כ.

620 סימן ק"יה סעי' ד'-ט' ובנו"כ.

621 סימן ק"י סעי' ט' ובנו"כ.

מבזוני הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

טו. פת עכו"ם⁶²²

1. מה דין פת דגן או קטניות, כשעולה וכשאינו עולה על שולחן מלכים?⁶²³
2. מה הדין כשנאפה בחמה?⁶²⁴
3. הגדר פת בעה"ב ופת פלטר, ומה הם חילוקי הדינים?
4. מה הדין כשגוי לש את העיסה וישראל אפאה?
5. מה היא הדרך המותרת, ומה הם האופנים המתירים באכילה?

טז. בישולי עכו"ם⁶²⁵

1. מה הם הדברים האסורים והמתירים?⁶²⁶
2. מה הדין בעזרת בבית יהודי?⁶²⁷
3. מה הדין כשהתחיל ישראל הבישול או סיים, ומה הדין כשהדליק האש בלבד?⁶²⁸
4. מה דין הכלים שנתבשלו בהם?⁶²⁹

יז. טבילת כלים⁶³⁰

1. פרט סוג הכלים שטעונים טבילה מדאורייתא, מדרבנן ובלי ברכה!⁶³¹
2. שואל או שוכר מתי טעון טבילה?⁶³²
3. מה הוא אופן ההטבלה, ומה הן ההכנות הדרושות לטבילה?⁶³³
4. מה דין קטן שהטביל?⁶³⁴
5. מה הדין באין לו מקוה, או בשכח להטביל בערב שבת?⁶³⁵

יח. הכשר כלים

1. מתי מכשירים בהגעלה, ליבון, ובצונן, ומה הדין אם שינה והיפך?⁶³⁶
2. דין הגעלה בכלי בן יומו, ובשאינו בן יומו.⁶³⁷
3. נשתמש במקצת הכלי באיסור, היאך הכשרו?⁶³⁸
4. דיני הכשר לכל השנה האם שוים להכשר לפסח?⁶³⁹
5. טבילה או הגעלה, מה קודם לכתחילה ודיעבד?⁶⁴⁰

מהצחה!!!

622	סימן קי"ב.
623	שם סעי' א'.
624	סימן קי"ב טור סעי' י"ז, ועיין בהגהות על הטו"ר החדש (מכון ירושלים).
625	סימן קי"ג.
626	סימן קי"ג סעי' א'-ב'.
627	ש"ך (ז').
628	סעי' ט'.
629	סימן קי"ג סעי' ט"ז.
630	סימן קי"ב.
631	סימן קי"ב סעי' א', ד'-ז'.
632	סימן קי"ב סעי' ח'.
633	סימן קי"ב סעי' י"ב, י"ג.
634	סימן קי"ב סעי' י"ז.
635	סימן קי"ב סעי' ט"ז.
636	סימן קכ"א סעי' ה'.
637	סימן קכ"א סעי' ב', רמ"א.
638	סימן קכ"א סעי' ו'.
639	סימן קכ"א סעי' ג'-ד'.
640	סימן קכ"א סעי' ב'.

מבזוּנֵי הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

בחינה מס' 18 – י"ד תמוז, תשנ"ט

שאלות בהלכות איסור והיתר

הוראות לנבחן:

1. יש לענות על 15 שאלות מתוך 18.
2. עליך לענות על השאלות עם המקורות בגמ' ובראשונים טור ובית יוסף, שולחן ערוך ונושא כלים, ואת ההלכה למעשה.
3. נא לכתוב בכתב יד ברור על צד אחד של הדף.

א. הלכות מליחה

- קצב שהדיח בשר בחנותו, והקונה לקחו לביתו ושם התלכלך הבשר שוב בדם, וגם חתך את הבשר לחתיכות קטנות, מה צריך לעשות בכדי שיוכל להכשיר את הבשר לכתחילה ודיעבד? ⁶⁴¹
- ב. בשר שנמלח בשעור כדי הילוך מיל, או בפחות, והודח, כיצד יתנהג לפני שיבשל, ומה דינו לאחר שנתבשל? ⁶⁴²
- ג. בשר שנתבשל בלא מליחה, מתי אסור ומתי מותר, וכשאסור האם איסורו מדאורייתא או מדרבנן, ומה דין הכלי שנתבשל בו? ⁶⁴³
- ד. חתיכת בשר שנתבשלה בלא מליחה, או ששהתה ג' ימים בלא מליחה, שנתערבה באחרות, מה הדין כשהחתיכה ניכרת, וכשאינה ניכרת? ⁶⁴⁴

ה. מראית עין

1. חלב שקדים עם בשר עוף מה דינו, חלב שקדים עם בשר בהמה מה דינו כשבישלו יחד, ומה דינו כשלא בישלו יחד? כתוב השיטות ובאר הטעם!
2. על דינו של השו"ע בשם הרשב"א שאסור לבשל בחלב אישה מפני מראית עין, הקשה בדרכי משה דמ"ש מחלב טמאה דמותר לבשל בחלב טהורה, כתוב תירוץ הט"ז וג' תרוצי הש"ך! ⁶⁴⁵

ו. כחל

1. בישל כחל עם בשר משערין בס' וכחל מן המנין, כתוב ד' טעמים אמאי כחל מן המנין? ⁶⁴⁶
2. האם כחל שנופל פעם שניה לבשר מצטרף לס', והאם יש בזה חילוק בין אם בפעם הראשונה היה ס', ובין אם בפעם הראשונה לא היה ס', באר השיטות והטעמים! ⁶⁴⁷

641 פמ"ג בפתחה ובשו"ע תחילת סימן ס"ט.

642 שו"ע סימן ס"ט סעי' ו', ש"ך ס"ק כ"ו, דגמ"ר ס"ק ז'.

643 רמ"א סימן ס"ט סעי' י"ד ובנו"כ, פמ"ג בפתחה.

644 שו"ע סימן ס"ט סעי' י"ד ובנו"כ.

645 שו"ע סימן פ"ז סעי' ג' ובנו"כ.

646 שו"ע סימן צ' סעי' א' ובנו"כ.

647 שו"ע סימן צ' סעי' א' ובנו"כ, שו"ע סימן צ"ח סעי' ד' ובנו"כ.

מבזוּנֵי הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

ז. דבר שנאסר בכדי קליפה
כל מקום שהבשר נאסר כדי קליפה ולא קלפוהו ונתבשל כך ולא היה ס', מה דינו? כתבו שיטת המחבר הרמ"א, ט"ז, ש"ך, ומג"א!⁶⁴⁸

ח. טיפת חלב
נפלה טיפת חלב לחתיכת בשר שקצתה ברוטב וקצתה חוץ לרוטב, כתוב מחלוקת רש"י ור"י, ואיך ביארו הד"מ והט"ז מחלוקתן, ואיך פסקו המחבר והרמ"א, לט"ז ולש"ך, בבשר וחלב ובשאר איסורין?⁶⁴⁹

ט. קדרה שבישלו בה ירקות
1. קדרה שבישלו בה ירקות או מים ותחבו בה כף בת יומה והקדרה אינה בת יומה או להפך, כתוב מה הדין ומה המנהג?
מה דין הירקות ומה דין המים ומה דין הקדרה והכף?
2. קדרה של בשר שאינה ב"י שבישל בה חלב, מה דין החלב ומה דין הקדרה, לפי הדין ולפי המנהג?⁶⁵⁰

י. לש עיסה בחלב
1. כתוב הדין מתי אסור ומתי מותר והטעם, ומה הוי דבר מועט למחבר ולרמ"א?⁶⁵¹
2. וכן מדוכה שדכין בה בשמים לא בשרי ולא חלבי ופעם טעו ודכו בה בשמים עם שומן של בשר מה דין המדוכה?⁶⁵²

יא. ספק דרבנן
באיזה אופן אזלינן לקולא ובאיזה אופן אזלינן לחומרא, כתוב ב' טעמים למה הולכים לחומרא, והאם ב' הטעמים מבארים אותו אופן, או כל טעם מבאר אופן אחד שלא שייך לומר בו הטעם הב' כתוב הטעם בכל זה?⁶⁵³

יב. חתיכה הראויה להתכבד
1. מתי בטלה ומתי אינה בטלה, ומה הדין בספק, ומה הדין כשנאסרה כדי קליפה, באר הטעם בכל זה?⁶⁵⁴
2. מה הדין כשנפלה לאינו מינו ומה החילוק בינה לדבר שיש לו מתירין, כתוב ב' חילוקים!⁶⁵⁵

648 שו"ע סימן צ"א סעי' ד', ש"ך ס"ק ח', ט"ז ס"ק ז', פמ"ג במש"ז ס"ק ז' (ופת"ש ורעק"א).

649 שו"ע סימן צ"ב סעי' א'-ד' ובנו"כ.

650 שו"ע סימן צ"ג סעי' א', סימן צ"ד סעי' ה' ובנו"כ.

651 סימן צ"ז סעי' א' ובנו"כ.

652 ט"ז סימן צ"ז ס"ק א', ובפמ"ג במש"ז שם.

653 שו"ע סימן צ"ח סעי' ב' ובש"ך ס"ק ט'.

654 סימן ק"א, רמ"א סימן ק"א סעי' א', ב', ש"ך ס"ק ו'.

655 פמ"ג בשפ"ד סימן ק' ס"ק י"א.

מבזוּזֵי הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

יג. בענין ביטול יבש ביבש

1. מין במינו מה דינו, מה הם ב' השיטות שהביא המחבר, ומה כתב על זה הרמ"א, ומה היא שיטת הטור?⁶⁵⁶
2. מה דינו כשנפל לאינו מינו, ואיך יכול להיות מין באינו מינו שלא יהיה ניכר האיסור, כתוב ג' אופנים, והאם יש חילוק בין איסור תורה לאיסור דרבנן, באר הטעם?⁶⁵⁷

יד. דבר שיש לו מתירין

1. מה דינו כשנפל לב' תערובות או לג' תערובות, ומה דינו כשהספק ספיקא בגוף הדבר?⁶⁵⁸
2. וכך מה דינו כשנתערב ונפל אחד מהן לים?⁶⁵⁹

טו. פת עכו"ם⁶⁶⁰

עכו"ם בעל מאפיה לפת של דגן, ושל תירס, שהזמין ישראל לביתו, האם מותר לו לאכול, ומה הדין בעכו"ם שקנה ממאפיה לחם והזמין ישראל לביתו, ומה האופן שאפשר להכשיר פת עכו"ם באכילה?

טז. בישולי עכו"ם⁶⁶¹

אשה שהתחילה לבשל ביצים או ירקות, ועוזרת הבית הגויה המשיכה את הבישול, מה דין המאכל, ומה דין הכלים?

יז. טבילת כלים⁶⁶²

1. פרט ההכנות הדרושות לכלי משום חציצה בטבילה!
2. מהו סוג הכלים הטעונים טבילה?
3. נאמנות קטן ועכו"ם בטבילה.

יח. הכשר כלים⁶⁶³

שאל או קנה מעכו"ם כוסות, צלחות, סירים, מחבתות, ומגשים, מה עליו לעשות כדי שיוכל להשתמש בהם?

מהצחקה!

656 שו"ע סימן ק"ט סעי' א' (ובדרכ"מ אות ד').
657 רמ"א סימן ק"ט סעי' א', שו"ע סימן ח', שו"ע סימן ט'.
658 רמ"א סימן ק"י סעי' ח' ובשו"ע ובטי"ז.
659 שו"ע סימן ק"י סעי' ז', שו"ע סימן נ"ז.
660 סימן ק"י"ב.
661 סימן ק"י"ג.
662 סימן ק"י"כ.
663 סימן ק"י"א.

מבזוּנֵי הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

בחינה מס' 19 - י"ב תשרי, תש"ס

בחינה בהלכות איסור והיתר

הוראות לנבחן:

- א. יש לנמק כל תשובה, ולציין את כל המקורות.
- ב. ענה על חמש עשרה שאלות בלבד.
- ג. חמש עשרה השאלות הראשונות בלבד, יבדקו.

הלכות מליחה

- א. מה טעם ההדחה לפני המליחה? כתוב ג' נפק"מ לדינא, ואיך ההלכה.⁶⁶⁴
- ב. מה דין בשר שנתבשל בלא מליחה, מה דין בשר ששהה ג' ימים בלא מליחה ונתבשל, ומה דינו אם נמלח ואח"כ נתבשל.⁶⁶⁵
- ג. בשר שנמלח בכלי שאינו מנוקב, לאחר כמה זמן נאסר והאם נאסר כולו.⁶⁶⁶
- ד. עוף שנתבשל או נצלה עם הכבד שלו, מה דינו.⁶⁶⁷
- ה. **ביצים הנמצאים בעופות לאוכלם עם חלב:**⁶⁶⁸
 1. כתוב ג' שיטות בראשונים מה הם ביצים גמורות, שמותר לאוכלם עם חלב.
 2. מה פסק המחבר, התו"ח והמהרש"ל בענין זה, מה הכריחו למהרש"ל לפסוק כך, וכיצד מסיק הש"ך להלכה. כתוב את כל פרטי הדינים והטעמים.

ו. כחל⁶⁶⁹

1. מה דין הכחל עם הבשר וכשהוא לבדו בבישול או בצליה לשיטת רש"י, כיצד פירשו הטור, ואיך פירשו התוס' והרא"ש שיטתו, ומה היא שיטת ר"ת, הרי"ף, הרמב"ם והראב"ה.
2. איך פסק המחבר לפי הדין ולפי המנהג ומהי מסקנת הרמ"א בכל זה.

ז. טיפת חלב שנפלה על כיסוי קדרה של בשר שעומדת על האש

1. מה דין הכיסוי ומה דין הקדרה והמאכל כשהתחיל להרתיע וכשלא התחיל להרתיע, כתוב שיטת הרמ"א, המהרש"ל והט"ז ובאר טעמם.⁶⁷⁰

664 פמ"ג בפתיחה, שו"ע סימן ס"ט סעיפים א-ב' ובנו"כ.

665 שו"ע סימן ס"ט סעיפים ט', י"ב ובנו"כ.

666 שו"ע סימן ס"ט סעיף י"ח ובנו"כ.

667 סימן ע"ג.

668 שו"ע סימן פ"ז סעיף ה' ובנו"כ (רמ"א סימן ע"ה סעיף א' ובנו"כ).

669 שו"ע סימן צ' סעיפים א-ב' ובנו"כ.

670 שו"ע סימן צ"ב סעיפים ה-ז' ובנו"כ.

מבזוּנֵי הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

ח. חתך קישואים בסכין של בשר⁶⁷¹

1. מה צריך לעשות כדי לאכלם עם חלב, באיזה סכין מדובר (כשיש עליו טיחה של שומן או אפילו בנקי), ובמה זה תלוי, באר הטעם של ב' האופנים.
2. אם חתך בו לפת מה צריך לעשות כדי לאכלו בחלב, ואיזה קולא יש בסכין שחתך בה לפת? כתוב את כל פרטי הדין וטעמיו.

ט. קדירה שאינה בת יומא⁶⁷²

1. קדירה שבישלו בה בשר בחלב ביחד ואח"כ הוחמו בה מים, מתי מחשבים את המעת לעת מבישול המים, ומתי מבישול הבשר בחלב? פרט את כל האופנים והשיטות וטעמי הדברים.
2. קדירה שבישל בה שאר איסורים ואח"כ הוחמו בה מים, מתי מחשבים את המעת לעת מבישול המים, ומתי מחשבים מבישול האיסור ומה הטעם.

י. כבוש⁶⁷³

1. כמה ישהה בציר ויחשב כבוש, וכמה בחומץ? ספק כבוש מה דינו?
2. האם מה שחוץ לכבישה נאסר? מתי אנו מחלקים בין כחוש לשמן ומתי לא.

יא. מליח כרותח

1. היתר מליח ואיסור תפל שנגעו זה בזה, מה דינם, והאם אמרינן במליחה תתאה גבר, באר הטעם בכל זה.⁶⁷⁴
2. האם מליחה מבליעה בכלי, ובכמה, האם מליחה מפליטה מכלי, באר הטעם.⁶⁷⁵

יב. איסור ריח⁶⁷⁶

1. פת חמה ששמה על חבית יין נסך, מה דינה, ומה דינה אם היה בחבית סתם יין.
2. האם מותר לזלף יין נסך, ומה הדין בסתם יין. באר החילוק בין שאלה מס' 1 למס' 2.

יג. ספק ספיקא המתהפך

- מה הסברא שצריך ספק ספיקא מתהפך ומתי אין צריך שיהיה מתהפך? כתוב ג' דוגמאות והטעם.⁶⁷⁷

671 סימן צ"ו.

672 שו"ע סימן ק"ג סעיף ז' ובנו"כ, ש"ך סימן צ"ד ס"ק כ"ב.

673 שו"ע סימן ק"ה סעיף א' ובנו"כ.

674 שו"ע סימן צ"א סעיף ה', שו"ע סימן ע' סעיף ד', שו"ע סימן ק"ה סעיף י"א.

675 רמ"א סימן ס"ט סעיף ט"ז, ט"ז ס"ק ל"ט, רמ"א סימן ע' סעיף ב' ובנו"כ, שו"ע סימן צ"ה סעיף ז', שו"ע סימן ק"ה סעיפים י"ב-י"ג ובנו"כ.

676 שו"ע סימן ק"ח סעיפים ד'-ז'.

677 ש"ך בכללי ס"ס סעיפים י"ג-ט"ו ובפמ"ג בשפ"ד שם.

מבזוּזֵי הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

יד. ספק ספיקא משם אחד

מהיכן נלמד דספק ספיקא משם אחד לא מהני, ובאיזה אופן מהני ס"ס משם אחד, באר הטעם. ⁶⁷⁸

הלכות מאכלי עכו"ם

טו. פת מאפייה של נוכרים או פת בעל הבית שנעשתה על דעת למכור או לאכול לעצמו וגם טחוח בביצים או נילושה בביצים, מה דינה. ⁶⁷⁹

טז. גוי שבישל יחד כמה מינים כשחלק מהם אין בהם איסור בישולי עכו"ם, מה דין התבשיל. פרט מה הם המאכלים האסורים משום בישולי עכו"ם. ⁶⁸⁰

הלכות הכשר כלים

יז. השואל מישראל חברו כלים, ונתברר שהלה קנאם מגוי וטרם הטבילם, האם צריך השואל להטביל, ומה הדין כשהראשון הטביל לפני שקנה או לפני שהגעיל. ⁶⁸¹

יח. פרט דיני הכשר כלים: מתכת, עץ, חרס, שבלעו חמין או צונן, וכשבלע רק מקצת הכלי. ⁶⁸²

הנהגה!

678 ש"ך בכללי ס"ס סעיפים י"א-י"ב.

679 סימן קי"ב.

680 סימן קי"ג.

681 סימן קי"כ.

682 סימן קכ"א.

בחינה בהלכות איסור והיתר

הנחיות לנבחן:

- יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
- אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
- לתשומת לבכם: דפי הטייטה לא ייבדקו!
- חלק א' - עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
- חלק ב' - יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.
- יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1. הדחה ומליחה לצלי

- א. בדין צלי אי בעינן הדחה קמייתא נחלקו הראשונים – כתוב את שיטות הראשונים וטעמו של כ"א מהם וכיצד פוסקים המחבר והרמ"א בזה?
ב. מה הדין אם לא הדיח את הבשר תחילה ומלח ע"ג הדם שעליו וצלאו ללא הדחה? והאם יש חילוק אם שהה במליחתו שיעור מליחה או לא? – פרט!
ג. מה ההבדל בין המקרה הנ"ל לדין הדחה קמייתא בסי"ט דאם לא הדיח הדחה קמייתא ונמלח-אפי' לא שהה במלחו לא מועילה מליחה שנית לקדירה דהוי כדס בעין? - הסבר את ההבדל והבא ראיות לזה.

2. פריש מהאי גיסא להאי גיסא

- א. קימ"ל דדם האיברים שלא פירש שרי. נחלקו הראשונים מה הדין אם הדם פירש ממקום למקום בתוך החתיכה כגון ע"י צליה במקצת. כתוב את המחלוקת! והאם יש הבדל בין פריש מחיים או לאחר שחיטה? ומה הטעם לכך?
ב. חתיכה שנתבשלה בדמה והיה ששים כנגד החתיכה – מה דינה? והאם יש הבדל בין החתיכה שנכבשה בדמה והיה ששים כנגדה? נמק!

3. איסור דבוק

- א. מהם הטעמים לאיסור דבוק ומה הנפק"מ ביניהם? כתוב לפחות שתי נפ"מ
ב. מהי שיטת השו"ע והרמ"א בדין איסור דבוק? הבא ראיות לזה מפסקיהם.
ג. תולע שהיה בתוך ראש של דג ונפל לתבשיל- האם צריך ששים כנגד כל הראש? הסבר מדוע.

מבזוני הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

4. חיתוך בשר רותח בסכין חלבית

- א. חתך בשר רותח בכלי ראשון, בסכין חולבת ב"י ואין ששים כנגד הסכין – מה דינם של החתיכה והסכין?
- ב. חתך צנון חריף, בסכין איסור ב"י מה דין הצנון? הסבר את טעם ההבדל בין חיתוך הצנון לחיתוך בשר רותח?
- ג. חתך בשר רותח המונח בכלי שני בסכין חולבת ב"י – מה דין הבשר והסכין? כתוב את שיטות הרמ"א, הרש"ל והב"ח בזה.

5. דין חנ"נ ואפשר לסוחטו אסור

- א. האם דין "חתיכה נעשית נבילה" ודין "אפשר לסוחטו" תלויים זה בזה? כתוב את מח' הרשב"א והטור בענין זה.
- ב. מהי הסתירה בפסקי השו"ע בדין הנ"ל בין הלכות בשר וחלב להלכות תערובת? וכיצד מיישבים סתירה זו האחרונים?
- ג. איתא בגמ' בחולין (צ"ז) "כחל בששים וכחל מן המנין וכחל עצמו אסור, כחתיכה דנבילה שוויה רבנן" – כיצד מתיישבת גמ' זו למ"ד אפשר לסוחטו מותר?

6. השביח ולבסוף פגם, פגם ולבסוף השביח

- א. מהו המקור בגמ' לדין הנ"ל? האם יש הבדל בין סרחה בעודה בעין לבין נפגמה בתערובת?
- ב. בפגם ולבסוף השביח מה הדין כאשר הוא עדיין פגום? – פרט.
- ג. מה דינה של 'בריה' הפגומה בתערובת? ומה דינה של 'חתיכה הראויה להתכבד' שנפגמה בתערובת? ומה הדין 'בדבר שיש לו מתירין' שנפגם בתערובת? – כתוב בכ"א מן המקרים את הטעם לכך.

7. תערובת יבש ביבש מין בשאינו מינו

- א. מהי המח' הר"ן והאו"ה בטעם איסור דרבנן זה?
- ב. האם הולכים בזה 'בתר שמא' או 'בתר טעמא'? כיצד זה תלוי במח' הנ"ל?
- ג. מה הדין באיסור דרבנן יבש ביבש מין שבאינו מינו? פרט!
- ד. פסק השו"ע בס"י ס"ט: "בשר שנתבשל בלא מליחה ונתערב חד בתרי בטל ברוב", כיצד מסתדר פסק זה עם השיטות הנ"ל?

8. כלי שני לענין הבלעה והפלטה

- א. קיימא לן דכלי שני אינו מבשל לענין שבת מה דינו לענין הבלעה והפלטה באיסור כתוב את שיטת הראשונים וראיותיהם.
- ב. כיצד פוסק השו"ע בס"י ק"ה בדין זה? עד כמה הוא מפליט ומבליע?
- ג. מהי דעת הטור והרש"ל בזה להבנת הט"ז? והאם לרש"ל זה מבליע ומפליט כאחד?!

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש לציין את דעת השו"ע, הרמ"א, ונו"כ.

9. השימוש במיקרוגל ובתנור לבשר וחלב בזה אחר זה

- א. מהו המקור לדין זיעה במשנה ובראשונים ומהם התנאים כדי שזיעה תאסור? פרט את כל הדינים בשו"ע וברמ"א.
- ב. מהם לדעתך האפשרויות להשתמש במיקרוגל (בשעת הדחק) לבשר ואח"כ לחלב בזה אחר זה?

מבוזזי הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

ג. האם בתנור בעל תא אחד יש להקל בזה (כשאין אפשרות אחרת)? ומהם הסיבות לכך? האם יש הבדל בין תנור למיקרוגל? פרט.

10. ביטול היתר בהיתר

במפעל בארה"ב מייצרים קפסולות של קפה המעורבות עם אבקת חלב. כמות הקפה אינה פי ששים מאבקת החלב. השאלה האם ניתן להוסיף מים רותחים לקפסולה הנ"ל כך שיהיה ששים כנגד האבקת חלב, כדי שיוכל לשתות זאת גם בארוחה בשרית?
א. מהו המקור לדין ביטול היתר בהיתר במשנה ובגמ?
ב. האם המקרה הנ"ל דומה לדין הרמ"א בסי' צ"ט (נפל טיפת חלב למים)? פרט.
ג. מה ההבדל בין ביטול היתר בהיתר בבשר וחלב לבין כלאיים?

11. דין חצי קבוע וחצי פריש

כתב הפת"ש בסי' ק"י: מעשה באחד השוחטים ששחט שבע בהמות ואח"כ נמצאה בהמה אחת נקובת בית הכוסות ונתערבה הטריפה בכשרות. אך קודם שנולד הספק נמכרה חציה של הבהמה בחזקת כשרות. ונשאלה השאלה בביהמ"ד האם גם החצי הקבוע מותר מטעם דהחצי הנמכר מותר מטעם כל דפריש מרובא פריש ואנו יודעים בודאי שזה החצי השני. או שנאמר שבהמה זו חציה מותרת וחציה אסורה?
נחלקו בזה להלכה גדולי הפוסקים – נראה שמחלוקתם תלויה במח' הט"ז והש"ך בדין מקצתו מותר ומקצתו אסור בגוף אחד. כתוב את המחלוקת ואת הסברות לכל צד בפסיקת ההלכה.

12. צליית כבד בתנור

במוסד חינוכי צלו כבד על גבי שיפודים בתוך תנור חשמלי. תחת השיפודים הניחו תבנית כדי לקלוט את דם הכבד שינטוף לתוכם. לאחר מכן שטפו את התבנית והניחו אותה בין יתר התבניות במטבח. עמוד על כל צדדי ההלכה
א. האם הצליה ע"י חשמל היא כמו צליה ע"ג אש? פרט את שיטות הפוסקים
ב. האם הכבד שנאפה בתנור יחד עם הדם שבתבנית נאסר מטעם "ריחא מילתא"?
ג. האם יש בעיה של הזיעה העולה מן הדם כלפי הכבד?
ד. מה דין התבנית עצמה האם נידונת כאיסור יבש או לח לענין הגעלה או ליבון?
ה. מה דינם של התבניות שהתערבה בהם התבנית האסורה האם בטילה ברוב או דהוי דבר "שיש לו מתירין"?
-חווה דעתך במקרה הנ"ל לפסק ההלכה.

מבוזזי הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

בחינה מספר 21 - מועד חשוון תשפ"ב

בס"ד

בחינה בהלכות איסור והיתר

ח' חשוון תשפ"ב

הנחיות לנבחן:

- יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
- אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
- לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
- חלק א' - עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
- חלק ב' - יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.
- יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1. מליחה בכלים

כתב הטור (סימן ט): "ואם מלח בכלי שאינו מנוקב הכלי אסור להשתמש בו וכו'"
א. וקשה דהא קיימא לן (אורח חיים תמו, ה) "דאין מליחה לכלים", כיצד יישבו הפוסקים לסתירה זו?
ב. עבר והשתמש בכלי הנ"ל למאכל יבש רותח, או מרק רותח האם בדיעבד המאכלים מותרים באכילה, פרט האם ישתנה הדין כשהכלי עצמו היה קר או רותח?
ג. האם מצד הדין יהיה מותר להניח בכלי הנ"ל לכתחילה מרק קר, פרט בסוגי הכלים?

2. הכשרת כבד

הראשונים דנו בכבד העומד לצלייה או לצלייה ובישול האם טעון חיתוך.
א. הבא את מקור הדין מן הגמרא, הסבר הראשונים, ופסק השולחן ערוך ורמ"א?
ב. באר את צורות החיתוך השונות – המועילות להכשרת הכבד לכתחילה ובדיעבד?
ג. באופן שנצלה הכבד ללא חיתוך האם יש תקנה להכשירו לאחר צלייתו, מדוע?

3. דין חתיכה נעשית נבילה

א. האם אמרינן חתיכה נעשית נבילה במקרים הבאים:

- בבשר וחלב דרבנן
 - בלח בלח – (פרט בבשר בחלב ובשאר האיסורים)
 - באיסור במשהו
- ציין בכל הנ"ל את שיטות הראשונים וטעמיהן וכיצד נפסק להלכה?

4. דין "תתאה גבר"

- א. מהו המקור בגמ' לדין תתאה גבר? האם אמרינן תתאה גבר במליחה? פרט שיטות הראשונים בזה ופסק השו"ע והרמ"א. ומתי תהיה הנפק"מ ביניהם?
- ב. בשר צונן שנפל לתוך חלב רותח- מה דינו? כתוב שיטות הראשונים בזה.
- ג. האם יש הבדל בין חלב צונן שנפל על גבי בשר רותח המונח בקדירה לבין חלב רותח שנפל על גבי בשר צלי רותח שהוא מחוץ לקדירה?

5. תחיבת כף הבלועה מאיסור לקדירה

- א. לקח עם הכף דג טמא מן הקדירה וחזר ותחב את הכף לקדירה כנגד מה צריך לשער בששים? והאם יש הבדל בין כלי חרס למתכת בזה?
- ב. מה הדין במקרה הנ"ל אם לקח עם הדג הטמא מעט מן התבשיל כנגד מה צריך לשער בששים? הסבר מדוע.
- ג. האם יש הבדל במקרים הנ"ל אם הכף חדשה או ישנה? הסבר מדוע.

6. דין "אין הנאסר חמור מן האיסור"

- א. מלח הבלוע מדם שנתנו אותו בקדירה, ויש ששים כנגד המלח אך עדיין המלח נותן טעם בקדירה. מה דין הקדירה? פרט הדעות בזה.
- ב. חתיכת בשר שמינה שבלעה איסור כחוש, ונצלתה יחד עם חתיכת היתר אחרת - מה דינה? ומדוע? ומה ההבדל בין המקרה הנ"ל לאיסור כחוש שנצלה עם חתיכת היתר שמינה - הסבר מדוע.
- ג. האם אמרינן בכלי הבלוע מאיסור כחוש דין "אין הנאסר יכול לאסור אלא במקום שהאיסור יכול לילך", מה הטעם לכך ומה הראיה לזה?

7. כותב הרמ"א (סוף סימן פז): "אבל אם היה שם ג"כ מעמיד היתר, הוי זה וזה גורם, ומותר".

- א. מהו המקור התלמודי לדין "זה וזה גורם"?
- ב. מה הדין באופן כשכל אחד יכול להעמיד בפני עצמו?
- ו. מה הדין באופן ששני המעמידים אין בכוחם להעמיד בפני עצמם אלא רק בהצטרף שניהם?
- ג. האם דין "זה וזה גורם מותר" נאמר גם כשאין פי ששים בהיתר כנגד המעמיד האסור?
- ד. חווה דעתך - הדין "זה וזה גורם מותר" האם הוא לכתחילה או בדיעבד? נמק!

8. דין נפל אחד מהם לים

- כתב השו"ע בסי' קי"י "דבר שאינו בטל מחמת חשיבותו כגון בריה או חתיכה הראויה להתכבד שנתערב באחרים ונאכל אחד מהם בשוגג או שנפל מעצמו לים הותרו כל האחרים"
- א. מהו מקור דין זה בגמרא? והאם ההיתר הוא להנאה או גם לאכילה? פרט שיטות הראשונים בזה.
- ב. כיצד פוסקים הש"ך והט"ז בדין "נאכל אחד מהם בשוגג" ומהו הטעם לשיטתם?
- ג. כיצד ניתן לאכול את החתיכות הנשארות? על ידי אדם אחד או על ידי שניים? לשיטת הב"י והט"ז.

חלק ב' – יישום

**יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.**

9. אפיית בורקס איסור עם היתר

אפה בתנור בורקסים ממולאים בשומן איסור יחד עם בורקסים הממולאים בשומן היתר ולא היה בכל חתיכה בפני עצמה ששים כנגד שומן האיסור אולם בכולם יחד היו פי ששים ממנו. מה דינם?
א. כתוב את מחלוקת הראשונים בדין פעפוע שומן איסור מחתיכה לחתיכה בלא רוטב, וכיצד פוסק המחבר? עמוד על הסתירה בפסקיו וכיצד מיישבים זאת האחרונים?
ב. מה הדין לדעת הרמ"א כשמלח חתיכת איסור שמינה עם חתיכת היתר? והאם יש הבדל בין מליחה לצלייה לשיטתו?

10. דין מדיח כלים

עקרת בית הניחה בטעות כלים בשריים וחלביים שדבוק בהם שאריות חלב ובשר במדיח כלים המתז בשלב ראשון מים רותחים (70 מעלות) על הכלים ללא תוספת חומר ניקוי ובשלב שני מותזים מים רותחים המעורב בהם חומר ניקוי.
א. באר דין נ"ט בר נ"ט לשיטות השונות. הבא את הסוגיא וכיצד מבארים אותה הראשונים?
ב. התייחס לדין הכלים, המדיח, וכן לאיסור בישול בשר וחלב בשאריות?

11. מעשה בבית המטבחים

בבית המטבחים עבדו מספר שוחטים בשחיטת עופות, ואירע שנתגלתה סכין פגומה אצל אחד השוחטים לאחר שנתערבו כל התרנגולות וכבר נמרטו הנוצות מהן.
נשאלת השאלה מה דינם של כל העופות הכשרים (שהם הרוב)? המעורבים עם התרנגולות הטריפות? כתוב את הדעות השונות וכיצד נפסק להלכה.

נ"ט בר נ"ט

12. ראובן המשמש כטבח בישיבה שאל את הרב: "פעמים שבישלתי אורז או סחוג לסעודת הצהריים בסיר בשרי נקי. ונשאר מן האורז או מן הסחוג בסיר. כדי לא לאבד את האורז או הסחוג רצוני להגיש אותם בארוחת ערב חלבית.

א. כיצד ישיב הרב באופן שבושל האורז או הסחוג בקדרה בת יומה או שאינה בת יומה?
ב. כמו כן האם יהיה מותר לתכנן לבשל בסעודת הצהריים אורז או סחוג בכמות גדולה בקדרה בשרית נקייה בת יומה או שאינה בת יומה על מנת שתספיק גם לסעודת הערב החלבית?

* * *

מפתח עניינים אלפביתי

למבחני הסמכה
לרבנות
הלכות איסור והיתר

מפתח עניינים אלפביתית למבחני הסמכה לרבנות – הלכות איסור והיתר

בריה

50 בספק
93 האם ביצה עם דם היא בריה
80 האם תולעת נחשבת בריה
93 86 80 הגדרתה

בשר בחלב

95 בחלב אשה
95 בחלב בהמה טמאה
81 65 61 52 45 39 30 25 דאורייתא ודרבנן
84 טוגנו יחד
30 28 25 מה שאסור בבשר בחלב משום מראית עין
95 65 61 52 45 39
84 נכבשו יחד
84 נמלחו יחד
84 נצלו יחד

ג

גבינה

66 ספק גבינת עכו"ם
72 שהעמידוה בעור כשרה או נבילה

גוי

97 נאמנותו בטבילת כלים
82 78 73 54 50 44 40 31 26 נאמנותו בטעימה
60 54 50 40 31 26 אם אינו קפילא
60 טעם נאמנותו
79 77 65 47 נאמנותו לומר שהדיח

ד

86 72 דבוק, איסור דבוק
93 בצננון
74 64 61 54 40 33 27 דבר שיש לו מתירין
93 89
86 80 אם המאכל עלול להתקלקל

א

35 איידי דטריד למפלט לא בלע
89 81 72 68 אפשר לסוחטו
78 72 כבשו בחלב ובשאר איסורים

ב

65 42 31 27 ביטול איסור לכתחילה
54 48 אם כבר התערב אבל אין ששים
74 65 56 48 באיסור דרבנן
74 בבשר בחלב ושאר איסורים
79 45 בבשר עוף שנתבשל בחלב
50 במין במינו, יבש ביבש
65 56 42 31 27 האם האיסור לבטל הוא מהתורה
84 78 50 ניעור חתיכה שנפלה עליה טיפת חלב

ביצה

93 עם דם, האם היא בריה
98 שנמצאה בעוף אחרי שחיטה

בישול בשר בחלב

36 האם כבישה בכלל האיסור
100 97 94 בישולי עכו"ם

בלוע

האם איסור בלוע בכלי או בחתיכה יוצא בלי
רוטב 93

בן יומו

בישל איסור ואח"כ חימם מים בכלי, ממתי מחשבים
מעל"ע 99
בישל חלב בקדירת בשר שאינה ב"י 96
שימוש בכלי אסור שאינו בן יומו 77 70 56 52 31

בצל

חתכו בסכין בשרית (או אסורה) והתבשל בחלב 56

הדחת כלים

כלי חלב שהודחו ברותחין עם כלי בשר 31 35

57 52

המתנה אחרי גבינה קשה, לפני אכילת בשר

59 50

המתנה אחרי בשר, לפני אכילת חלב

40 28

בסעודה שנמשכת יותר משש שעות 85 59

הוציא את שיניו התותבות מפיו תוך שש שעות 73

לאכילת תבשיל שנחבשל בקדירה חלבית 57

ממתי מחשבים שש שעות 50

ניקוי השיניים אחרי שש שעות 59

נ"מ בין הטעמים 59 40 28

הנאה מבשר בחלב דרבנן 49

הקפאה

בשר קפוא ששהה ג' ימים לפני מליחה . . . 91 87 67

בשר שהוקפא באמצע מליחתו 79 58 43 41

בשר שנמלח כשהוא קפוא 79 58 43

ז

זה וזה גורם, בדבר המעמיד 55 54 39

זיעה 89 81 76 66 57 44 37

ח

חליטה אחרי מליחה 60 56 53 45 41 32

חמץ בפסח

בנטל"פ 84

טעם שאוסר במשהו 80 57 49 38

חנויות, בשר שבא מאחת מהן

כשחנות אחת מוכרת בשר נבילה 29

כשחנות אחת מוכרת ספק טריפה 46 42

חריף, דבר חריף 89 79 68 63 43

בשר שנפל לכלי שני ובו דבר חריף, לפני הדחה אחרונה 55

הגדרתו 78 63

נחתך בסכין שהוא ספק איסור 78 63

נ"ט בר נ"ט בו 78 63

נטל"פ בו 78 63

חרס

הגעלת כלי חרס שספק נאסר בבשר בחלב . . . 88 59

שימוש בכלי חרס אחרי י"ב חודש מאיסורו בבשר בחלב 88 59

אם עתיד לחזור אח"כ לאיסורו 86

אם צריך ממוץ כדי להתירו 86 80

באיסור דרבנן 89 64

באיסור שאינו ניכר לעין 80

בבשר ששהה ג' ימים ונתערב 40

במין בשאינו מינו 80 40

במקום ספק ספיקא 97 57 49 44

בספק איסור 89 64

בתערובת כלים, שאפשר להגעיל 88 82

טעם שאינו בטל 78 61 57 49 44 38

נפל אחד מהתערובת לים 97

נפל לשתים או שלוש תערובות 97

ספק אם יהיה מותר 86

דג שנמלח עם עוף 32

דם (ראה גם: ציר)

דם האברים, שפירש 39

דרגות החומרה בסוגיו השונים 81 73 43

שבישלו 78 73 53 41 30

שנכבש מעל"ע 73 41

שנמלח 73 41

האם אסור מהתורה או מדרבנן 25

שנפל על בשר

אחרי מליחה 49

תוך המליחה 49

שעל החתיכה, לעומת דם שבא מעלמא 39

שפירש ממקום למקום 79 60 39

שפירש תוך המליחה 69

ה

הגעלת כלים 100 97 94

הדחה אחרי מליחה

בשר שנפל לכלי שני לפני ההדחה 91 55

בשר שנחבשל לפני ההדחה 79 77 65 55 49

85

בשר שספק אם הודח 62

טעמה 85 79 77 65

הדחה לפני המליחה

בשר שנמלח בלי הדחה 91 83 51 47 30

ואח"כ בישלו 91

חתך בשר אחרי שהדיחו, האם צריך שוב להדיח . . 83

95

טעמיה 98 67 64 32

נתלכלכה החתיכה בדם אחרי ההדחה 95

שיעורה 83

97 במין בשאינו מינו
82 74 66 34 . . . האם קמח בקמח הוא יבש ביבש
50 להרבות ששים, כדי להתיר לבשלו
99 יין נסך, זילופו

86 חשוב, הגדרת דבר חשוב
96 42 28 חתיכה הראויה להתכבד
90 64 באיסור דרבנן
80 68 בבשר בחלב או שאר איסורים
80 בחתיכה שנאסרה מחמת בליעה
96 90 64 בחתיכה שנאסרה רק כדי קליפה
50 בספק
64 בספק איסור
90 בספק אם היתה ראויה להתכבד
90 86 80 73 68 64 הגדרתה
73 68 הראויה להתכבד רק לגוי
73 68 נחתכה אחת מהן
96 נפלה לשאינו מינו

כ

כבד

83 30 איסור הדם שלו
75 טעמים שדמו מותר מהתורה
92 בישולו אחרי צלייתו
30 27 האם מותר לבשלו אחרי מליחה
62 האם צריך הדחה לפני הצלייה ולאחריה
62 האם צריך לחותכו שתי וערב
92 הכנתו לצלייה
89 הכשרתו
30 מנהג לצלותו מיד אחרי מליחה
75 69 נמלח בכלי שאינו מנוקב
83 נמלח, ונתבשל עם בשר
98 עוף שנתבשל או נצלה עם הכבד שלו
60 צלייתו ברשת אחת עם בשר
37 צלייתו בתנור חשמלי
92 87 75 67 שהה ג' ימים בלי צלייה
62 שיעור זמן הצלייה
77 51 35 32 כבולעו כך פולטו
75 בדם בעין

כבוש כמבושל

61 38 בכלים
99 בציר או בחומץ
83 בשר נבילה שנכבש עם היתר
76 52 36 האם חנ"נ בו
36 האם כבישה בכלל האיסור לבשל בשר בחלב
36 האם כבישה בשבת נחשבת בישול
36 מאכל שנכבש מקצתו
99 מה שחוף לכבישה
36 שיעור הזמן

כחל

89 41 אם נפל פעמיים לתערובת
95 ביטולו בששים ואחד
72 לענין חנ"נ
98 נצלה לבדו או עם בשר
98 נתבשל לבדו או עם בשר

כיסוי קדירה

53 36 טיפת חלב שנפלה על כיסוי קדירה בשרית
98 76

74 חתיכה נעשית נבילה
76 61 52 36 40 באיסור דרבנן
93 80 61 40 36 31 28 בבלוע
89 72 בבשר בחלב דרבנן
67 בבשר עוף בחלב
76 52 36 בדין כבוש כמבושל
36 בחצי חתיכה
76 61 52 ביבש ביבש
72 ביחס לאיסור דבוק
89 81 68 ביחס ל"אפשר לסוחטו"
76 52 בכלים
76 בלח בלח
40 בשאר איסורים
76 52 בנותן טעם לפגם
67 63 47 44 31 בשאר איסורים חוץ מבשר בחלב
93 89 85 80

ט

100 97 94 טבילת כלים

טעם כעיקר

68 59 33 בבשר בחלב ובשאר איסורים
78 48 בתר שמא או בתר טעמא
86 72 68 59 57 48 44 33 26 מהתורה או מדרבנן
68 57 נתערב ממשות האיסור או רק טעמו

י

82 74 יבש ביבש
97 66 42 34 29 במין במינו
בחד בתרי, אכילתם בבת אחת או זה אחר
66 42 34 זה

בשר שנתבשל בלי מליחה . . . 98 95 74 51 45 30
 נתערב באחרות 95 89 55
 האם עוברת דרך העצמות 73 69
 הכלי שמולחים בו 91
 זמן המליחה 91
 כמות המלח 91
 מה טעון חיתוך וקריעה 91
 מליחה מבפנים ומבחוץ 91
 נמלח לזמן קצר 95
 נמלחו כמה חתיכות יחד 91 85 71 69 58 43
 סוג המלח 91
 ספק האם נמלח הבשר 75 62
 ספק האם נמלח כשיעור מליחה 62
 ספק האם נמלח משני צדדיו 62
 עוף שלא נמלח מבפנים 87 71 45
 של הראש 73 69
מסיח לפי תומו, בנאמנות גוי
 50 40 26
 60 54
מעמיד, אינו בטל אף באלף
 92 33 26
באיסור דרבנן
 82 76 63 54 39
בוה וזה גורם
 82 76 63 55 54 39
האם גם בבשר בחלב
 92 33 26
הטעם
 82 76 63 54 39
שיעור הזמן שישהה בו המעמיד
 55
מעשה דרש"י
 87 73 67 53 35 27
מראית עין
מה שאסור בבשר בחלב משום מ"ע
 39 30 28 25
 95 65 61 52 45
משרק שריק
 77 51 35 32

נ

נותן טעם בר נותן טעם
 92 70 37 26
בבשר בחלב או בשאר איסורים
 55 53 44 41 32 26
 86 82 70
בדבר חריף
 89 86 63
בעירוי, בבישול ובצלי
 65 61 55 53 44 32 26
גרימתו לכתחלה
 92 86 82 70 65 61 55 41 37 32
טעם ההיתר
 82
טעם ראשון באוכל ואח"כ בכלי
 92
כשמרגיש את הטעם הראשון
 41 26
נותן טעם לפגם
 68 52 46 37 31 28
אם נהנה מריבוי מידת האיסור
 84
בבשר בחלב
 77 68 52 46 31
בדבר חריף
 63

כיסוי חלבי על קדירה בשרית 76 65 53 48 36
כלי שני
בליעתו והפלטתו
 46 40
בשר שנפל לכלי שני לפני הדחה אחרונה
 55
כף חלבית, שנתחבה בקדירה של
בשר
 50
נתחבה בה פעמיים
 92 88 85 69 45

ל

לב

נמלח ונתבשל בלי קריעה
 63
ספק האם נקרע לפני הבישול
 75 63
קריעתו
 63
קרעו אחרי המליחה
 75
לחם (ראו: פת)
לפת, שנחתך בסכין בשרית
 99

מ

מדוכה

דכו בה בשמים עם שומן של בשר
 96
מדיח כלים
הדחת כלי חלב עם כלי בשר
 57 52 31
מולייתא
 71
מליגה
 91
מליח כרותח
 85 58 36
בכלים
 99 45
בשר נבילה שנמלח עם היתר
 83
בשר שנמלח והודח, שנגע בבשר באמצע
המליחה
 25
היתר מליח ואיסור תפל שנגעו זה בזה
 99
לענין תתאה גבר
 99 36
שיעור המלח ושיעור השהיה בו
 38
מליחה
בבשר שנצור בו דם
 91
בכלי שאינו מנוקב
 98 69 51 25
בכבד
 75 69
במלח שכבר מלחו בו
 87
בשר שלא נמלח ונכבש
 74
בשר שנטחן בלי מליחה
 81 56 51 45 37 30
בשר שנמלח מצד אחד
 87 64 45

עירורי

כלי ראשון 46 40

לענין נ"ט בר נ"ט 65 61 55 53 44 32 26

עצמות

לעניין בשר בחלב ושאר איסורים 69

של איסור, צירופם להיתר בתערובת 82 72

בכלי איסור 52

בחמץ בפסח 84

בממשות האיסור או טעמו 84

גרימתו לכתחלה 37 31

האם חתיכה נעשית נבילה בו 52

הגדרתו 77 68

טעם ההיתר 84

נטילה, מתי צריך כדי נטילה 50

נקניק צמחי עם חמאה 45 38

פ

פרווה

קדירת פרווה שתחב בה כף בת יומה 95

פת

אפייתו עם בשר 33

לש עיסה בחלב 96

פת עכו"ם 100 97 94

שנחתך בסכין בשרית, אכילתו עם חלב 60 57

73

ס

סכין

בצל שנחתך בסכין בשרית (או אסורה) והתבשל בחלב 56

דבר חריף שנחתך בסכין שהוא ספק איסור 78 63

חתך בו איסור ואח"כ היתר 42

חתך בו צלי 37

לחם שנחתך בסכין בשרית, אכילתו עם חלב 60 57

73

לפת שנחתך בסכין בשרית 99

צנון שנחתך בסכין בשרית או של איסור 93

קישואים שנחתכו בסכין בשרית 99

צ

צונן

אכילת דבר צונן בכלי איסור 38

הנחת מאכל צונן בכלי שבלע איסור בצונן 54 28

ציר שפירש אחרי זמן מליחה 69

צלייה

ברשת שנמרחת עליה מרגרינה חלבית 87

בשר נבילה שנצלה עם היתר 83

בתנור חשמלי 37

דם שנפל על בשר באמצע צלייתו 49

הכנת בשר לצלייה 92

זמנה 92

האם צריך הדחה אחריה 62 27

האם צריך הדחה לפניה 62 49 35 27

האם צריך לחותכו שתי וערב 62

האם צריך מליחה לפניה 49 35 27

סכין שחותך בו את הצלי 37

שואבת את הדם יותר ממליחה 37

שיעור זמן הצלייה 62 56 49

ספק דרבנן, מצב שמחמירים 96

ספק ספיקא

אם חנות אחת מוכרת ספק טריפה 46 42

אם יש חזקת איסור 81 77 69 64 37

אם נודע ספק אחד תחלה לבדו 88 60 56 34

בבשר שנלקח מהקובע ונתערב 50

בדבר שיש לו מתירין 49 44

בספק גבינת עכו"ם 66

בספק טריפה שנתערב באחרות 93

בתערובת איסור דרבנן 78 61 32

משם אחד 100 88 81 69 60 56 53 37 32 27

ספק א' בגוף וספק א' בתערובת 78 61 54 32

שאינו מתהפך 77 69 60 56 53 49 45 41 32 27

99 88 81

למ"ד ספיקא דאורייתא לקולא 77

ע

צנון

שחתכו בסכין בשרית או של איסור 93

עבודה זרה

רחת בשמים של ע"ז ושל היתר שהתערבו 90

81 השהייה לכתחלה כדי לאוכלו צלי
 47 נצלה
 98 נתבשל
 95 89 55 40 נתערב באחרים
 62 ספק אם שהה ג' ימים

שולחן

84 71 69 אכילת בשר על שולחן שיש עליו חלב
 63 אכילת שני בני אדם בשולחן אחד, בשר וחלב
 84 71

שומן אסור

88 נפל לקדירה, האם צריך להקפואו כדי שיצוף
 37 שיפור של צלייה

שמן

89 85 68 נ"מ בין שמן לכחוש

שקדים

95 חלב שקדים עם בשר
 91 שריית בשר לפני מליחה

ת

תנור

89 76 66 57 44 37 בשר וחלב בתא אפייה אחד
 37 צליה בתנור חשמלי

תערובת

90 85 70 איסור שנפל לקדירה ואין ידוע לאיזו
 85 איסור שנפל פעמיים לאותה קדירה
 69 בשר שנפל לחלב פעמיים
 88 70 56 דברים המונעים את ביטול האיסור
 82 הסתמכות על טעימת ישראל שאינו אומן
 88 82 77 66 59 57 כלי איסור עם כלי היתר
 77 66 59 57 כלי בשר עם כלי חלב
 84 ספק אם היה ששים
 32 ספק א' בגוף וספק א' בתערובת
 93 ספק טריפה שנתערב באחרות
 32 ספק ספיקא בתערובת באיסור דרבנן
 82 72 צירוף הקדירה לחשבון ההיתר
 82 72 צירוף העצמות לחשבון ההיתר
 46 רואים את שאינו מינו כמי שאינו

65 52 40 33 תתאה גבר
 33 ביבש או בלח
 65 52 50 40 בכלים
 99 36 במליח כרותח
 52 40 33 נאמנות קפילא נגדו

ק

קבוע

50 בשר שנלקח מהקבוע ונתערב
 85 גוי או עכבר או קטן שלקחו מהקבוע
 78 57 54 38 34 29 ההבדל בין דרבנן לדאורייתא
 85

קדירה

96 26 טיפת איסור שנפלה על חתיכה בקדירה
 59 48 44 33 טיפת חלב שנפלה על דופן סיר בשרי
 92 78 טיפת חלב שנפלה על חתיכת בשר בקדירה
 33 26 טיפת חלב שנפלה על חתיכת בשר בקדירה
 96 69 60 54 38 אם לא ידוע על איזו נפלה
 84 אם לא ידוע על איזו נפלה

99 קישואים שנחתכו בסכין בשרית

קליפה

50 41 מתי צריך כדי קליפה
 חתיכה שנאסרה כדי קליפה, ונתבשלה, ויש ששים
 96 88 41 כנגד הקליפה

קמח בקמח

82 74 66 34 האם הוא יבש ביבש
 31 26 קפילא, נאמנותו (ראה גם: גוי)
 40 33 מול תתאה גבר

ר

46 רואים את שאינו מינו כמי שאינו

ריח

90 הרחת בשמים של ע"ז ושל היתר שהתערבו
 99 זילוף יין נסך
 89 81 76 66 57 44 37 33 ריחא מילתא
 99 שם פת על חבית יין

ש

שבת

91 בשר שא"א להכשירו תוך ג' ימים, ושבת בינתיים
 36 האם כבישה בשבת נחשבת בישול

שהייה, בשר ששהה ג' ימים בלי

75 39 מליחה
 67 בבשר קפוא
 87 81 67 בישולו אחרי שנצלה
 87 81 75 67 בכבד
 91 בשר שא"א להכשירו תוך ג' ימים, ושבת בינתיים

מעמד ההוד לכבודה של תורה - שנערך ע"י מפעל "עיקרי השולחן"

הענקת ספרים

לרבנים שסייעו בחיבור הספר החדש "עיקרי השולחן" - הל' חופה וקידושין

"אתה לא יודע איזה קידוש ה' אתם עושים!"
מילים אלו אמר הגאון הגדול רבי **שמואל פנחס** שליט"א, בצאתו ממעמד ההוד לכבודה של תורה, בו הוענקו הספרים לצוות תלמידי חכמים שסייעו בחיבור הספר החדש.

בס"ד זכו ספרי מפעל "עיקרי השולחן" למוניטין ושם דבר בעולם התורה, וזו "יצירת פאר", שזכתה להגיע להיכלי תורה רבים ולעלות על שולחנם של מלכים, "ומאן מלכי רבנן".

הגאון הגדול רבי **יצחק יוסף** שליט"א, הראשל"צ והרב הראשי לישראל, כתב: "...הספרים 'עיקרי השולחן' סיכומים... בשיטה מאירת עיניים, המקלה על הזיכרון, ומפורסמת לטובה בקרב עולם התורה, בכל הארץ יצא קום ובקצה תבל מיליהם, ומאות ואלפי אברכים נעזרו במפעלו החשוב הזה... סדרת הספרים... אשר נתקבלו בעונג ושמחה בהיכלי התורה, ובקרב לומדי ההלכה והציבור הרחב בארץ ובעולם... ובלי ספק שרבים יהנו מהספר לזכירת הלימוד, ובפרט ת"ח המתכוונים למבחן בהלכות 'יורה יורה', ויוכלו להיעזר בספר לידע ההלכה למעשה...". עכ"ל.

וכ"כ הגאון הגדול רבי **אשר זעליג וייס** שליט"א, גאב"ד "דרכי הוראה":
"ראיתי את הספר החשוב 'עיקרי השולחן' על כמה מקצועות חשובים ביו"ד (או"ה, נדה, והל' שמחות) ושמה ליבי כי מכל דף ודף בספר ניכר עמל התורה שהשקיע המחבר היקר... וחבר ת"ח מופלגים שעמו אתו עמלו בעומק ההלכות אלו וברוחבן", עכ"ל.

ואכן ביקוש ניכר בעולם התורה, מכל קצוות תבל לספרי מפעל "עיקרי השולחן" שחלקם הופיעו אף במהדורה חמישית, ומהווים פריצת דרך לאלפי לומדים, וזאת בשל הסיכום הבהיר והתמציתי המסייע ללומדים לזכור סוגיות סבוכות ומורכבות, בצורה מאירת עיניים, ולהיבחן עליהן בבחינות "יורה יורה".

להנעת הספרים:

03-676-53-82 - משלוחים ■ טל': 02-65-14-196 ■ ikarei613@gmail.com

או ב"אוצר הספרים": www.sefer.org.il | טל': 074-703-71-71

יצירת פאר ללומדי "יורה יורה" ולרבנים

לימוד ושינון

השולחן ערוך ונושאי כליו

עם מקורותיהם בש"ס ובראשונים

בשיטה יחודית מאירת עיניים המקלה על הזיכרון שזכתה להסכמת גדולי הדור ולברכתם

סדרת ספרי הלכה

עיקרי השולחן

המעלות שבספרים:

- א. סיכום בהיר ותמציתי
- ב. סדר שיטתי
- ג. הבאת לשון השו"ע והרמ"א
- ד. הגדרת הנושאים העיקריים והמשניים שבכל סעיף
- ה. השתלשלות ההלכה - מהמקור בגמ' עד לפסיקתה
- ו. שינון מהיר
- ז. זכירת הלימוד
- ח. נוטריקונים - לזכירת הדינים
- ט. תוספת סימונים:

סימון למחמיר

סימון למקל

סימון לשיטה שאינה מחמירה ואינה מקלה

י. הכנה מצוינת לבחינות הסמכה ל"יורה יורה"

מחיר במקום מבצע

75	125	עיקרי השולחן-הלכות מליחה ובשר בחלב, מהדורה חמישית
75	125	עיקרי השולחן-הלכות נדה, מהדורה חמישית
75	125	עיקרי השולחן-הלכות ביקור חולים ואבלות, מהדורה שנייה
75	125	עיקרי השולחן-הלכות חופה וקידושין, חדש
35	65	תלמודו בידו-הלכות מליחה ובשר בחלב, חדש
35	65	תלמודו בידו-הלכות נדה, מהדורה שלישית
35	65	תלמודו בידו-הלכות חופה וקידושין, חדש
25	45	תלמודו בידו-הלכות ביקור חולים ואבלות, כריכה רכה
430	740	כל הסט [ח' כרכים] בסבסוד נוסף*

* הסבסוד ל-100 הראשונים, לע"נ ר' שלמה בן גובהר ז"ל

הזמינו עכשיו:

טל': 03-670-75-10, 074-703-71-71
או ב"אוצר הספרים": www.sefer.org.il

דוא"ל: ikarei613@gmail.com
טל': 02-65-141-96

רב מכר

חדש במבצע!

תלמודו בידו הלי' חופה וקידושין הלי' מליחה ובשר בחלב

35 65 לספר

כל הסט בסבסוד נוסף*

